SİMAVNE KADISI OĞLU ŞEYH BEDREDDİN DESTANI

NAZIM HİKMET

• Nazım Hikmet' in üstünden yüzyıllar geçmiş bir halk hareketini evrensel bir görüş, ve bilimsel bir yöntemle şiirleştirerek günümüze mal ettiği yapıtını Gürol Sözen resimledi

gürol sözen'in çizgileriyle

PAZAR GÜNÜ *Politika*'da

Cuma 4 Şubat 1977

ADRES : Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu- İSTANBUL
TEL : 27 77 12/27 69 09/ 22 84 46
ANKARA BÜROSU : İzmir Cad. 20/27 Kızılay
TEL : 17 65 36
BASIM : İstanbul Matbaası VEB OFSET Tesisleri Dr. Emin Paşa Sok. 20
DİZGİ : Politika Tesisleri
DAĞITIM : Hürriyet Gazete Dağıtımı A. Ş.

Sayı: 1311 Yıl:5 150 Krş.

Politika

CİA VE ULUSLARARASI SENDİKAL HAREKET

Nedim AKAT 5. Sayfada

Saddam Hüseyin'in ziyareti son ana kadar gizli tutulmuştu

IRAK BAŞBAKANI KALABALIK BİR HEYETLE DÜN ANKARA'YA GELDİ

ANKARA (POLİTİKA) -Irak'ın "kuvvetli adamı" olarak bilinen Başbakan ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Saddam Hüseyin, görüşmelerde bulunmak üzere dün öğleden sonra kalabalık bir heyetle

(Devamı say. 9 sü. 8)

Demirel CGP' nin tutumuna ilişkin soruya "yorum yok" cevabını verdi

KORUTÜRK'LE GÖRÜŞEN FEYZİOĞLU'NUN İSTİFA ETTİĞİ ÖNE SÜRÜLÜYOR

■ Korutürk rektörleri önemli bir toplantıya çağırdı

ANKARA (POLİTİKA) - Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'le dün bir görüşme yapan Başbakan Yardımcısı ve CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu'nun istifa ettiği öne sürülmektedir. Korutürk'le, Çankaya'da dün saat 11'de bir görüşme yapan Feyzioğlu, görüşmenin amacını, "Memletin içinde bulunduğu şartlar ve bu konudaki görüşlerimizi Cumhurbaşkanına arzettim" şeklinde açıklamıştır. Öte yandan, Parlamento Muhabirleri Derneği Yönetim Kurulu ile dün bir toplantı yapan Başbakan Süleyman Demirel, "CGP'nin koalisyonu bozması olasılığı" konusundaki bir soru üzerine, "Yorum yok, hükümet görev başındadır" demiştir.

Başbakan Yardımcısı, CGP lideri Feyzioğlu dün sabah saat 11'de Çankaya'da Cumhurbaşkanı Korutürk tarafından kabul edilmiştir. Feyzioğlu, 50 dakika süren görüşmeden sonra şu açıklamayı yapmıştır:

"Memleketin içinde bulunduğu şartları ve bu konu-

(Devamı say. 9 sü. 6)

Zeki Erginbay ilerici kesimin sevilen ve önde gelen liderlerindendi

TMMOB BAŞKANI ÖZTÜRK: "ERGİNBAY FAŞİST GÜÇLERCE ÖLDÜRÜLDÜ"

Kaçırıldıktan sonra öldürülen Zeki Erginbay

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul şubesi Başkanı Ertuğrul Tığlay: "Cinayet örgütlü ve önceden tasarlanmıştır"

POLİTİKA HABER MERKEZİ

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi yayın organı "Teknik Güç"ün Yazıişleri Müdürü ve İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi son sınıf öğrencisi Zeki Erginbay'ın, 12 günlük kaybından sonra kurşunlanmış cesedinin Ömerli Barajı yakınlarında bir orman içinde bulunması yurt çapında büyük tepki yaratır-

(Devamı say. 9 sü. 5)

Öldürülen gencin babası İsmail Erginbay

Etiyopya Devlet Başkanı ve 6 Askeri Konsey üyesi idam edildiler

ADİS ABABA-(A.A.) - Başkent radyosu, Etiyopya Devlet Başkanı Teferi Bante ve Askeri Konsey üyelerinden altısının dün Adis Ababa'da idam edildiklerini bildirmiştir.

Adis Ababa radyosu, yedi kişinin marksist eğilimli bir kuruluş olan "Etiyopya Halk Devrim Partisi" ile yakın ilişkilerde bulundukları için idam edildiklerini açıklamıştır.

İdam haberi, hükümete karşı bir darbe girişiminin bastırıldığına dair dün öğle saatlerinde yapılan açıklamadan altı saat sonra dünya kamuoyuna duyurulmuştur.

İdam edilen yedi subayın, Askeri Konseyin en yüksek karar organı olan Yürütme Komitesinde üye oldukları öğrenilmiştir. Bunlardan Yüzbaşı Haile ile Yüzbaşı Mogu Çelde-Michael, Askeri Konseyin Başkan Yardımcısı olan Albay Mengistu Haile Mariam'ın geçenlerde

(Devamı say. 9 sü. 2)

Bozbeyli: Diğer partiler yardımcı olursa katsayı komisyonda 12' ye çıkacaktır

Taylan: "Katsayı sorununa çözüm sendikal özgürlükle sağlanabilir"

MC'NİN İSRAFI MEMURUN SIRTINDAN ÇIKARTILAMAZ

ANKARA-(ANKA)-Anayasa Mahkemesi eski Başkanı Muhuttin Taylan memur maaş katsayısının 12 hatta 15'e çıkarılması ile memur ve emeklilerin sorunlarının çözülemeyeceğini belirterek şöyle demiştir: Bu konuda tek çözüm yolu sendikal özgürlüklerin tanınmasıdır."

Öteyandan Demokratik Parti Genel Başkanı Ferruh Bozbeyli dün Meclis'te düzenlediği basın toplantısında memurlara ilişkin katsayının, bütçe yasasının Senatoda görüşülüp tekrar Bütçe Karma Komisyonu'na geldiği sırada artırılmasının mümkün olabileceğini söylemiştir. Bozbeyli:

"AP şimdi "Ne yapalım iş elden çıktı" tezini savunarak Anayasa'nın 94'üncü maddesine göre katsayının 12' ye çıkarılamayacağını iddia ediyor. MSP ve CHP görüşünü muhafaza ediyorsa AP de 12'ye çıkmasını samimiyetle istiyorsa DP olarak çözüm yolunu ortaya koyuyoruz." demiştir

KATSAYI İLE İLGİLİ HABER VE İNCELEME 10. SAYFADADIR.

MEMUR SIRTINDAN VATANSEVERLİK...

Memur maaşlarına getirilecek zam oranı, bir belirli anlayışı sergilemesi bakımından da önemlidir.

Anlayış, ilkeldir ve insafsızdır: Memur, kendi hakkını arayabilmek imkânından yasalarla yoksun bırakılmıştır. Yani, iktidarın koyacağı ölçüleri kabullenmek durumundadır; çaresizdir.

İktidar ise, memur kitlesinin bu çaresizliğini, sendikalardan, toplu sözleşme yetkisinden yoksun bulunmasını alabildiğine istismar etmiştir. Memur maaşlarını belirleyecek katsayı saptamasını, akla, mantığa, iktisada, insanlığa ters düşen bir biçimde yapmıştır. Son iki yılda pahalılığın en az % 35 arttığı Türkiye'de maaş zammına iki yıllık bir süreden sonra sadece % 15 oranını uygun görmek, bu kitle ile alay etmekten farksızdır.

Aynı iki yıllık dönemde, ticaret yapanların, sanayicilerin geliri, acaba fiyat artışlarının böylesine ardında mı kalmıştır? Yani, 1975'teki durumlarına göre, yaklaşık % 20 oranında daha mı yoksullaşmıştır kendileri?

İktidarın sayın milletvekilleri 1975 Şubat ayına oranla, kendi maaşlarına % 50'den fazla bir zammı öngörebilmektedir de, sıra memura gelince mi bu % 15 olmaktadır?

En ilginci ise, Sayın AP yetkililerinin, konu memur maaşı olunca, birdenbire iktisat-sever olmaları, memleket ekonomisinin koruyucusu kesilmeleri, hazine, maliye gibi büyük lafları sıralamaya başlamalarıdır. Vatanseverlik, memurun sırtından çok kolay yapılabilmektedir.

Adalet Partisi, çoğunlukta bulunduğu Bütçe Komisyonu aracılığıyla, memur maaşlarına % 15'lik zamla konuyu geçiştirmiştir. Şimdi de, hiç sıkılmaksızın, bu oranın değişemeyeceğini bir Anayasa buyruğu gibi sunmaktadır.

Oysa, komisyonun saptadığı "Genel bütçe toplamı" arttırılamaz. Yoksa, bu toplamın içindeki başka bölümlerden kısarak bununla memur maaş katsayısını 12'ye yükseltmek, mümkündür; daha doğrusu, Meclis'in hakkıdır.

Yani, milyonlarca liralık "Temel atma törenlerinden", "Teşvik" diye isimlendirilen fonlardan, çeşitli başka alanlardan çok kolaylıkla gerekli tasarruf sağlanabilir ve memurlara hiç değilse artmış fiyatlara yetişme fırsatı verilebilir. Sözkonusu katsayı artışının maliyeti 4,5 milyar diye hesaplanmaktadır; bu rakkam, toplam 225 milyar liralık 1977 bütçesinin sadece % 2'sidir.

(Devamı say. 9 sü. 8)

İsmail Cem

DİSK GENEL BAŞKANVEKİLİ "FAŞİST CUNTAYI İSTEYENLER KARŞILARINDA İŞÇİ SINIFINI BULACAKTIR"

İSTANBUL (THA) - Tekstil İşçileri Sendikası Genel Başkanı ve DİSK Genel Başkanvekili Rıza Güven 3-4-5 Şubat tarihleri arasında çalışmalarını sürdürecek olan Genel Yönetim Kurulunda yaptığı açış konuşmasında, "1977 genel seçimleri faşist saldırıya en büyük cevap olacaktır. Tekstil işçileri 1977 seçimlerinin zamanında veya er-

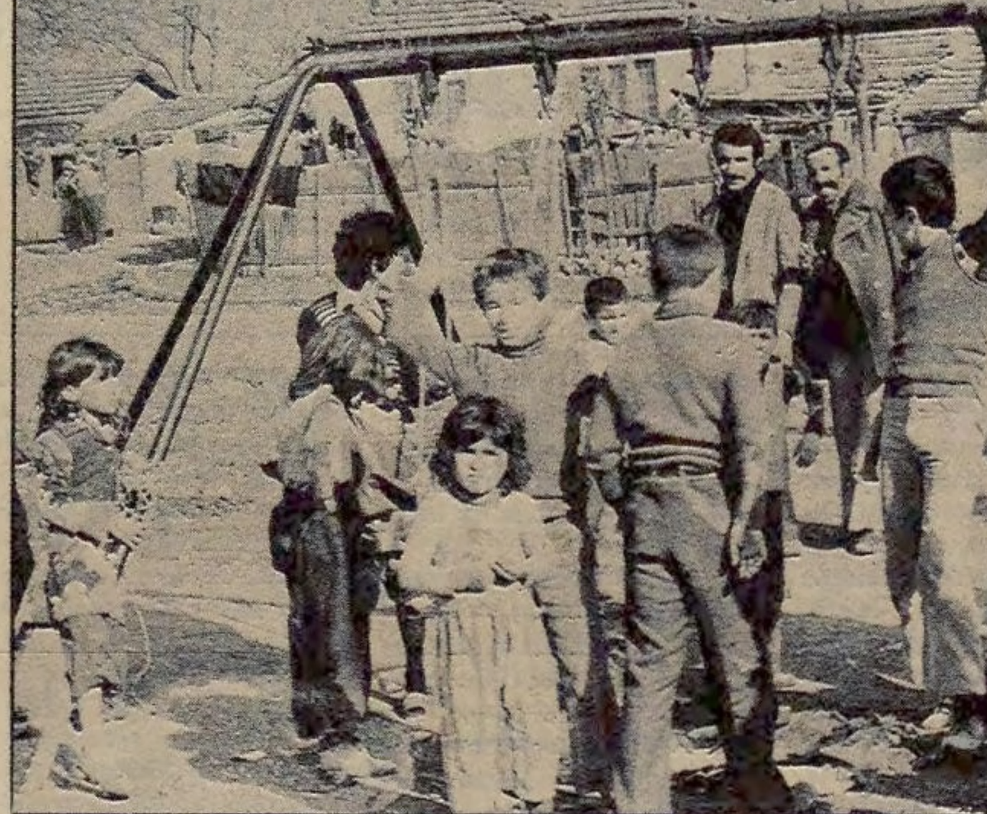
(Devamı say. 9 sü. 7)

Çekirdek kahvenin toptan kilosu 100 lira oldu

İSTANBUL(AA)-Tekel Genel Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, dünya kahve fiyatları gözönüne alınarak çekirdek kahve fiyatlarında bir ayarlama yapılmış ve çekildek kahvenin Tekel tarafından toptan satış fiyatının kilosu 100 lira olarak tespit edilmiştir.

Son yıllarda dünya kahve fiyatlarında olağanüstü bir artış olduğunu belirten Tekel Genel Müdürlüğü yetkilileri, dünya kahve borsasında 1975 yılında tonu 1000 dolar olan çekirdek kahvenin fiyatının bugün dünya borsasında 4500 dolara yükseldiğini ve iç piyasadaki

(Devamı say. 9 sü. 1)

Bu yıl Dünya Çocuk Yılı!...

Şehirlerde giderek artan nüfus yoğunluğu ve yapıların tüm açık alanları örtmesi çocukların oyun oynayacak yerlerini de ellerinden alıyor. Bazı kuruluşlar çocukları da düşünerek oyun alanları yapmaya, salıncaklar, tahtıravalliler kurmaya çalışıyorlar. Oysaki uzun uzun düşünülüp gerçekleştirilen bu parklar ve alanlar, bazı görevliler tarafından kullanılmaz hale getiriliyor. Yukardaki fotoğrafta Belediyenin yaptığı bir çocuk parkında bilinmeyen birisi tarafından sökülmüş salıncaklara özlemle bakan çocukların ne istediği açık.

..........VE KÜLLİYESİ!..

Komando saldırısından sonra

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi can güvenliği kalmadığı gerekçesiyle öğrenime ara verdi

İSTANBUL- (THA) -Cerrahpaşa Tıp Fakültesine bu sabah silahlı saldırı düzenleyen ve komando oldukları belirtilen bir grubu, açtığı ateşe okuldan ateşle cevap verilmesi üzerine 10 dakikalık bir çatışmadan sonra o-

(Devamı say. 9 sü. 8)

TGS Yazar Sandalcı'ya yapılan suçlamayı kınadı

Vatan Gazetesi yazarlarından Emil Galip Sandalcı'nın iki günden beri "Sağcı gazetelerce yapılan yayınlarla, ülkücülerin ve komandoların saldırı hedefi haline getirildiği" konusunda Vatan Gazetesi ve Türkiye Gazeteciler Sendikası dün basına bir açıklama yapmışlardır.

Bir gazetecinin görevi -

(Devamı say. 9 sü. 1)

Yazıişleri müdürlerine hapis cezası verilmesi kınandı

İSTANBUL (THA)-İstanbul'daki günlük gazetelerin yazıişleri müdürleri, ortak bir bildiri yayınlayarak yazı işleri müdürlerinin hapis cezalarına çarptırılmalarının hukuk prensiplerine ve Anayasaya aykırı bulunduğunu, bu aksaklığın ortadan kaldırıl-

(Devamı say. 9 sü. 3)

İZLENİMLER

BAROLAR BİRLİĞİ YANILIYOR

Barolar Birliği'nin Genel Başkan Faruk Erem'in imzasıyla Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e verdiği dilekçede bir yanılgı var. Bu "hafıza yanılmasını" düzeltmek, Türkiye'de yaşayan herkes için ödevdir...

Doğruları anlatan Barolar Birliği'nin dilekçesinde, Türkiye'de "tedhiş hareketleri"nin sol tarafından başlatıldığı öne sürülmektedir. Bu bir yanılgıdır.

Türkiye'de, "tedhiş hareketleri "sol tarafından başlatılmadı. Geçmiş uzak değildir. Olaylar dünlerde başlatılıp, boyutlandırıldı, çünkü...

Yaşadığımız olayları anımsayamadığımız zaman-

(Devamı say. 9 sü. 1)

ahmet kahraman

GÜNE BAKIŞ

"Mavi Plan" onaylandı

Akdeniz'in doğal niteliklerinin korunması ile ilgili "Mavi Plan" konferansa katılan 14 Akdeniz ülkesi tarafından onaylandı.

Arnavutluk, Suriye - Lübnan ve Mısır'ın dışındaki 14 Akdeniz ülkesinin temsilcilerinin katıldığı konferansta onaylanan plan, Akdeniz'in kirlenmesinin önlenmesi ve doğal niteliklerinin korunması ile ilgili uzun vadeli önlemler getirmektedir.

●

ABD Ordu Bakanı

Lyndon Johnson yönetiminde Ulusal Güvenlik Danışmanı olarak görev yapan Clifford Alexander'in Ordu Bakanlığına atanacağı açıklandı. 43 yaşındaki Alexander, 1963-64 döneminde Ulusal Güvenlik Danışmanlığı yapmış daha sonra Başkanlık Danışmanlığına getirilmişti.

●

Kitabevine saldırı

Paris'te önceki gece bir Filistinlinin kitabevine bombalı saldırıda bulunuldu. Dükkân saldırıdan büyük hasar gördü, ancak can kaybı olmadı. Kendisine "Falanjist Güvenlik Grubu" adını veren bir örgüt saldırıyı düzenlediğini bildirdi ve bunun Filistinlilere ilk uyarı olduğunu belirtti.

THY' de grev başladı

Ankara, İstanbul ve İzmir'den bu sabah uçak kalkmayacak

Türkiye Sivil Havacılık Sendikası, Türk Hava Yolları işyerlerinde dün gece saat 24.00'ten itibaren grev uygulamasına başlamıştır.

Hava-İş Sendikası Başkan Yardımcısı Mustafa Yalçın'dan alınan bilgiye göre, grev uygulamasına dün gece saat 24.00'ten itibaren üç büyük merkez olan İstanbul, Ankara ve İzmir'de başlanacaktır. Grev, daha sonra 21 yurtdışı, 25 yurt içi bürosu, 151 işyeri, hostes, pilot dahil 5600 personeli kapsayacaktır.

Türkiye Sivil Havacılık Sendikası Genel Başkanı Erdoğan Balcı, 4 Ocak 1977 tarihinde THY işyerlerinde

(Devamı say. 9 sü. 3)

Semih BALCIOĞLU

"Çok Şükür de Şükrü bey

KÖTÜ DE BİR ŞEY YAZMAMIŞLAR, ÇOK ŞÜKÜR..

BU İKTİDAR GİTMELİDİR

Aşka mahkûm olan garip gülemeeeeeez...

Bende yandım senin gibi arkadaaaaş...

ÇAKIIR, MAHALLEYE GİRDİK, ŞU PİKABI BOĞUVER BİRAZ. HADİ İYİ GECELER..

İYİ GECELER HİCRAN ABLAM. İYİ DE UYKULAR.

KADININ GÜNAHINI ALDILAR. İŞTE TEK BAŞINA EVİNE DÖNÜYOR. SAKLANDIĞIM DA İYİ OLDU. PİJAMAYLA GÖRÜNMEDİM.

AAAA... KİM ATEŞ ETTİ ?!!

NE BİLELİM BİZ ŞÜKRÜ BEY... NASIL OLSA YİNE YAKALANMAZ ..

13

Mehmed KEMAL

Böyle bir gelir

Ölenlerin, öldürülenlerin sayılarına sayısına bakanlar Türkiye'de bir değil de, iki iç savaş oluyor sanırlar. Bu savaşlardan biri trafik kazaları, öteki öğrenci çatışmalarıdır. Lübnan'daki son iç savaşta daöyle sanıyoruz ki her hafta bu kadar insan ölmüştür. Oradaki hiç olmazsa adı üstünde bir iç savaştı. Bizimkinin adı nedir ? Adını koyan bulunursa beri gelsin !...

Öğrenci çatışmalarının teşhisi Demirel için kolaydır : Hapisaneleri boşalttılar, böyle oldu. Hapisaneleri boşaltan önce Meclis, yasanın yanlış kotarılmasıdan sonra da Anayasa Mahkemesi'dir. Demirel'in köylü mantığı ile bakarsınız, asayişin bozukluğu sadece öğrenci olayları değildir. Hırsızlıklar, cinayetler, soygunlar, yolda çevirmeler de, eğer hapisaneler boşalmasaydı, olmayacaktı. Oysa seçimlerde hırsızları, uğursuzları, katilleri, yankesicileri, soyguncuları affedeceklerini kendileri söylemişlerdi. Onlara göre yalnızca siyasiler affedilmeyecekti.

Trafik ölümlerine ne buyurulur ? Onun da altında siyaset mi vardır ? Birkaç maddelik yasayı oy kaygısı ile geçiremiyorlar. Çünkü kendilerinden yana olan otomobilciler başkanı "Olmaz" dedi. Altında ne kadar oy yatıyor bana söyler misiniz?

Demirel'in düşünce yöntemine "Köylü mantığı" derken, köylüleri küçümsüyorum bellemeyin ! Köylü kurnazlığı ile şehirli kandırmasını belirtmek istiyorum.

Ne ediyordu son konuşmasında ?

"Sadece hükümete hakaret ediyorlar. Manevi şahsiyetini küçük düşürüyorlar. Şunu şöyle edecen, bunu böyle edecen diyorlar mı ? Hayır demiyorlar. Durmadan sövüyorlar..."

Toplanan kalabalığı neşelendiriyor, güldürüyor ama, hâlâ kandıracağını sanması uyanışın farkında olmadığını gösterir. Köyden çıkıp da köye bu kadar karşı olan bir sadrazam Osmanlı'da görülmemiştir. Ne Merzifonlu Kara Mustafa Paşa, ne Nevşehirli Damat İbrahim Paşa, köyden çıktıkları halde köylülüğe böylesine kıyamamıştır. Hadi onlar padişah sadrazamı idiler. Ya bu, cumhuriyeti dilinden düşürmeden cumhuriyetin köylüsüne kıymaktadır.

Sloganlarda elli yıldır "Memleketin efendisi köylü" dür. O zaman sayısı kabaran işçi sınıfımız böylesine güçlü olamadığı için "Efendilik" ona yakıştıralamamıştır... Uzun yıllar onun adı "Amele parçası" idi. Şimdi nutuklarımızda "Efendi" olmamıştır ama biraz değişiklikle " işçi kardeşlerimiz"dir. Onlara "Her şeyi veriyoruz." diyorlar. Onun bileğinin gücü ile aldıklarının farkında değiller. Daha nicesini bileğinin gücü alacaktır. Onun için Halit Narin ve arkadaşları telaş içinde değiller mi?

İşçiden yana olan öğrenciye kıymanın rahatlığı içindeler. Ya uyandıkça onlardan değil de, kendinden yana olduğunu belirleyen işçiye ne yapacaklar? "Aheste çek kürekleri mehtab uyanmasın !.." Oysa mehtab da, mehtabçı da, kürekleri çeken de çoktan uyanmıştır.

Temel atmalar da, kurdela kesmeler de dümen.. Kimin parası ile hangi temeli atıyor, hangi kurdelayı kesiyorsunuz ? İslamköy'de babanın düşsel elma bahçelerinden gelmiyor bu paralar !.. Bu paralar emekçilerin, işçilerin, ücretlilerin, memurların, köylülerin vergileridir. Kullanırken "Ulufe" dağıtır gibi sere serpe saçılmaz !..

Demirel gibisi gelmemiştir. Bir daha da gelmiyecektir. Kendine özgü (nev'i şahsına münhasır) bir fenomen olarak siyasal tarihimizde yerini alacaktır. Gidişi ile birlikte bir daha gelmiyeceğini de ispatlayacaktır. Her ulusun tarihinde bir böylesi çıkar ve bir daha gelmemecesine de çıkmıştır.

Ilan

İSTANBUL I.NCİ İŞ MAHKEMESİNDEN

1974/1000 ESAS 1976/

1888 KARAR

Davacı Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından davalı İdris Beyazkılıç aleyhine açılan alacak davasının yapılan açık duruşmaları sonunda : 4775.82 liranın 28/9/1970 gününden itibaren % 5 kanuni faiz ve davacı vekili için takdir edilen 477.58 lira vekalet ücreti ve 609 lira mahkeme masrafı ile birlikte davalı İdris Beyazkılıçtan tahsiline dair verilen işbu karar davalıya ilanen tebliğinden itibaren 8 gün içinde Yargıtay yoluna başvurmadığı takdirde hükmün kendisi yönünden kesinleşeceği davalı İDRİS BEYAZKILIÇ'A İlanen tebliğ olunur. (Basın: 829- 268)

Politika

Sahibi:
Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunu (DİSK) Temsilen : Kemal TÜRKLER
Genel Yayın Müdürü : İsmail CEM
Sorumlu Yazıişleri Müdürü : Işık YURTÇU
Ankara Temsilcisi : Ahmet KAHRAMAN
Müessese Müdürü : H. Gökalp ÜLGENER

İLAN TARİFESİ

Sütun santimi 3. Sayfa 110 TL. İlan Sayfası 100 TL.
İstanbul Baskısı 70 TL. Kitap İlanları 50 TL.
Sanat Sayfasında (5x1) Kutu İlan 100 TL.

RADYO VE TELEVİZYON TARAFSIZ OLABİLİR Mİ ?

Güner SARIOĞLU

(S.B.F. Basın ve Yayın Yük. Okulu Öğretim Görevlisi)

Günümüzde radyo, televizyon ve basının oluşturduğu kitle iletişim araçlarının gözetmesi gereken başlıca kurallardan en önemlisine "tarafsızlık" adı veriliyor. Özellikle günümüzün çalkantılı siyasal ortamında, TRT'nin haber yayınlarında uyguladığı ya da uygulamadığı tarafsızlık ilkesi geniş tepkilere ve tartışmalara yol açıyor. Siyasal partiler, kuruluşlar hatta kişiler, sözlerinin kamuoyuna yeterince tarafsız biçimde sunulmadığını kanıtlamak için yayın süresini saniyelerle hesaplıyor, kelime sayıyorlar... Sanıyoruz ki, tarafsızlık ilkesine, değişik bir açıdan bakmanın zamanı gelmiştir.

Türkçe Sözlük, tarafsız sözcüğü karşılığında şu açıklamayı veriyor : "Hiçbirinden yana olmayan, yansız." Haber ancak ve ancak, düşünen bir insan beyninin belirli bir süreci sonunda ortaya çıkabilecek zihinsel bir üründür. Ne denli gelişmiş olursa olsun, bir bilgisayarın insanın yerine habercilik görevinin yapması düşünülemez. Böyle bir işlem ancak haber yapılacak konudaki verilerin, ardarda dizilmesinden öteye gitmez. Bu noktada, haberden önce habercinin kişiliğini ele almak zorundayız. Bugün yaygın olan "tarafsızlık" kavramına göre bir haberci, izlediği konu ve yazdığı haberin değişik yönlerinden hiçbirine eğilimli olmamak zorunda bırakılıyor. Bir başka deyimle, habercinin tarafsızlığını sürdürebilmesi için görevinde izlediği ekonomik, siyasal, toplumsal, bilimsel v.b. konuları hiçbir yönüyle benimsememiş olması gerekiyor. Özetle, bugünkü uygulamada, TRT'nin habercilerinden, siyasal ya da toplumsal olaylardan bir sentez yapıp bir sonuca varma yeteneğini öldürmesi istenmektedir .

TRT nin özellikle haber yayınlarında tarafsız olması gerektiği görüşünü durmaksızın tekrarlayanlarla aynı görüşte değiliz. TRT yanlı olmalıdır. TRT, Anayasadan, halktan, doğrudan ve gerçekten yana olmalıdır

Demek ki ille de salt tarafsızlık diye direndiğimiz sürece, milyonlarca insanı radyodan, televizyondan aydınlatma görevini yüklenmiş habercilerin, düşünme yeteneği olan ve bunu kullanan birer aydın yerine, birer "sebze" olmalarını istiyoruz. Eğer habercilerin tarafsızlığından, fikir yoksunluğu, herşeyi olduğu gibi kabullenme alışkanlığı ve herşeyi eleştirisiz aktarma kolaylığı amaçlanıyorsa, bu durumda tarafsızlığın temel niteliğinin, kişinin gelişimini engellemek olduğu sonucu çıkar.

TARAFSIZ OLUNABİLİR Mİ ?

Kesin tarafsızlık insanlar için olanak dışıdır. Çünkü kişiler, yetişmelerinin, eğitimlerinin, görgülerinin ve tümüyle yaşam deneyimlerinin bir ürünüdürler. Bütün bunların sonunda, sahip oldukları kişisel görüşler, kanılar ve eğilimler, sözü edilen soyut tarafsızlığı öteki insanlar gibi haberciler için de olanaksız kılmaktadır.

TRT'nin özellikle haber yayınlarında tarafsız olması gerektiği görüşünü durmaksızın tekrarlayanlarla aynı görüşte değiliz. TRT yanlı olmalıdır. TRT, Anayasadan, halktan, doğrudan ve gerçekten yana olmalıdır. TRT'nin bilinçli ya da bilinçsiz olarak itilmek istendiği tarafsızlık köşesi, kamuoyunun oluşmasında çok büyük önem taşıyan bu kurumu, giderek, taraflılıkla suçlanma korkusundan, neredeyse "dünya yuvarlaktır" gibi bir gerçeği bile savunmaktan korkar duruma getirebilir.

Habercilerin, uygar dünyanın bir aydını olarak her konuda tarafsız olmalarının beklenemiyeceğini söyledik. Evet, haberciler tarafsız olamazlar ama, haberde nesnel (objektif) olabilirler. Haberde dürüst olabilirler ; haberde adil olabilirler. Gözetilmesi ve geliştirilmesi gereken kurallar bunlardır. Gerçeğe, habere ve en önemlisi halka duyulan saygı, bir habercinin dürüstlük ve hakkaniyet kurallarına uymasını gerektirir. Haberci, bunu yaptığı sürece mesleğinin ahlâk kurallarına uygun davranmış olur. Yapmadığı ölçüde ise, bir haberci değil bir propaganda aracı ya da en basitiyle yalnızca bir araçtır.

Habercinin temel görevi olayları ve olguları gerçekleriyle sunmaktır. Halkın bir takım çarpıtılmış, sulandırılmış ya da peri masalı havasına sokulmuş haberleri dinlemek için radyosunu ya da televizyonunu açtığını varsaymak, ancak bugünkü TRT yöneticileriyle onların arkasındaki siyasal iktidarın düşebileceği bir büyük yanılgıdır.

Demokratik bir toplum kendini tüm iyi ve kötü yanlarıyla apaçık görebilme ve bu görüntü karşısında durup düşünebilme yeteneğine sahip olmalıdır. Herşeyden önce, topluma kendi gerçeklerini gösterme görevini taşıyan bir haber kurumunun ise, bunun sorumluluğunu bilmemesi bağışlanamaz.

TRT'nin habercileri, yapımcıları, yönetmenleri ve tüm üretken elemanları büyük ve uzun vadeli bir görevle karşı karşıyadırlar. Haberciliğin temel ilkelerini, yalnızca TRT Yasasında yazıldığı biçimiyle kabullenmek yerine, mikrofonlardan ve ekranlardan gönderdikleri her sözcüğü ve görüntüyü irdeleyerek değerlendirmek ve çağımızın gerektirdiği dinamik haberciliği yerleştirmek zorundadırlar. TRT kurum olarak tarafsızlık ve benzeri kavramları kendi içinde çözümleyerek işler bir yoruma kavuşturmalı ve iktidar koltuğuna oturan her kişinin yorumuna karşı savunusuz kalmamalıdır.

Artık TRT'nin kendini siyasal güçlere göre ayarlaması değil, siyasal güçlerin ve örgütlerin, her söz ve davranışlarının TRT'nin bilimsel ve dürüst süzgeçlerinden geçerek halka ulaşacağını öğrenmelerinin zamanı gelmiştir.

olayların içinden... olayların içinden... olayların

MARMARA DENİZİNİN SORUNLARI

Marmara Adası Belediye Başkanı Ahmet Enön:

Deniz trafiğinin bir düzene bağlanması kıta sahanlığı sorunu kadar önemlidir

Bülent YARDIMCI

KOLYOS, USKUMRU, PALAMUT, TORİK GİBİ BALIKLARIN NESİLLERİ TÜKENMEYE MAHKUMDUR. BUGÜN DÜNYA ÜLKELERİ ARASINDA 112. SIRAYI İŞGAL EDEN TÜRKİYE BALIKÇILIĞI BU SIRADA DA KALAMAYACAKTIR.

Üç tarafı denizle çevrili olan ülkemiz balıkçılığı özellikle Marmara Denizi balıkçılığı ve önemini gittikçe artıran Marmara Denizindeki kirlenme konusunda Marmara Adası Belediye Başkanı Ahmet Enön'le konuştuk. Eski bir denizci olan Enön bu konudaki sorularımızı cevaplandırdı.

Marmara Denizi'nin balıkçılık ve ulaşım açısından ülkemizdeki yerini açıklar mısınız ?

Özetle şöyle söyleyebiliriz ki; Marmara Denizi bütün kıyılarına bir milletin sahip olduğu, dünya üstündeki tek denizdir. Bu denizi, içinde yaşayanları ile kıyılarıyla ve diğer doğal güzellikleriyle korumak zorundayız. Ama bu korumanın bugün gereği gibi yapıldığını söylemek mümkün değil.

Marmara Denizi ile Çanakkale ve İstanbul Boğazları'nın balık neslini koruyabilmek için bu denizdeki deniz trafiğini de yeniden düzenlemek zorundayız. Her gün biraz daha önem kazanan ve yoğunluğu artan Karadeniz ve Ege Denizi arasındaki deniz trafiği önemli bir sorun haline gelmiştir . Bu iş uluslararası panellere dökülmeden, şimdiden hiç değilse altyapısını hazırlayıp gerekli girişimlerde bulunmada yarar vardır.

Ençok 10 yıl içinde Marmara Denizinde yaşayan bazı balık türleri yokolacaktır. Marmara Denizi ve içinde yaşayan canlıları korumak deniz trafiğini denetim altına almakla mümkün olur.

Deniz trafiğinin denetlenmemesi balık türleri konusunda nasıl bir zarara sebep oluyor?

Etkisi şöyle oluyor. Efendim, bundan 50 yıl önce Montrö anlaşması yapılır - ken en büyük deniz ticaret taşıtı 5 bin tonluk idi. Oysa bugün 50-100 hatta 200 bin tonluk tankerlerin birbiripeşisıra Boğazlardan kuyruk halinde geçtiğini görüyoruz. Gündüz geçerken pervanelerinin ve motorlarının gürültüsü çok dar olan boğazlardaki balık akışlarına tesir etmektedir. Gece geçişlerinde de tüm kamaraları ve fenerleri ile yüzen bir şehir manzarası arzeden bu gemiler, deniz karanlığında, balığın ençok ürktüğü ışığı, sürekli olarak Boğazlarda tutmak suretiyle balık akışının yönünü değiştirmektedirler. Ege Denizi'ni bir oda büyüklüğünde kabul edersek, Çanakkale Boğazı bu oda kapısının anahtar deliği büyüklüğündedir. Bu deliğin ağzındaki sürekli gürültü odadaki balığın odadan çıkmasını önlemektedir. Ege Denizi'ndeki balıklar bu nedenle Marmara Denizi'ne girememektedirler. Ve bazı balık türleri de 5-10 yıl Marmara Denizi'ne giremedikleri takdirde nesilleri yokolmaktadır.

Hangi balıklar ?

Mesela kılıç balığı. Akdenizde, Ege'de yaşayan kılıç balığı Marmara Denizi'nde döllenmediği sürece nesli mutlaka tükenecektir. Kolyos, uskumru, palamut, torik gibi balıkların nesilleri tükenmeye mahkumdur. Bugün dünya ülkeleri arasında 112. sırayı işgal eden Türkiye balıkçılığı bu sırada da kalamayacaktır.

Marmara Denizi'nin ve balıkçılığımızın bu durumdan kurtulabilmesi için ne öneriyorsunuz ?

Önerim, Boğazlardaki deniz trafiği denetiminin yeniden ele alınması ve gerekirse uluslararası panellere götürülmesi, bir. İkincisi, Akdeniz ve Ege Denizi için çeşitli tedbirler alınması ve konunun Ege Kıta Sahanlığı kadar önemli olduğunun kabul edilmesi. Diğer Akdeniz ülkeleriyle ve bilhassa Yunanistan'la işbirliği yapıp , Ege ve Akdeniz'deki balık akış istikametinin bozulmasını önleyecek tedbirler almak gereklidir.

Bugün Yunanistan olsun, Türkiye olsun bütün savaş eğitimlerini Ege Denizi'nde yapmaktadırlar. Hava ve deniz savaş eğitimlerinde zaman zaman hakiki bomba da kullanılmaktadır. Bunlar adalarla dolu ve yoğun bir trafiği olan Ege Denizi'ndeki balıkçılığın ölmesine sebep olmaktadır.

Marmara Denizi'nin kirlenmesine yolaçarak balık neslini yokeden diğer bir etkende tarımsal amaçlı ilaçlamadır. Bilgisizce ve dikkatsizce gelişigüzel kullanılan zehirli tarım ilaçları , yağmur ve dere suları ile denizlere taşınmaktadır. Bu zehirli artıkların denizlerde birikmesi de büyük tehlikeler yaratmakta, deniz canlılarının yokolmasına yolaçmaktadır. Örneğin, yakın bir zamana kadar Enez'den Danimarka ve Hollanda'ya her yıl yaklaşık 2 milyon kilo civarında canlı yılan balığı ihraç edilirken, bugün artık bu iş Enez'de ölmüştür. Bütün mevsim ancak 30 ton civarında balık ihraç edilebilmektedir. Bütün neden dikkatsiz ve bilgisiz tarımsal ilaçlama ile deniz denetiminin olmamasıdır. Enez artık 2000 nüfusu ile ilerlemesi gerilemeye dönüşmüş bir kasabamız haline gelmiştir.

Balıkların dışındaki diğer deniz canlıları nasıl bir etkilenme içinde?

Balıkların birbiriyle ilişkisi öteden beri bilinir. Büyük balık küçük balığı yer. Yani küçük balık daha büyük balığın yemidir. En küçük balıklar da çok küçük canlıları ve diğer deniz dibi yapısını yiyerek yemlenirler. Yem dediğimiz çok küçük yaratıklar zehirli artıklardan, gemilerin denize boşalttıkları sintine artıklarından müteessir olarak yokolmaktadırlar. Bunların yokolması küçük balıkları etkilemekte , bundan da diğer büyük balıklar zarar görmektedirler. Yani denizdeki beslenme zinciri bozulmaktadır . Doğanın dengesi bozulmaktadır.

Bakın aşağı yukarı bir yıldır hamsi Karadeniz'den dışarı çıkmıyor, Marmaraya geçmiyor. Ama hamsi , Marmara'da olsa, hamsiyi takip eden kolyos, kolyosu takip eden palamut, palamutu takip eden diğer balıklar, nihayet hepsini takip eden kılıç balığı Boğazdan içeri girecektir. Bu takip zinciri koptuğundan Türk balıkçılığında büyük aksamalar görülmektedir.

Yasal açıdan yapılması gereken işler var mı? Su Ürünleri Yasası gerekli denetimin kurulması için yeterli mi?

Son çıkarılan Su Ürünleri Yasası yetersizdir. Ona bağlı olarak çıkarılan yönetmelik de yetersizdir. Türkiye'de denizlerin denetimini yapacak bir müessese yoktur.

Denizleri denetleyen bir tek liman başkanlıkları vardır. Ama onların da elindeki yasalar yetersizdir. Alabilecekleri en büyük ceza sadece 500 lira olduğu gibi liman dışında denetimde yapamazlar. Sadece liman içi denetimi yaparlar. Marmara Denizi bütün dünya gemileri tarafından "Pislik boşaltılacak Deniz" olarak bilinir. Ben 1961 yılında Hayfa limanında denize attığım bir Yeni Harman paketi için 50 dolar ceza ödedim. Üç tarafı denizle çevrili ve bu kadar güzel bir iç deniz ile boğazları olan ülkemizin yüksek düzeyde bir koruma teşkilatının olmaması esef edilecek bir meseledir.

Okuyucudan yankılar

1970 öncesi emeklilerinin durumu

MC hükümetini oluşturan 30 bakanlığın 210 müşaviri ve 60 başmüşaviri var. 657 sayılı kanunun 1327 sayılı kanunla değişik hükümlerine ve 12 sayılı kanun hükmündeki kararnamenin Bakanlar Kurulu'na verdiği yetkiye dayanarak, muşavirlere gösterge üstü(1000+150) ve başmüşavirlere (1000+ 200) maaşları verilmektedir.

Ali Naili Erdem'in bakanlığında 8 muşavir ve 2 baş müşavir var. 12 numaralı kararnamenin uygulandığı tarihten bu yana bu bakanlıktan 73 müşavir kendi isteği ile emekliye ayrılmıştır. 30 hizmet yılını doldurmuş , maaşı birinci derecenin son kademesine yükselmiş arkalı güçlü kişiler, komando bakanlığı muşavirliğine atandıktan bir hafta sonra (1000+150) maaş göstergesi üzerinden emekli olmaktadır. Komando bakanlığı müşavirliğinden emekliye ayrılacak 140 kişi kuyrukta sıra beklemektedir.

Menfaat duyguları ruhları istilâ edince, yasama meclisleri 5 dakikada çıkardıkları kanunla maaşlarına en yüksek devlet memuru maaşının iki katı kadar zam yapabiliyor. İktisadi devlet kuruluşları yüksek hizmet ödülü tertibinden, memurlarına dilediği anda ikramiyeler dağıtabiliyor. Bakanlar kanunların boşluklarından yararlanarak yandaşlarına gösterge üstü bir maaşla emekliye sevkedebiliyor. Bütün bu işler ve daha daha nice dolaplar sessizce döndürülüyorken aç ve biflaç 1970 öncesi emeklilerin derdine deva olacak kanun teklifi meclis komisyonlarında sürüncemede bırakılıyor.

1970 öncesi emekliler fazla bir yekun tutmuyor. Bu nedenle, seçim sonuçlarını etkileyecek önemli bir ağırlıkları yok. Kaldı ki bu emekliler içinde seçim sandığına kadar gidecek takatı kendinde bulamıyanlar da var. Görünürde seçime 8 ay var. O güne dek öbür dünyaya göç edecekler de hesaba katılırsa, seçim ağırlıkları sıfır demektir.

Bütün haklar ve özgürlükler MC partilerine akacak oylarla doğru orantılıdır. Bu böyle olunca, seçim ağırlıkları olmayanların MC hükümetinden birşey istemeğe hakları olamaz !

AHMET ERDEM

BELEDİYE SORUNLARI

GÜNLÜK ansiklopedi

Büyük kentlerimizin sorunları gelişmeleriyle doğru orantılı olarak artmaktadır. Bu sorunlara bir nebze olsun çare getirecek olan ve yine belediyeler için hayati önem taşıyan Belediye Gelirler Yasası Mecliste görüşülüyor.

Halkın günlük yaşamında bir yığın yükümlülüğe sokulan belediyeler, şimdiki yasa gereği kendi özerk bütçelerini ya da yaptıkları hizmetin gereği olan ekonomiyi oluşturamamaktadırlar. Özellikle büyük kent belediyeleri parasal sıkıntı içinde bunalmakta, bu nedenle kamu hizmetlerinde yetersiz kalmaktadırlar. Bu aksaklıkları gidermeyi amaçlayan yeni Belediye Gelirler Yasası ise Meclislerden bir türlü çıkamamaktadır. Belediyelerin hizmetlerini aksatan diğer bir konu da "vesayet" altında olmalarıdır.

YUNANİSTAN'IN AET'YE HAZIRLIKSIZ GİRMESİ HALİNDE EKONOMİSİNİN ÇÖKECEĞİ ÖNESÜRÜLÜYOR

Yüzde doksanını küçük işletmelerin ve imalathanelerin oluşturduğu Yunan ekonomisi için Ortak Pazara girmenin yıkım olacağı söyleniyor

Sol muhalefet NATO ve Ortak Pazar'ın Yunanistan'ı ortaklığa kabul etme koşulu olarak Kıbrıs ve Ege'de Türkiye'ye ödün vermeye zorladıkları iddiasında

ATİNA-(A.A.)-Yunanistan'ın Avrupa Ekonomik Topluluğuna üye olmak istemesi ekonomik olmaktan çok siyasal bir nitelik taşımaktadır. Hükümet her fırsatta, "Ortak Pazar'a girmekle ülke güvenliğinin ve demokratik rejimin güvence altına alınacağını" belirtmektedir. Yunan hükümetinin, Ortak Pazar'a girişi, ekonomik bir sorun olmaktan çok siyasal sorun haline gelmesi üzerine Yunan-Ortak Pazar Komisyonu Başkanı, aynı zamanda Merkez Bankası Başkanı Yardımcısı olan Kyriazidis görevinden istifa etmek zorunda bırakılmıştır.

Yunan hükümetinin, Avrupa siyasetini eleştirenlere karşı tepkisini gösteren tek olay bu değildir. Hükümet yanlısı basın da, Ortak Pazar'a girişin yaratacağı sorunları zararsız göstermeye büyük özen göstermektedir. Bu arada, bir Türk Senatörü, Kâmran İnan'ın Ortak Pazar ülkelerine mensup parlamento üyelerinin, Yunanistan'ın Ortak Pazar'a alınması kararını vermekte acele edildiğinden yakındıklarına ilişkin bir demecini, hükümete yakın bir Atina Gazetesi yalanlamıştır. Ancak, Atina'da pek çok yetkili, bu demecin gerçekliğine ve Ortak Pazar uzmanlarının görüşmelerini yansıttığına inanmaktadırlar.

NATO'nun askeri kanadından çekilmekle suçlanan Yunan hükümeti, NATO'nun siyasi kanadı ile eş anlamlı olan Ortak Pazar içinde kendisine güvence aramaktadır.

ORTAK PAZAR'A GİRMEK İÇİN TÜRKİYE'YE ÖDÜN VERİLMESİ GEREKİYOR:

Sol muhalefet ise, NATO ve Ortak Pazar'ın, Yunanistan'ı ortaklığa kabul etme koşulu olarak Kıbrıs ve Ege'de Türkiye'ye ödünler vermeye zorladıkları iddiasındadır.

Hükümetin müzakereleri siyasal düzeyde tutma çabalarına karşın, ekonomik konular önem kazanmaktadır. Yunan hükümeti, Ortak Pazar üyeliğinin Yunan ekonomisine neler yükleyeceğine ilişkin şimdiye değin bir araştırma yapmamış ya da bunları açıklamamıştır. Oysa yüzde doksanı küçük işletmeler ve imalathanelerden oluşan Yunan iş hayatı, Ortak Pazar'a hazırlıksız girişten çok etkilenecek ve pek çok iş adamı için Ortak Pazar'a giriş yıkım olacaktır. Yunan sanayinin yanında, tarım kesimi de kuşkusuz zarar görecektir. Uzmanların raporlarına göre, Yunanistan'ın Ortak Pazar'a sarsıntısız girebilmesi için tarım kesiminde en az sekiz, sanayii kesiminde en az altı yıllık bir hazırlık dönemine ve iki milyar dolar mali desteğe gereksinimi vardır. Ortak Pazar'ın öteki üyelerinin mali durumları bilinince, Yunanistan'ın bu gereksinimi en çok Federal Almanyayı düşündürmekte ve "bu külfeti kim karşılayacak" sorusu ister istemez hatıra gelmektedir.

Fransa'nın Vatikan eski Büyükelçisi, Gerard Amenrich, Paris'teki evinde karısını ve iki çocuğunu vurduktan sonra polise teslim olmuştur. Resimde cinayeti neden işlediği henüz bilinmeyen Amenrich Eylül 1974 de, karısı (sağda) ile birlikte Papa Paul'a güven mektubunu sunarken görülüyor.

ORTADOĞU BARIŞ KONFERANSI MART SONUNA KADAR TOPLANMAZSA MISIR GÜVENLİK KONSEYİNE BAŞVURACAK

BM Genel Sekreteri Waldheim ise, Mısır'a gelişinde verdiği demeçte Konferansın Israil'deki seçimler ve Filistin Kongresinin toplanması nedeniyle ertelenmesi gerektiğini söyledi

Kurt Waldheim

KAHİRE (ANKA)-Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim, Ortadoğu sorununa bir çözüm bulmak ve Cenevre barış görüşmelerinin yeniden başlamasını sağlamak amacıyla çıktığı gezinin ilk durağı olan Mısır'da, Dışişleri Bakanı İsmail Fehmi ile bir saat 15 dakikalık bir görüşme yapmıştır.

Waldheim, İsmail Fehmi ile "Çok olumlu ve yararlı bir görüşme yaptığını" söylemiştir. Waldheim daha sonra Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'la görüşmüştür.

Mısır Dışişleri Bakanlığı kaynakları, görüşme sırasında İsmail Fehmi'nin Waldheim'a Cenevre barış görüşmelerinin Birleşmiş Milletler tarafından belirlenmiş tarih olan Mart sonuna kadar başlamaması halinde, Mısır'ın Güvenlik Konseyi'ni toplantıya çağıracağını söylediğini bildirmişlerdir.

Fehmi, bu görüşmelere Filistinlilerin de doğrudan ve taraf olarak katılmalarının zorunlu olduğunu ifade etmiştir.

Öteyandan, Waldheim, gezisinin ikinci durağı olan Şam'a hareket etmeden önce Suriye Dışişleri Bakanı Abdulhalim Kaddam Kahire'ye gelerek Mısırlı yetkililerden BM Genel Sekreteriyle yapılan görüşmeler hakkında bilgi alacaktır.

SURİYE DIŞİŞLERİ BAKANI DA KAHİRE'DE

Waldheim, Mısır'a gelişinde verdiği demeçte, Cenevre Barış Konferansının İsrail'de yapılacak seçimler ya da Filistin Kongresinin toplanması nedeniyle ertelenmesi gerektiğini söylemiştir.

Bu arada, Waldheim'in Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat'la görüşeceği açıklanmış, ancak bu görüşmenin yeri ve tarihi konusunda bilgi verilmemiştir.

Filistin Kurtuluş Örgütü Tokyo Bürosu Şefi Fethi Abdülhamid de Japon Jiji Ajansı'na verdiği demeçte, çağrı gelirse Cenevre Konferansı'na katılacaklarını söylemiştir.

ABD'nin Lefkoşe Büyükelçisinin öldürülmesiyle ilgili soruşturma tamamlandı

LEFKOŞE-(A.A.)-Kıbrıs Rum polisi, 1974 yılının Ağustos ayında Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçisi Roger Davies'in öldürülmesi ile ilgili tahkikatı tamamlayarak dosyayı savcılığa vermiştir. Ancak tahkikat dosyasının ayrıntıları hakkında henüz bilgi verilmemiştir.

Polis kaynaklarına göre, dava açıp açmama hususunda savcılık karar verecektir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin adadaki ikinci barış harekatından sonra Kıbrıslı Rumlar Amerika Büyükelçiliği önünde aleyhte gösterilerde bulunmuşlar ve bu sırada ABD Büyükelçisi Davies ile Rum Sekreter vurularak öldürülmüştü.

ABD DIŞİŞLERİ BAKANI VANCE 28 MARTTA SOVYETLER BİRLİĞİ'NE GİDECEK

Moskova'da yapılacak görüşmelerde Helsinki kararları ve stratejik silahların sınırlandırılması ele alınacak

Cyrus Vance

WASHİNGTON (ANKA)-Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'in 28 Mart'ta Sovyetler Birliği'ne gideceği açıklanmıştır.

ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Amerikan-Sovyet görüşmelerinde esas olarak stratejik silahların sınırlandırılması konusunun ele alınacağı ve bu amaçla sürdürülen ve kısaca Salt 2 adıyla bilinen görüşmelerin sonuçlandırılması için girişimlerde bulunulacağı belirtilmiştir.

Amerikan kaynakları, Salı günü yeni Başkan Carter ile Sovyetler Birliği'nin Washington'daki Büyükelçisi Anatoli Dobrinin arasındaki görüşmelerde Dobrinin'in bu görüşmelerin bir ay içinde sonuçlandırılabileceğini umduğunu söylediğini bildirmektedirler.

İki büyük devlet arasında yapılan görüşmeler, geçen yıl Amerikan uzun menzilli "Cruise" füzeleri ile Sovyet "Backfire" bombardıman uçaklarının sayısı konusunda anlaşmaya varılamaması üzerine çıkmaza girmişti.

ABD Dışişleri Bakanlığı, Moskova görüşmeleri sırasında 1975 yılında imzalanmış Helsinki anlaşmasının uygulaması üzerinde de durulacağını belirtmişlerdir

ABD Dışişleri Bakanı'nın Moskova'yı ziyaret edeceği Sovyet Tass Ajansı tarafından da doğrulanmıştır.

Vance'nin Moskova'da üç gün sürecek görüşmelerinden sonra bazı Avrupa ülkelerini de ziyaret edeceği bildirilmektedir.

Doğu Suriye'deki kazılarda bulunan bir Babil kasabasının çok az bilinen bir devre ışık tutabileceği öne sürüldü

LOS ANGELES-(A.A.)-Bir grup Amerikalı bilim adamı, Doğu Suriye'de Fırat ırmağına yakın Aşara kasabasının sınırları içinde, 3,500 yıllık Terka adıyla bilinen bir eski Babil kasabasının bulunduğunu ve bu arkeolojik buluşun çok az bilinen bir devre ışık tutacağını söylemişlerdir.

Yakın Doğu'nun eski tarihinde, M.Ö.16. ve 15. yüzyıllar arasında 100 yıldan biraz az bir "Karanlık Çağın" bulunduğunu belirten bilim adamları, yeni bulunan kentin bu çağa ışık tutabileceğini belirtmişlerdir. Dicle ve Fırat ırmaklarının oluşturduğu "Verimli Hilal", öteden beri uygarlığın beşiği olarak kabul edilmekteydi.

SARKİS VE ESAT GÜNEY LÜBNAN'DAKİ ÇARPIŞMALARA SON VERİLMESİ İÇİN ORTAK BİR TUTUM İZLEYECEK

ŞAM-(THA)-Lübnan Devlet Başkanı Elias Sarkis ve Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat, İsrail'in bütün tehditlerine rağmen Güney Lübnan'daki Müslüman-Hıristiyan çarpışmasına son vermek amacıyla ortak bir tutum izlemeye karar vermişlerdir.

Çarşamba gecesi yaptıkları altı saatlik görüşmeden sonra Esat ve Sarkis ortak bir bildiri yayınlamışlardır. Bildiride şu ifade kullanılmaktadır: "İki lider, Güney Lübnan'daki durumu ve durumun kötüleşmesi halinde alınacak tebdirleri görüşmüşler, bölgede barış ve güvenliğin yeniden sağlanması amacıyla ortak bir tutum izlemeye karar vermişlerdir"

Suriye yetkilileri, bildirinin Güney Lübnan'a Arap Barış Gücüne bağlı takviye birlikleri gönderilmesi anlamına gelip gelmediğini bilmediklerini söylerlerken, iyi haber alan kaynaklar, Esat'ın geçtiğimiz hafta takviye kuvveti gönderilmesinin düşünüldüğünü ima ettiğini hatırlatmışlardır.

Brezilya, ABD'nin B. Almanya-Brezilya nükleer anlaşmasına ilişkin isteklerini geri çevirdi

RİO DE JANERİO-(A.A.)-Brezilya hükümeti, ABD'nin Batı Alman-Brezilya nükleer anlaşmasına ilişkin isteklerini resmen reddetmiştir. Bir Brezilya resmi sözcüsü, ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'in Batı Alman-Brezilya nükleer anlaşmasının askıya alınması yolundaki isteğine dolaylı olarak değinmiştir. Sözcü, Başkan Geisel hükümetinin Federal Almanya ile 1975 yılının Haziran ayında varılmış olan nükleer anlaşmanın uygulanmasının durdurulmasına, ya da askıya alınmasına olanak görmediğini belirtmiştir.

Federal Almanya ve Brezilya arasında varılan anlaşmada, Federal Almanya'nın Brezilya'ya bir nükleer santral satması öngörülmektedir.

Venezuela, Brandt'ın "Kuzey-Güney" görüşmelerinde arabuluculuk yapmasına karşı çıkıyor

Willy Brandt

NEW YORK-(ANKA)-Venezuela hükümeti, Federal Almanya'nın eski Başbakanlarından Willy Brandt'ın "Kuzey-Güney arasında hammadde ve enerji konusunda yapılan görüşmelerde arabuluculuk yapmasına karşı çıkmaktadır.

Venezuela'nın bu amaçla Birleşmiş Milletlere bir nota verdiği ve görüşmelerin iki başkanından biri olan Venezuela delegesi Manuel Perez-Guerrero'nun görüşlerini tekrarladığı öğrenilmiştir.

Perez-Guerrero, 15 gün kadar önce Venezuela'nın başkenti Caracas'ta yaptığı açıklamada, Dünya Bankası Başkanı Mc Namara'nın Brandt'ın arabuluculuk yapması önerisine karşı çıkmış, Alman Sosyal Demokrat Partisi ve Sosyalist Enternasyonal Başkanı Brandt'ın kimseyi temsil edemeyeceğini önesürmüştü.

KATILIN

Devrimci arkadaşımız TEKNİK GÜÇ Yazıişleri Müdürü **Zeki Erginbay**'ın cenaze töreni 4 Şubat Cuma günü (Bugün) Kadıköy'deki OSMANAĞA CAMİİ önünde ÖĞLE NAMAZINDAN sonra başlayacaktır.

TMMOB'ye bağlı :
İnşaat Mühendisleri Odası
Elektrik Mühendisleri Odası
Makina Mühendisleri Odası
Kimya Mühendisleri Odası
Mimarlar Odası
Ziraat Mühendisleri Odası
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubeleri
Maden Mühendisleri Odası
Metalurji Mühendisleri Odası
Meteoroloji Mühendisleri Odası
Orman Mühendisleri Odası İstanbul Temsilcilikleri
Gemi Mühendisleri Odası
Gemi Mühendisleri İşletme Mühendisleri Odası Merkezleri
Tüm Teknik Elemanlar Derneği İstanbul Şubesi

Vietnam, ulusal petrol sanayiini kurma yolunda

Vietnam kendi devlet petrol ofisini kurmak için harekete geçmiş bulunuyor. Ayrıca, yabancı petrol şirketlerininve öteki özel firmaların, bu yıl, Vietnam'da büyük çapta etkinlik göstermelerine ilişkin ayrıntılı bir nizamnamenin hazırlandığı ve yakında onaylanacağı da biliniyor.

Singapur'daki ve Bangkok'taki birçok yabancı diplomat ve petrol limanları temsilcileri bir yıldan daha fazla bir süredir, Hanoi ile gizli görüşmeler yapıyorlardı. Görüşmeciler, Vietnamlı görevlilerin, karşılarına yeni çıkan uluslararası petrol sorununun mali, ekonomik ve teknik özellik taşıyan karmaşık yanlarını öğrenmek için büyük çaba harcadıklarını ve başarı kazandıklarını söylüyorlar.

Vietnam'ın son zamanlarda, ödemeler dengesi bakımından birçok güçlük ve sorunla karşılaştığı biliniyor. Yabancı sermayenin büyük çapta ve kısa bir süre içinde ülkeye akması sağlanmazsa, ekonomik bir durgunluğun baş göstereceği ileri sürülüyor.

Bu bakımdan, geçen hafta Uluslararası Para Fonunun vermeyi kabul ettiği 36 milyon dolarlık kredi, kısa süre etki gösterebilecek yetersiz bir tedbir olarak görülüyor.

İspanya'da bütün sendikalar 1 Mayıstan itibaren serbestçe faaliyette bulunabilecek

MADRİD-(ANKA)-İspanya'da bütün sendikaların 1 Mayıstan itibaren serbest olacakları ve serbestce faaliyette bulunabileceklerini açıklanmıştır.

Açıklama, İspanya Sendikal İlişkiler Bakanı Enrique de La Mata tarafından Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Otto Kersten'e yapılmıştır. De la Mata, Kersten'e İspanyol sendikalarının da Haziran ayında yapılan Uluslararası Çalışma Örgütü İLO'nun yıllık toplantısına katılmasına izin verileceğini söylemiştir.

Otto Kersten, sendikaların yasallık kazanmasından sonra İspanyol hükümetinin mevcut işçi kuruluşlarının kapatılması için bu sendikalarla görüşmeye hazır gözüktüğünü söylemiştir.

Dünyadan Yorumlar

THE SUN

Kraliçe ve çocuklar

Londra'da yayımlanan "The Sun" gazetesi, sekiz ile on bir yaş arasındaki öğrencilere, Kraliçe Elizabeth'i nasıl tasarladıklarını ortaya çıkarmak için sorular sormuş: "On yaşındaki Meakin şöyle diyor: Kraliçe her gün havyar yer. Ama küçük öğrenci havyarın ne olduğunu pek iyi bilmiyor. Kraliçe bazen de küçük öğrencinin en fazla şevdiği yemek olan domuz işkembesi dolmasını yiyormuş. Bir kız öğrenci de, Kraliçenin her kahvaltıda bir "kral" yumurtası yediğini düşünüyor. Saraydaki tavuklar yumurtladığı için, bu yumurta "kral" yumurtası oluyormuş.

Dokuz yaşındaki Desdina Kyriaku ise, Kraliçenin çok büyük ve pembe bir yatakta uyuduğunu ve bir düğmeye basılınca yatağın duvarın içine girdiğini söylüyor. On yaşındaki, Alex Hendy'e göre, Kraliçenin yalnız kendisi için beş yatakodası varmış. Birinden ötekine geçmek istediği zaman, hizmetkarları çağırıp, beni oraya götürün diyormuş.

Kraliçenin ne yaptığı konusunda ise çocukların fikirleri birbirinden çok farklı. Birisine göre, Kraliçe hiç bir şey yapmıyor ve sadece gezip eğleniyormuş. Kızının ata binmesini seyrederek vakit geçirdiğini düşünenler de var."

LA REPUBBLICA

Sahte orkestra şefi

Napolideki San Carlo Tiyatrosu, Milano'nun Scala'sı kadar ünlüdür; üstelik ondan daha da eskidir. Scala'nın yönetimi sosyalistlerin elinde, ama görevliler sanat yetenekleri ve tecrübeleri göz önünde tutularak seçiliyor. San Carlo'da ise yönetimi Hıristiyan Demokratlar elde tutuyor. Hıristiyan Demokratların buradaki lideri birçok kere bakanlık yapmış olan Napoli senyörlerinden Antonio Gava.

Roma'da yayımlanan solcu "La Repubblica" şöyle yazıyor: "Antonio Gava en zor işlerden birini başardı doğrusu: nota bilmeyen bir orkestra şefine iş verdi. Bu garip şefin adı Gigi Campanino ve Gava'nın gecelerini geçirdiği 'la Mela" adlı kulübünün sahibi. Campaninonun bütün tutkusu orkestra yönetmek. Evinde, koskoca aynaların, karşısına geçip, plak çalarak orkestra şefliği yaparmış. Yakışıklı bir kimse olan Campanino, gerçek konserlerde kollarını oynatıyor, kadınları kendine aşık ediyordu. Bu arada orkestra da kendi başına bildiği gibi çalıyordu. Bu durum bir yıl surdü. Ama Campanino, Çarmen'in ilk temsilinde de orkestrayı yönetmek istedi. Bunun üzerine sanat yönetmeni istifa etti. Sosyalistler, Parlamentoda gürültü koparacaklarını söyleyerek sanat yönetmenini desteklediler. Ama sonunda hiç bir şey olmadı."

HELSINGIN SANOMAT

İçki yasağının sonuçları

Finlandiya'da yayımlanan en büyük günlük gazete "Helsingin Sanomat" (bağımsızdır) şöyle yazıyor:

"Savo Doğusunda 4500 nüfuslu Tuusniem bucağında, 3 numaralı biranın içilmesi yasak edilince, emeklilerin sabahlara kadar birahanelerde kalmadıkları gençlerin de akşamları tezgahların önünde itişip kakışmadıkları görüldü.

"Polis durumdan çok memnun. Ama kahve ve birahane sahipleri bu memnuniyeti paylaşmıyorlar. Öteyandan, 3 numaralı biranın yasak edilmesinden sonra kamu düzenini bozdukları için karakola götürülenlerin sayısı aydabeş kişiye düşmüş. Oysa, 1974'te yirmi, 1975'te ise on sekiz kişi karakola götürülüyormuş. Ne var ki polis evde kavga çıkaranların sayısının arttığını hayretle görmüş. Bunun nedeni de, biracıların meyhanede değil evde içmeye devam etmeleri. Gerçekten de, 3 numaralı bira satın alabilmek için bucak sınırlarından bir kaç metre çıkarak bir mağazanın içki satan kamyonunun bulunduğu yere gitmek ve bira kasasını yüklenip gönül rahatlığıyla eve götürmek hiç te zor bir iş değil.

kısa dış haberler

KUDUS- İsrail İşçi Partisi içindeki liderlik sürtüşmeleri devam ederken, bazı önemli mevkileri ellerinde bulunduran önde gelen partililerin istifaları devam etmektedir. Son olarak da "Kur" tekeline bağlı Histadrut Sendikasının Genel Müdürü Amit, partiden istifa edip Jadin'in demokratik hareket partisine geçeceğini açıklamıştır.

LONDRA -İngiltere Hükümeti, İRA'nın önümüzdeki günlerde yeniden bombalı saldırılara geçmesinden korktuğunu açıklamıştır. İRA'nın "İngiltere hücreleri"ni yeniden örgütlediği ve İrlandalı kadınların barışçı yoldan bir çözüm bulunması isteğini baltalamak amacında olduğu haber verilmektedir. Önümüzdeki bahar veyaz aylarında İrlanda'da yapılacak seçimlerin, İrlanda sorununun çözümlenmesinde hayli etkin olacağı tahmin edilmektedir.

OTTAWA -Kanada Başbakanı Trudeau televizyonda bir açıklama yaparak, Quebec kurtuluş hareketini kuvvet zoruyla bastırmak niyetinde olduğunu belirtmiştir. Quebec kurtuluş hareketine karşı ılımlı davrandığı taktirde Kanada'nın İrlanda'ya ve Lübnan'a benzeyebileceğini ifade eden Başbakan, buna izin veremiyeceğini söylemiştir.

Öte yandan yeni seçilen Quebec Hükümeti de bir bildiri yayınlayarak, zafere yakın olduklarına inandıkları an bir referandum yaparak bağımsızlık ilan edeceklerini açıklamıştır.

MOSKOVA -Voroneş uçak fabrikasında ilk Sovyet Hava otobüslerinin yapımına başlanacağı bildirilmektedir. Sovyet Sendikaları gazetesi "Trud" (Emek)un verdiği habere göre, 350 kişilik hava otobüslerinin saatte 950 kilometrelik bir hız yaptıkları belirtilmektedir.

SANTİAGO-Latin Amerika ülkelerinin 1976 yılında büyük ekonomik sorunlarla karşılaştıkları bu ülkelerdeki enflasyon oranının %67,8'i bulduğu bildirilmektedir. 1976 yılında Arjantin yüksek enflasyon oranı bakımından Şili'yi geride bırakmıştır.

BONN-Batı Almanya gümrükleri için uyuşturucu maddeleri bulmakla görevlendirilen Eros adındaki labrodor tipi bir köpek, bir plastik torbada naftalin toplarının arasına yerleştirilmiş 15,5 kilo marijuanayı ortaya çıkarmıştır.

Dito adındaki Alman çoban köpeği de bir çantada bebek elbiseleri ile bezleri altına konmuş 14 kilo esrar bulmuştur.

Dino Von Foehrenber adındaki başka bir Alman çoban köpeği bir otomobil altına kaynak yapılmış bir kutu içindeki 19,5 kilo esrarı keşfetmiştir.

BONN -Federal Almanya'da, 1949 yılında ölüm cezasının kaldırılmasından sonra, şimdi de, ömür boyu hapis cezasının kaldırılması tartışılmaktadır.

"Stern" dergisinin Hamburg'da düzenlediği toplantıda hukukçular, aydınlar ve siyaset adamları, ömür boyu hapis cezasının insanın fizik ve moral sağlığına kesinlikle zararlı olduğunu iddia etmişler ve örnek olarak da Federal Almanya'da ömür boyu hapis cezasına çarptırılan 77 mahkûmdan sadece 4'ünün sağlıklarını koruyabildiklerini ileri sürmüşlerdir.

WİNNİPEG Kanada'da tutuşan üç katlı eski evde 8 kişi ölmüş, 18 kişi yaralanmıştır.

İlgililer, yangının birdenbire yayıldığını içerdekilerin kaçmaya zaman bulamadığını ve evin kentin yangından korunma kurallarını yerine getirmediğini söylemişlerdir.

İNGİLİZ HÜKÜMETİNE SUNULMUŞ GİZLİ RAPORLARDAN...
DOĞU ANADOLU OLAYLARI 1924-1938
Belgeleri Türkçeleştiren Cahit DÜZEL

18

Hükümet "Yumuşama politikası" uyguluyor. Şeyh Said'in iki oğlu aftan yararlanarak teslim oldular

"DOĞU GENEL MÜFETTİŞİ TALİ BEY' İN MUCİZE YARATMASI BEKLENİYOR"

"Soygunlar sırasında, İngiliz kışkırtmasıyla harekete geçildiğine dair ifade alınmaya çalışılmış. Ancak iddiaları sanıklar reddetmiş"

"Askeri rejimin bir yanda getirdiği yararlar, öteki yönde getirdiği zararla dengeleniyordu..."

3. Ayın 5'inde, Türkiye Dışişleri Bakanlığı Müste - şarının Elçiliğimizden Mr. Helm'e yeni politika konu - sundaki açıklamaları oldukça ilginç. Yeni Hükümet, belirtildiğine göre, bu bölge - lerde sıkıyönetimi kaldırmaya karar vererek bütün dikkatini yeni kurulacak idari sistemin geliştirilmesine yöneltmiş. Henüz ayrıntılara inmek mümkün değildi, ama İbrahim Tali Beyin, geniş yetkilerle doğu vilayetlerinde bir çeşit genel vali olması kararlaştırılmıştı. Kendisi, orduda hekimlik, daha sonra da diplomatlık yapmış sakin ve yetenekli bir adamdı. Bölgedeki iskân politikasında değişiklikler olacaktı ve bunların Türkiye'nin ve güney komşusu Irak'ın yararına olacağı açıktı. Doğu vilayetlerinde seyahat kısıtlamasının kaldırılması hemen mümkün olmayabilirdi, ancak zamanla bu da gerçekleşecekti. Çünkü, bugünkü durumdan en fazla zarar gören Türkiye'nin kendisiydi ve ekonomik bakımdan çok gerekli olan Trabzon-Beyazıt yolunun ulaşıma açılması konusunda, hükümet kararlıydı. Bir askeri rejim iyiydi, ancak bir yönde getirdiği yararlar, öte yandaki zararları ile dengeleniyordu.

R. H. HOARE
F. O. 424/267, S. 121, NO. 67.

MASLAHATGÜZAR HOARE'DAN DIŞİŞLERİ BAKANI CHAMBERLAİN'E

İstanbul 14 Aralık 1927
Efendim,

Doğu vilayetleri ile ilgili, birinci elden bilgi edinmek öylesine zor ki, güvenilir bir kaynaktan duyduğum bir konuşmayı buraya aktarmak ilginç olacaktır sanırım. Bir süre önce, Diyarbakır'dan izin alarak ayrılan bir jandarma binbaşısı, bir arkadaşına, yaptığı işten tiksindiğini ve başka bir yere naklini istediğini söylemiş. Bastırma harekâtı sırasında doğu vilayetlerindeymiş ve olaylardan usanmış. Bölge şimdi sinmiş, ancak askeri kuvvetin çekilmesi halinde sükun bozulabilirmiş. Bölgedekiler, silahlarının yüzde 90'ını saklamışlar.

İLK ADIM

2. Binbaşı birçok tutukluyu sorguya çekerek onlardan İngiliz kışkırtmasıyla harekete geçtikleri yolunda ifade almaya çalışmış. Ancak bu iddiayı reddetmişler. İngilizlerin Irak'ta adaletli davrandıklarını duyduklarını İngilizleri sevdiklerini, ancak onların nüfusu altında kalmadıklarını söylemişler. Baş kaldırmaları bütünüyle kendi insiyatifleriyle olmuş.

3. Eğer bölgeye ilişkin binbaşının değerlendirmesi doğru ise, Şükrü Kaya'nın Doğu vilayetlerinde normale dönüş yolunda attığı ilk adım, pek sağlam sayılmaz.

R. H. HOARE
F. O. 424/267 S. 125, No. 72.

BÜYÜKELÇİ CLERK'DEN DIŞİŞLERİ BAKANI CHAMBERLAİN'E

İstanbul, 11 Ocak 1928
Efendim,

Mr. Hoare'un 7 Ocak tarihli mesajından sözünü ettiği yeni Doğu politikası uyarınca Türk Hükümetinin aileleri ile birlikte bölgeye dönebilecek 781 kişinin adlarını açıkladığını bildirmekten şeref duyarım. Bu kişiler, Beyazıt, Malatya, Mardin Urfa, Siirt, Erzincan, Bitlis Erzurum, Van, Diyarbakır vilayetlerindeki evlerine dönebilecekler. Bu listedekilerin çok azı, eski subay, eski mebus ve eski belediye başkanı; ve bir kısmı aşiret reislerinin oğullarından oluşuyor.

Halk Partisi içindeki eleştiri hareketi sonucu İsmet Paşa'nın bu yeni politikayı benimsemek zorunda kaldığını öğrendim. Şükrü Kaya'nın Irak Adalet Bakanına söylediklerine göre ise, Bakan, yeni politikanın uygulanması konusunda kendisinden emin değil. Hükümet çevreleri dışında, uygulanan baskı politikasının insanları fazla öfkelendirdiği, şimdi artık bir uzlaşma politikasına gerek duyulduğu düşüncesi serbestçe savunuluyor. Bazıları ise, baskı politikasının Hükümetin bölge üzerindeki otoritesini artırmadığını öne sürüyorlar. Belirtildiğine göre, Dersim'liler her zamankinden daha fazla huzursuz. Bu arada, Meclis doğu vilayetlerindeki jandarmaların sayısının artırılması için 1,5 milyon liralık bir ödeneği onayladı; ve uzlaşmayı sağlamak gibi bir mucizeyi gerçekleştirmek üzere Genel Müfettiş İbrahim Tali Bey ayın 8'inde Diyarbakır'a hareket etti.

3. Bu mesajın bir örneğini Bağdat'taki Irak Yüksek Komiserine gönderiyorum.

GEORGE R. CLERK
F. O. 424/268, S. 30, No. 8

BÜYÜKELÇİ CLERK'DEN DIŞİŞLERİ BAKANI CHAMBERLAİN'E

İstanbul, 16 Mayıs 1928

Efendim,

Ayın 7'sinde Büyük Millet Meclisinin isyancıları affeden bir yasayı kabul ettiğini bildirmekten şeref duyarım. Yasaya göre, aftan yararlanmak isteyenler üç ay içinde Diyarbakır, Elazığ, Van, Bitlis, Hakkari, Mardin, Urfa, Siirt, Beyazıt ve Malatya vilayetleri ile Besni, Hınıs ve Kığı kazalarına başvurmak zorundalar. Yasa bütün Doğu bölgesini kapsamına alıyor.

2. Bu yasa bir süredir bekleniyordu ve yeni uzlaşma politikasının önemli bir bölümünü oluşturması düşünülüyordu. Genel Müfettiş İbrahim Tali Beyin halen kendi bölgesinin üç kesimindeki Mardin, Midyat ve Cezire'yi teftiş gezisine çıktığı bildiriliyor. Daha kuzeye çıkabildiğinde, teftiş haberi daha etkileyici olacak.

3. Bu mesajın bir örneğini Bağdat'taki Yüksek Komisere gönderiyorum.

GEORGE R. CLERK
F. O. 424/268, S. 91, No. 60.

BÜYÜKELÇİ CLERK'DEN DIŞİŞLERİ BAKAN VEKİLİ CUSHENDUN'A

İstanbul, 14 Ağustos 1928
Sayın Lordum,

Basında çıkan bir açıklamaya göre, hükümet yetkililerinin ayın 12'sinde 1925 ayaklanmasının lideri Şeyh Said'in kardeşleri olan Şeyh Abdurrahim ve Şeyh Mehdi'nin teslim olduklarını açıkladığını bildirmekten şeref duyarım. Af yasası uyarınca bu iki aşiret reisi serbest bırakılarak kuzeye, evlerine gönderildiler.

2. Buradan, bu olayın önemini değerlendirmek oldukça güç, ancak uzlaşma politikası adına önemli bir kazanç sayılabilir. Verilen bilgiler doğru ise, bu, siyasi ahlâk bakımından da önemli bir gelişmeyi gösteriyor, çünkü Sultanlar zamanında af vaadine kanarak teslim olanlar, çoğu zaman umduklarını bulamazlardı.

3. Güney bölgesi Genel Müfettişi İbrahim Tali Bey, bir kaç gün önce, sanıyorum Gazi'nin görüşünü almak için, buradaydı.

4. Irak Maslahatgüzarı ile yaptığı bir konuşmada İbrahim Tali Bey, Irak'ın politikasından bütünüyle memnun olduğunu söyledi. Ancak Sabih Beyin bana açıkladığına göre, İçişleri Bakanı Şükrü Bey dışında kalan kabine üyeleri aynı düşünceyi paylaşmıyorlar; Fakat Gazi'nin Irak'taki iyi niyetimize inandığı belirtiliyor.

5. Bu mesajın bir örneğini Majestelerinin Bağdat Yüksek Komiserine gönderiyorum.

GEORGE R. CLERK
F.O. 424/269, s. 20, No. 13

BÜYÜKELÇİ CLERK'DEN DIŞİŞLERİ BAKAN VEKİLİ CUSHENDUN'A

İstanbul, 8 Kasım, 1928
Sayın Lordum,

Basında zaman zaman çıkan haberlere göre, hükümetin yumuşama politikası bir ölçüde başarılı oldu.

2. Yaz boyunca, Batı Anadolu'ya sürülen ailelerin geri gönderilmesine devam edildi. Daha sonra, Bağdat'tan öğrenmiş olabileceğiniz gibi, Şeyh Said'in iki oğlu, Seyid Taha'nın kardeşi ve bazı aşiret reisleri Irak sınırından Türkiye'ye geçerek Türk yetkililerine teslim oldular. Durumun iyiye gittiğinin bir diğer işareti de, İbrahim Tali Beyin Van ve Bitlis'e yaptığı geziler; bir yıl önce böyle bir şeyin düşünülmesi bile mümkün değildi.

3. Ancak, hükümetin doğu vilayetlerinde herşeyin normal gittiğine dair yaptığı açıklamalara rağmen, bu bölgeye gidecek doktor, öğretmen ve memur bulmakta güçlüklerle karşılaşılıyor. Akıllıca düşünülmüş bir reform olarak, bölgede bir karayolu şebekesinin yapımına başlanmasını gösterebilirim. Harput'tan, Dersim yoluyla Erzincan'a gidecek bir karayolunun yapımına başlandı. Ovacık, Hozat arasındaki yol ise yakında başlayacak. Genel Müfettiş, üç - dört yıl içinde karayolu şebekesinin tamamlanacağını ve Van ile Ankara arasındaki mesafenin beş güne indirileceğini açıkladı. Bugüne kadar Türk yetkililerinin önündeki en büyük engel bölgedeki ulaşımdı. Karayolları daha doğuya uzandıkça bölgenin devlet otoritesi altına girmesi de kolaylaşacak; Türk memurlar da bölgenin sorunlarını daha yakından tanımış olacaklar. Bu sorunların başında yer alan toprak mülkiyeti konusunda, Türk hükümeti aşiret beylerine ait büyük toprakların parçalanarak köylülere dağıtılmasını öneriyor.

Bu mesajın bir örneğini Bağdat'taki Irak Yüksek Komiserliğine gönderiyorum.

GEORGE R. CLERK
F.O. 424/269, s. 42 No. 36

YARIN: MR. HELWS'İN DOĞU GEZİSİ NOTLARI

Babıâli'den Portreler

mehmed kemal

Yazarlıktan yazı aristokratlığına

Edebiyatımızda nasıl bir 1940 sonrası kuşağı varsa, basınımızda böyle adlandıracağımız bir kuşak vardır. Üne kavuşmuş olanlardan Ecvet Güresin, Tekin Erer, Aziz Nesin, Bedii Faik bunlardandır. Bedii Faik'in basınımıza girmesi bir raslantıdır. 1946 yıllarında Tasvir gazetesi muhalefet yapıyor ve çok satıyordu. Tasvir'i desteklesin diye onun yavrusu sayılabilecek Son Saat çıkarıldı. Bunun başına da Necdet Baytok getirildi.

Son Saat gazetesinde Refik Fikret Sağanak adlı bir öğretmen, Doğan Nadi'ninkilere benziyen küçük fıkralar yazıyor, gazetenin tashih işlerine yardım ediyordu. Bir gün, Son Saat gazetesinin birinci sayfasında bağışlanmaz bir tashih hatası yapıldı. Buna çok içerleyen gazetenin sahibi Cihat Baban küplere binmişti :

"Atın bu adamı !" diye kükredi. Bunu duyan edebiyat öğretmeni hemen istifa ederek görevinden ayrıldı.

Boşalan sütun karşısında akla tıbbiyeli Bedii Faik geldi.

O sırada bu gazetede çalışmakta olan Kadri Kayabal'ın Tıp Fakültesi'ne devam eden bir arkadaşı vardı. Bir yandan okula devam ederken, bir yandan da gazeteciliğe özeniyor, küçük fıkralar yazıyordu. Bunların bir çok örnekleri Necdet Baytok'un çekmecesinde yayınlanmayı bekliyordu. Boşalan sütun karşısında bu tıbbıyeli öğrenci akla geliverdi. Bunu hatırlatan arkadaşlarına Necdet Baytok':

"Kıymayın çocuğa yahu," dedi. "Güzel güzel okulunda okuyor. Şimdi gazetede fıkraları çıkacak, kağıt, mürekkep kokusuna alışacak, bir daha ne o tıbbiyeyi, ne de tıbbiye onu görecektir. Kıymayın çocuğa !"

Çocuğa kıydılar, fıkralarını yayınladılar. O da doktor olamadı ama, bir yazar oldu. Bu yazarın adı : Bedii Faik'di.

Bedii Faik'in ilk fıkraları basında hemen dikkati çekti. Son Saat gazetesinden kısa bir süre sonra Tasvir gazetesine atladı. Oradan Milliyet gazetesine geçti. Daha sonra da Habib Edib Törehan, Yeni İstanbul gazetesini çıkarmaya başladığında, küçük fıkraları ile birlikte, uzun fıkra da yazarak bu gazeteye kapılandı. Yeni İstanbul, Babıâli basınından ayrı olarak kendine özgü bir gazeteydi. Önce Cağaloğlu'nda barınmıyor, Şişhane'de bir binada çıkıyordu. Sahibi meslekten değildi, dışarda ticaret yapan birisiydi. Gazete ötekiler gibi kırmızı başlıkla değil, mavi başlıkla yayınlanıyordu. Böyle bir gazetenin tutturulması kolay değildi ama, uzun yıllar yaşamasını becerdi.

Falih Rıfkı, Ulus gazetesinden ayrıldıktan sonra bir süre sonra Cumhuriyet ve Yeni İstanbul gazetelerinde yazmaya başladı. Sonrada Dünya gazetesini kurdu. Bu gazeteyi kurduğunda Bedii Faik'e fırsat tanıdı. Onu da beraberinde yeni çıkardığı gazeteye getirdi. Buraya gelen Bedii Faik, gazetenin bir yazarı olmakla yetinmedi, gazeteden küçük paylar alarak, bir süre sonra gazetenin gerçek sahibi oldu. Bu serüveninde belki bir süre önce bazı arkadaşları ile birlikte çıkardığı "Demirkırat" gazetesi denemesi önemli bir yer tutuyordu.

DP iktidarı ile Bedii Faik'in başı derde girmişti. Yazdığı Tekelonya Cumhuriyeti adlı yazıdan ötürü Adnan Menderes'in hışmına uğramış, kısa bir süre tutuklanmıştı. Ona, bu tutuklanma, yazdığı eser büyük bir ün sağladı. Tutukluluktan, Falih Rıfkı'nın yazdığı bir özür dileme makalesi ile kurtuldu. Falih CHP'yi değil, DP'yi tutuyordu. Adnan Menderes'in yanında değerli bir yeri vardı.

Gazete sahibi olduktan sonra bir süre yazı hayatına veda eden Bedii Faik'in imdadına 27 Mayıs askeri hareketi yetişti... Adnan Menderes ve iktidarı devrilmiş, iktidara askerler gelmişti. Bedii Faik koyu bir askerci kesildi. Kalemini askerlerin buyruğuna verdi, radyoda, basında askerlerin iktidarını savunmaya başladı. Öyle ki, burada başgösteren küçük askersel hareketlere bulaştığı dahi öne sürüldü. Talat Aydemir ve arkadaşlarının hareketine karıştığı söylendi. Bu söylentiler onun kulağına da gelmiş olacak ki, oturup "İhtilalciler Arasında Bir Gazeteci" diye bir kitap yazmak zorunluğunu duydu.

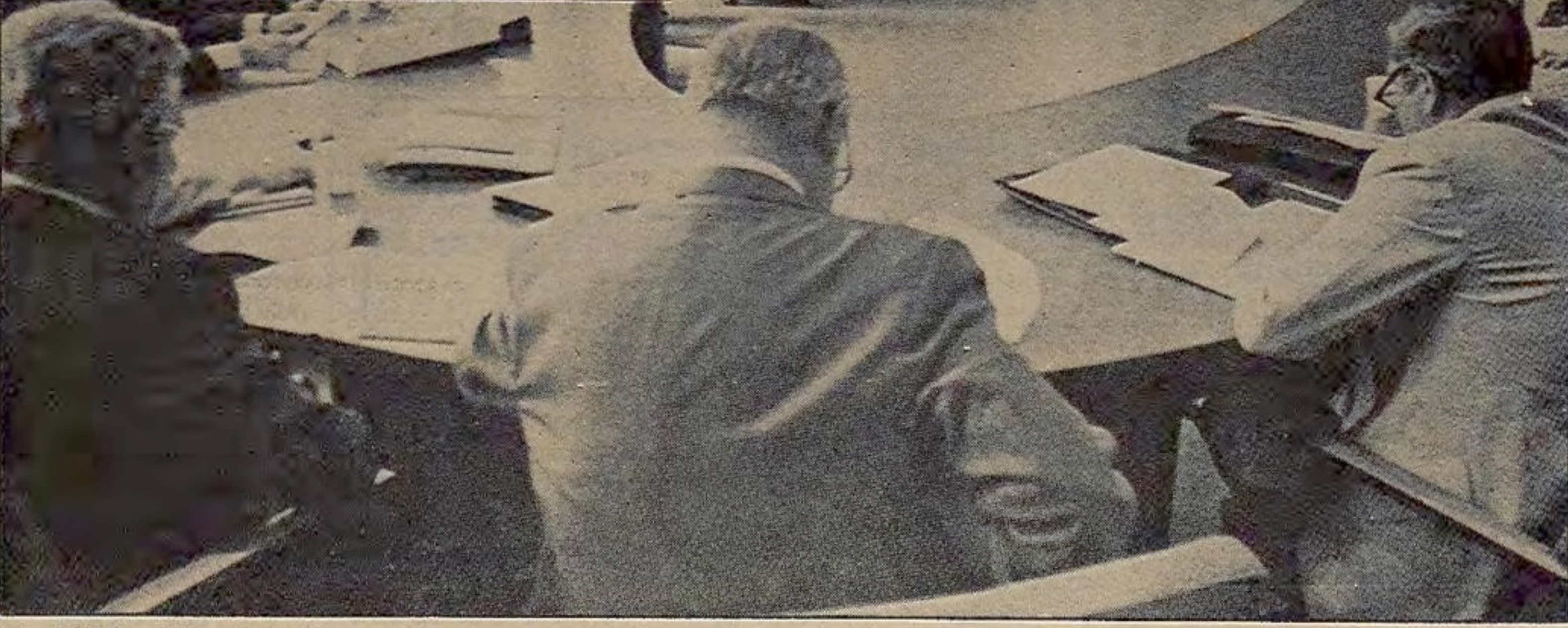
Falih Rıfkı'nın ölümünden sonra gazete tüm Bedii Faik'e kalmıştı. İhtilalciler arasında bir gazeteci olduğu söz götürebilirdi ama, Babıâli patronları arasında bir gazeteci olduğu söz götürmezdi.

Demirel'in işbaşına gelmesinden sonra Bedii Faik'i artık onun yanında, kalemini onu savunurken görmekteyiz. Gazete okuyucu yitirse, tirajı düşse bile patronluğundan bir şey eksilmiyordu. Birkaç yıl da buna dayandı. Sonunda gazetesini elden çıkarmak gereğini duydu. Bunda yakınlarının uyarısı var mıydı, yok muydu bilemeyiz ama, gene sütununa döndü. Bu kez patron olduğu gazetede değil, başka bir patronun gazetesinde. Kalemi gene Demirel zihniyetinin buyruğunda, onu destekleyerek savaş vermektedir. Mesleğe bir tıbbıye öğrencisi iken ecir olarak giren, şimdi basının kendine özgü bir aristokratıdır.

YARIN: ATATÜRK'ÜN GAZETECİLİĞİ

CIA VE ULUSLARARASI SENDİKAL HAREKET

Nedim AKAT

(AFL–CIO) Amerikan Işçi Sendikaları Konfederasyonunun Yürütme Kurulu bir toplantı sırasında

CIA'nın gerek ABD'de gerek diğer ülkelerdeki sendikaları, işçi sınıfının çıkarlarıyla taban tabana çelişen bir doğrultuda kullanmak için oluk gibi para harcadığı bir gerçektir

Ilerici güçler yol aldıkça CIA'nın marifetleri de bir bir ortaya dökülüyor

Dünya ilerici güçleri yol aldıkça, CIA'nın marifetleri de bir bir ortalığa dökülüyor. CİA'nın oyunlarının ortaya dökülmesi, kamuoyunun bilincinde, saldırgan Amerikan emperyalizminin somutlaşmasına oldukça yarayışlı. Anti-komünizm yaygarası en yüksek perdeye çıkartılırken, genişine örgütlenmiş demokratik kuruluşların pek çoğu "komünistlerin emrindeki cephe örgütleri"diye nitelendirilip, faşist propagandaya malzeme sağlanmağa çalışılıyor. Oysa CIA, kuruldoğundan beri, yığın örgütlerini denetim altına alarak, onları en gerici girişimlerine alet etmek, denetim altına alamadıklarını parçalamak için yoğun bir çaba içindedir. ÇIA sendikal örgütlere özel bir ilgi duyar. Çünkü sendikalar işçi sınıfının okulu olma niteliğini taşırlar. CİA'nın gerek ABD'de, gerek diğer ülkelerdeki sendikaları, işçi sınıfının çıkarlarıyla taban tabana çelişen bir doğrultuda kullanmak için oluk gibi para akıttığı bilinen bir gerçek. Ancak bu gerçeklerin ne derece tüyler ürpertici boyutlara vardığı, ünlü bir Amerikan sendikacısından, hem de McCarthy'ci bir yöneticinin ağzından dinlediğinde daha bir anlamlı oluyor.

Walter REUTHER 1,5 milyonu aşkın üyesi bulunan "Amerikan Otomobil Emekçileri Federasyonu-UAW' ın başkanıydı. 9 Mayıs 1970'de bir uçak kazasında öldü. UAW nın uluslararası bürosunu yöneten kardeşi Victor'la birlikte, İkinci Dünya Savaşı sonrasının "Soğuk Savaş"döneminde, sosyalizm düşmanı cephede yer almışlardı. İki kardeş 1968'de UAW'ı, "Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu AFL-CİO"dan ayırdılar. AFL-CİO'nun, grev yapmamakla övünen başkanı Georges MEANY yönetiminin sürdürdüğü azılı gerici siyasetle uyuşamadıklarını göstermek istiyorlardı. Ancak REUTHER'ler, işçi sınıfının bilinçli sınıf mücadelesini hiç bir zaman kabullenmediler. 1972'de emekli olan Victor REUTHER anılarını yazdı ve 1976'da yayınladı: V. REUTHER anlatıyor:

"CİA'dan söz edildiğini yeni duymuştum. 50 yılların başında BRADEN'le ilk defa karşılaştığımda, onu, Avrupa'nın yeniden inşası ile ilaili bir görevli ya da devlet memuru sandım. Fransa ve İtalya'daki bazı sendikalara mali yardım iletilmesi isteğini kabul ettiğimde, itiraf etmeliyim ki kınanacak bir hafiflikle hareket etmişim. Bir süre sonra anladım bunu. Paris' teki ABD elçiliğinde görevli olduğunu sandığım THAYER adlı biri, BRADEN'le birlikte bir görüşme için beni çağırdığında kavradım bunu. THAYER'in bürosundan BRADEN, Avrupa'daki faaliyetlerimi ilgiyle izlediğini belirtti ve Detroit'te Walter'e iletilen o mâlum 50 bin doları ilk defa ima etti(1). Bir kaç yıldan beri CİA'nın, Irving BROWN(2) aracılığıla AFL'ye doğrudan bir yardım sağladığını söyledi. Benim de benzer bir konuma sahip olmamı arzu ediyordu. CİO'daki uluslararası işlevlerimi bırakmama gerek olmayacağını ekledi. Hatta bu görevlerimi paravan gibi kullanarak çok daha yararlı olabilecektim. Fakat kesin bir gizlilikle korunacaktım. Şaşırmıştım. Sinirlendim. Ve reddettim..."(3).

CİA, AFL-CİO, TÜRK-İŞ...

Victor REUTHER'in 1951 yılında Paris'e taşıdığı 50 bin dolar nereye gidiyordu?

Bu büyük paralar, İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı - nın hemen ardından "DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU DSF"nin kurulmasıyla büyük ölçüde gerçekleşen dünya sendikal hareketinin birliğini parçalama yolunda kullanılmak için gönderiliyordu. Yukarda anlatılan görüşmeden 3 yıl önce "Fransız Genel-İş Konfederasyonu CGT"bölünmüş, ayrılan grup "İşçi Gücü"(FO) adlı yeni bir örgüt kurmuştu.

İtalya'da da arzu edilen parçalanma, CISL'yi ortaya çıkarmıştı.

AFL-CİO'nun başkanı Georges MEANY 1951'de: "Savaş sonrası yıllarında, Fransa ve İtalya'daki hür eğilimli sendikacılar, antikomünist sendikaların kurulması için, elçiliklerimizde görevli Amerikalı meslekdaşlarından gerekli maddi yardımı sağlamışlardır." diyordu. (4).

Söz konusu "hür eğilim" türü, barış ve silahsızlanmayı karşısına alıp, saldırganlığa kadar uzanabilmektedir.

İşte "hür eğilimli"FO yöneticilerinden A. LAVAL' ın sözleri: "Yumuşama(detant)ve barış içinde birlikte yaşama siyasetinin bazı yanıltıcı görünümlerine ve profesyonel diplomatların oyununa asla kendimizi kaptırmamalıyız."(5).

"Batılı anlamda sendikacılık anlayışını savunan" Hür demokratik rejim"in yorulmak bilmeyen koruyucusu(!) Türk-İş yöneticileri ne diyor acaba bu konuda?

"Avrupa Sendikacılık Hareketi"isimli, 42 No'lu Türk İş yayımının 67. sayfasından okuyoruz:"FO bütün çalışmalara yeniden başlamak zorunda kalmıştır. Parası olmadığı gibi, her türlü imkan ve hatta (arşivlerden) dahi yoksundu, maddi güçlüklerin yanı sıra, politik ve psikolojik engellerle de karşı karşıya bulunuyordu. (...)FO'nun gerçekten hür, bağımsız ve demokratik sendikacılığı temsil ettiğinin anlaşılması üzerine, başlangıçta karşı karşıya kaldığı güçlükler yenilmiş ve FO başarıya ulaşmaya başlamıştır."

CİA"nın paraca destekelediği bir örgüt, "gerçekten hür, bağımsız ve demokratik sendikacılığı "temsil edebilir mi? Türk-İş yayını, FO'yu, Fransa'daki "gerçek"sendikacılığın temsilcisi olarak görüyor.

Victor REUTHER'in anılarında sözünü ettiği ünlü CİA ajanı Irving BROWN'ın Türk-İş'in kuruluşunda da "emek harcadığı"sanılmaktadır. Seyfi DEMİRSOY, Türk-İş'in kuruluşu hakkında 1964'de şu satırları yazıyordu:

"1951'de yapılan İstanbul Sendikalar Birliğinin Kongresini takibeden konuklar arasında Amerikan İşçi Sendikaları Federasyonunun Avrupa temsilcisi de hazır bulunuyordu. Kongreyi haber almış, davetsiz gelmişti.

İşte bu ilgi, Türk Sendikacılığında Batıya doğru açılan ilk pencerenin işareti oldu. Bir müddet sonra aynı temsilci, Türk Sendikacılık Hareketinin Milli bir merkez etrafında toplanması yolunda telkinlerde bulunmak üzere sık sık bizi ziyarete gelmiştir. Türk-İş'in kuruluş tohumlarını ekenler arasında yer alan Amerikalı gerçek dostumuz Mr. Irving BROWN"(6).

Bir zamanlar CİA'nin uluslararası bölümününsorumluluğunu yapmış olan BRADEN'in bir yazısında açıkladığına göre, sadece ABD dışındaki çalışmaları için kendisine her yıl birkaç milyon dolarlık fon sağlanan Irving BROWN bayağı uzak görüşlü imiş anlaşılan. İşçilerin bir sendikal merkez çatısı altında örgütlenmelerini telkin etmek için üşenmemiş, Türkiye'lere kadar uzanmış. Türkiye işçi sınıfının sendikal birliğinin konfederasyon düzeyinde ve sınıf mücadelesi temelinde gerçekleştirilmesi amacıyla mı? Yoksa 1947'de çıkan Sendikalar Yasası'ndan yararlanarak sendikal örgütlerini geliştirmeye yönelen Türkiye işçi sınıfını, bir "İşçi İmparatorluğu'nun dört duvarı arasına kapatıp, CİA'nın denetimine sunmak için mi?

CIA 'nın uluslararası sendikal hareket içindeki ajanı İrving Brown Türkiye'de de çalıştı.

(1) Bu para Viktor REUTHER tarafından Avrupa' ya iletildi.

(2) AFL ve CİO, ABD'deki iki üst sendikal örgüttü. Bunlar birleşerek AFL-CİO'yu meydana getirdiler. CİA ajanı olan Irwing BROWN, İkinci Dünya Savaşından sonra AFL'nin Avrupa temsilcisiydi. Bugün AFL-CİO'nun Avrupa temsilcisidir.

(3) Copyright 1976 by Victor G. Reuther. "The Brothers Reuther, and The Story of UAW". Edition "Haughton Mifflin Company Boston 1976."

(4)"The last Five Years, G. Meany, 13 Mart 1951.

(5) Bulletin de Presse International, Le II'éme Congrés de la CISL, 1975

(6)"Amerikan İşçi Hareketinin tetkiki", Önsöz, Türk-İş yayını, 1964

YARIN

Büyük paralar karşılığında istenen bilgi elde ediliyor

Inter-Continental'de referandumu DİSK'e bağlı Turizm-İş kazandı

Inter-Continental Oteli'nde yetki alacak sendikanın belirlenmesi amacı ile dün sabah başlayan referandumu; DİSK'e bağlı Turizm-İş Sendikası kazanmıştır.

Otelde çalışmakta olan 400 işçiden, oylamaya katılan 280 kişinin 258'i DİSK'e bağlı Turizm-İş Sendikasına oy vermişlerdir. Sayım sonucunda geri kalan 22 oyun; 6 sının boş çıktığı, 2'sinin iptal edildiği ve 14'ünün de Oleyis'e verildiği açıklanmıştır.

Bilindiği gibi,; otelde Oleyis Sendikasına verilen yetkiyi protesto etmek için 14 gündür direnişte olan Turizm-İş üyesi işçiler; işyerinde çoğunluğa sahip bulunduklarını belirterek referandum kararı aldırtmışlardı. Yargı organları yetkiyi sendikayı henüz saptamadığından, işyerinde alınan referandum kararı üzerine, oylama, otelin yakınlarında bulunan bir kahvehanede yapılmıştır. İşverenin çalışanların listesini vermeyi kabul etmesinden sonra; Beyoğlu 2. Noteri, Turizm-İş yetkilisi ve işveren adına personel müdür muavininin katıldığı oylamayı, Turizm-İş büyük bir çoğunlukla kazanmıştır.

Aliağa Rafinerisinde komando baskısı yoğunlaştı

İZMİR-(İSTA)-DİSK'e bağlı Petrol Kimya İşçileri Sendikası İzmir Bölge Başkanı Ömer Demircioğlu, basına vermiş olduğu yazılı açıklamada, son günlerdeki faşist tırmanışları eleştirmiş ve Aliağa Rafinerisinin komando karargâhı haline getirildiğini belirtmiştir. Demircioğlu giderek faşistlerin silahlı saldırıları demokratik kuruluşları, aydınları, işçileri hedef almaktadır demiştir.

Sermaye 1976 yılından memnun olduğunu açıklıyor

1976 YILINDA İŞLERİNİZ GENEL OLARAK NASILDI?" SORUSUNA VERİLEN CEVAPLARA BAKILIRSA, 314 ÖNEMLİ ŞİRKETTEN YÜZDE 59.3'Ü, YANİ AŞAĞI YUKARI YÜZDE 60'I, 1976'DA İŞLERİNİN İYİ VE ÇOK İYİ GİTTİĞİNİ AÇIKLIYORLAR. İŞLERİN ÇOK GERİ OLDUĞUNU SÖYLEYENLERİN ORANI YÜZDE 1.3'Ü AŞMIYOR. GERİ OLDUĞUNU SÖYLEYENLERİN ORANI İSE YÜZDE 14.6 CİVARINDA.

(İSTA-Araştırma Servisi)

İşlerinin kötü gittiğinden, kârlılığın azaldığından, işçi ücretlerinin artışından yakınan sermaye kesimleri, 1976 yılından, aslında memnun olduklarını kendi örgütlerine açıkladılar.

Sermayenin en üst örgütlerinden sayılan Türk Sanayici ve İşadamları Derneğinin, Türkiye imalat sanayinin yüzde 40'ını meydana getiren 314 belli başlı şirket üzerinde yaptığı bir araştırmanın sonuçları açıklandı.

Araştırmada, firmalara sorulan sorulardan biri de, "1976 yılında işlerin gidişinin nasıl olduğu" sorusuydu.

BÜYÜK ŞİRKETLER 1976 YILINDA İŞLERİN GİDİŞİNDEN MEMNUNLAR

"1976 yılında işleriniz genel olarak nasıldı?" sorusuna verilen cevaplara bakılırsa 314 önemli şirketten yüzde 59.3'ü, yani aşağı yukarı %60'ı

1976'da işlerinin iyi ve çok iyi gittiğini açıklıyorlar. İşlerin çok geri olduğunu söyleyenlerin oranı yüzde 1.3 'ü aşmıyor. Geri olduğunu söyleyenlerin oranı ise yüzde 14.6 civarında.

1976 yılı için alınan sonuçlar 1974 ve 1975 yılı ile karşılaştırılırsa, 1976'nın sermaye kesimi açısından, özellikle imalat sanayii kesimi açısından 1974'den de 1975'den de daha olumlu bir yıl olduğu anlaşılıyor.

1974 yılında işlerinin iyi ve çok iyi gittiğini söyleyen firmaların oranı yüzde 39.5, 1975 yılında ise bu oran yüzde 52.4'dü.

SİPARİŞ, ÜRETİM VE SATIŞ 1976 YILINDA ARTMIŞ

Sermaye kesiminin bütün sızlanmalarına rağmen, kendi örgütlerine kendilerinin verdikleri cevaplar, 1976 yılında imalat sanayiinin belli başlı şirketlerinin, üretimlerinin, satışlarının ve aldıkları siparişlerin, son iki yıla oranla arttığını gösteriyor.

1974 yılında şirketlerin yüzde 41.7'si siparişlerin arttığını belirtirken 1976'da, şirketlerin yüzde 69'a yakını siparişlerde artış olduğunu ifade ediyorlar. Üretimin arttığını bildiren firmaların oranı ise 1976'da yüzde 70'i aşıyor. Oysa 1974'de yüzde 47, 1975'de yüzde 65 civarındaydı.

1976 yılında satışların da arttığı açıkça görülüyor. 1976'da, firmaların yüzde 70'den fazlası satışların arttığını bildirirken sadece yüzde 8.8'i satışların azaldığı cevabını veriyorlar. Oysa 1974'de satışların azaldığını söyleyenlerin oranı yüzde 30, arttığını söyleyenlerin oranı yüzde 45 civarındaydı.

KODAMAN SERMAYE DURUMDAN DAHA MEMNUN

İmalat sanayii patronlarının en kodamanlarının durumdan en fazla memnun olanlar olduğu da gözleniyor.

Patronların kendi verdikleri cevaplara göre, 1976 yılında durumlarından en fazla memnun olanlar büyük işyerleri ve büyük patronlar. Küçükler daha çok güçlüklerle karşılaşırken, büyük işletmeler, tekelci kuruluşlar, küçüklerin üzerine basa basa yükseliyorlar.

1976 yılını iyi ve çok iyi geçirdikleri cevabı en fazla, 100'ün üzerinde işçi çalıştıran işyerlerinden alınıyor. Örneğin 250-500 arası işçi çalıştıran işyerlerinin yüzde 68.5'u 1976 yılında işlerinin iyi olduğunu bildirmişler. Buna karşılık 50-100 arası işçi çalıştıran ve 50'dan az işçi çalıştıran işyerlerinde işlerinin iyi gittiğini bildirenlerin oranı yüzde 48 ile yüzde 54 arasında.

Yine şirketler cirolarına göre değerlendirildiğinde, ciroları 5 milyonun altında olan nisbeten küçük işyerlerinde işlerinin iyi gittiğini söyleyenlerin oranının yüzde 30'u geçmediği, buna karşılık 500 milyondan fazla cirolu şirketlerin yüzde 77'sinden fazlasının işlerin iyi gittiğini ifade ettikleri görülüyor.

Demek ki, 1976 yılı, hiç de sermaye sözcülerinin sık sık tekrarladıkları gibi kötü bir yıl olmamış. Sermaye kesimi özellikle sanayiciler kendi ağızlarıyla itiraf ediyorlar gerçeği.

BİTMEYEN KAVGA

JOHN STEINBECK'İN ÜNLÜ YAPITI

çizen: haslet soyöz

kısa haberler

Gıda-Iş 6 un fabrikasında sözleşme yapacak

DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası İstanbul'da kurulu İttihat Değirmencilik, Balat Değirmeni, Yenipak Un, Şark Değirmenleri, İstanbul Değirmencilik, Bosfor şirketlerine ait un fabrikalarında çalışan üyeleri toplanarak daha önceden açılmış anket üzerinden hazırlanan sözleşme teklif taslağı üzerinde görüşmüşlerdir. Daha sonra madde madde, işverenlere sunulacak tekliflere son şekiller verilmiş ve toplusözleşme dairesince son düzenleme yapıldıktan sonra işverenlerle müzakerelere başlanacaktır.

Türk Henkel'de sözleşme imzalandı

Gebze Çayırova'daki Türk Henkel Fabrikası işvereni ile DİSK'e bağlı Petrol Kimya İşçileri Sendikası arasında yeni dönem toplusözleşme imzalanmıştır.

Daha önce iki yıl için yapılan toplusözleşmenin üzerine yapılan yeni anlaşma ile işçilerin saat ücretlerine yedi lira zam yapılmış ayrıca, diğer sosyal haklar da kazandırılmıştır.

31 yılda 7 milyon kişi köyden şehire göç etti

Yapılan bir incelemeye göre, her yıl kırsal bölgelerden 300 bin çiftçi şehirlere göç etmektedir.

Tarım alanlarındaki işlenemez hale gelen topraklar, aileleraraası toprak paylaşımı ve tarımdan ticaret ve endüstriye aktarılan sermaye ve göçlerin temel nedeni olarak gösterilmektedir.

1945 yılından bu yana tarımı bırakıp şehirlere göç edenlerin sayısı 7 milyonu aşmıştır. Göçlerin bu oranda devam etmesi halinde 5/8'i tarıma dayalı olan ihracatımızın dar boğazlara gireceği önesürülmüştür.

Tekstil Kula'da 5 işyerinde çağrı yaptı

DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası, Kula'da 5 işyerine toplusözleşme çağrısı yapmıştır.

DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası İzmir Şube Organizatörü, Turhan Ölmez, çağrı ile ilgili şu açıklamayı yapmıştır. "Kula'da Tekstil Sanayi dalında faaliyet gösteren 5 işyerinde toplusözleşme müzakereleri için bu işyerlerine çağrı yapılmasına rağmen, işverenler bu davete gelmemişlerdir.

ZMO Izmir Bölge Başkanı Tokat'a sürüldü

İZMİR-(İSTA)-Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Bölge Şubesi Genel Kurulunun geçtiğimiz hafta sonunda yapılmasından sonra, Başkanlığa seçilen Çetin Selçuk adlı Ziraat Mühendisi Tokat'a sürülmüştür.

Kongreye katılan 231 delegenin 22['sının oyunu alarak yeniden Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilen Çetin Selçuk'un iki yıldır İzmir Şube Başkanlığı yaptığı ve "ilerici-demokrat" olarak bilindiği bildirilmektedir.

Çetin Selçuk'la birlikte, aynı yerde görevli eşi de Tokat'a sürülmüştür. Bu sürgünün oda seçimlerinden iki gün sonraya rastlaması, Oda çevresinde MC'nin yeni bir kıyımı olarak nitelenmiştir.

HAFTANIN FİLMİ
onat kutlar

AKBABA'NIN ÜÇ GÜNÜ

YÖNETMEN: SYDNEY POLLACK, OYNAYANLAR: ROBERT REDFORD, FAYE DUNAWAY, CLİFF ROBERTSON, MİCHAEL CAİNE. GÖSTERİLEN SİNEMALAR: GAZİ, ATLAS.

Haftanın en ilginç filmi "Akaba'nın Üç Günü". Pollack'ı hatırlayacaksınız. O güzel Mc Coy uyarlaması, "Atları da Vururlar"dan. Hızlı, çarpıcı, usta sinema dili, yürekli çıkışları olan bir yönetmen Sydney Pollack.

Akbaba'nın Üç Günü'nde "CİA içinde CİA" konusuna eğilmiş. Grady'nin romanından yararlanarak seyirciye bu "emperyalizm sömürü ve cinayet Şirketi" konusunda bazı ipuçları veriyor. Eğildiği konu kolay değil. Zor ve çok karmaşık. Özellikle bireyci tavırlarından bir türlü kurtulamayan, açık ve politik bir yaklaşımı benimseyemeyen Amerikalı yönetmenler için, içinden neredeysa çıkılamıyacak bir konu. Nitekim bu garip "puzzle" yani "bulyap" oyunu filmin anlaşılmasını epeyce güleştiriyor. Kim, kimi niçin öldürttü. Kim, niçin öbürlerini temizliyor, kolay kolay çıkaramıyorsanız.

Ama bütün bunlara rağmen, CİA denilen bu belanın çalışmaları konusunda, epeyce bilgi ediniyorsunuz. Özellikle çalışma "stili" konusunda. Filmin başkişisi Turner (Robert Redford) kendisi gibi yedi uzmanla birlikte bir "Kitaplık"ta çalışıyor. Kitaplık, CIA'nın kollarından, bürolarından biri. Uzmanlar, dünyanın dört bucağında, "acaip" dillerde, yani Türkçe, Arapça Felemenkçe yazılmış kitapları elektronik beyinler yardımıyla analiz ediyorlar. CİA'nın işine yarayacak bilgiler çıkarılıyor böylece. Zaten bildiğimiz gibi, CIA hiç bir yerde kendi adıyla çalışmıyor. Kimi zaman bir ticari şirkettir bu, kimi zaman bir "Üniversite", kimi zaman da Barış Gönüllüleri Örgütü. Turner'ın dışarda yemek yediği bir sırada, kitaplıkta çalışan CIA memurlarının hepsi, başlarında Max Von Sydov'un bulunduğu bir grup tarafından öldürülüyor. Bundan sonra başdöndürücü bir "av hayvanı" kaçışı başlıyor Turner için. Söz konusu katiller, ne Amerika'nın düşmanlarıdır ne de uluslararası bir gangster çetesi. Doğrudan CIA, kendi elemanlarını temizlemektedir. Turner için artık her yer, herkes bir

SİNEMA SİNEMA

Robert Redford, filmde CIA adına çalışan bir uzmanı canlandırıyor

tuzaktır.

Olayı çözümlemekte biraz zorluk çekiyoruz. Turner'in de CIA'ın üst yönetimi tarafından öldürülmek istendiğini anlıyoruz da, nedenini "polisiye gerilim" ögeleri arasında sık sık yitiriyoruz. Sanırım anlatılmak istenen Ortadoğu ve petrol konuları ile ilgili emperyalist bir girişimin uygulanmak istenmesi ve buna engel olunması ile başlayan zincirleme bir "operasyon". Turner, hazırladığı bir raporda üst yönetimin (başta şef Atwood'un) bu niyetlerini ortaya çıkarmıştır.

Grady'nin romanını okumadım. Ama rastlantı sonucu elime geçen ve filmi beğenmeyen ukala bir İngiliz sinema yazarının, Richard Combs'un belirttiğine göre romanla filim arasında önemli bir ayrım var. Romanda Turner, bu kanlı çeteyle boğuştukça onun ağlarına takılan ve gittikçe onun bir parçası olmaya başlayan bir entellektüel. Buna karşılık filimde Turner, CIA'in karanlık tablosunu aydınlattıkça kendisini bu ölümcül manzaranın dışına atmak istiyor. Bireysel bir kurtuluş ışığı, görünen, Belki tümüyle rastlantıların pamuk ipliğine bağlı. Ama sonunda New York Times'in güvenilir ve geleneksel püriten Amerikan ahlâkına bağlı ışıklarına dönüşüyor umut. Amerika'da da CIA'in karanlık işlerine karşın çıkan, onun ipliğini pazara çıkaran namuslu çevreler vardır denmek isteniyor.

Amerikalı gazetecilerin bu konulardaki yürekliliklerini küçümseyecek değilim. Horace Mc Coy'un "Gazetecinin Ölümü"nde çizdiği o yürekli, dürüst ve bilinçli aydınlar hiç kuşkusuz her zaman Amerikan emperyalizmin kanlı sayfalarının daha iyi değerlendirilmesinde yardımcı oldular.

Ama gene de bu aydınların mücadelesini, hem de Sydney Pollack'ın filmini gölgeleyen şey, bu mücadelenin hemen her zaman kişisel erdemlere, bireysel kahramanlıklara, tek başına mücadele isteğine bağlı kalışı. Umutsuzlukla karışık bir güçsüzlük duygusu uyandırıyor bilinçli seyircide. CİA'in de tüm başka cinayet şebekelerinin de oyunlarını bozacak olan örgütlü, sağlam bir politik tavırdır.

Filmin sinematografik anlatımı üzerinde çok durmak gerekli. Richard Combs pek "banal" buluyor bazı sahneleri. Hangi derin sinema bilgisi ve yazar çalımıyla yapıyor bu işi bilmiyorum. Çünkü film, anlatım yönünden gerçekten çok başarılı. Combs, Faye Dunaway'le Redford'un, donuk fotoğraf görüntüleri ile almaşıklı verilen sevişme sahnesini de bayağı bulmuş. Sevişmenin bayağısı nasıl olur bilmiyorum. Bayağı sevişme işte. Yetenekli, çarpıcı bir sinemacı Pollack.

Amerikan ve Türk sansürlerinin izin vermediği bir filim CIA'i ne kadar anlatabilir diye düşünmek mümkün. Ama sansürlerin o kadar akıllı, sanatçıların da pek aptal olduklarını düşünmemek gerek.

Seyircinin de...

haftanın diğer filmleri

Şark Ekspresinde Cinayet

(MURDER ON THE ORİENT EXPRESS). SİDNEY LUMET YÖNETİMİNDE ÇEVRİLMİŞ BİR İNGİLİZ YAPIMI 1975, OYNAYANLAR: ALBERT FİNNEY, LAUREN BACALL, İNGRİD BERGMAN, JACQUELİNE BİSSET, SEAN CONNERY, JEAN-PİERRE CESSEL JOHN GİELGUD, ANTHONY PERKİNS, VANESSA REDGRAVE, RACHEL ROBERTS, RİCHARD WİDMARK, MİCHAEL YORK. GÖSTERİLEN SİNEMA: AS.

Agatha Christie'yi kim tanımaz? Shakespeare'den sonra en çok çevrilip okunan İngiliz yazarıdır o, kitlelerin bunca zamandır benimsediği, boyunu aşkın ciltlerle "dedektif romanları"nın yaratıcısıdır, kadın duyarlığından umulmayacak bir ölçüde hap, ilaç ve zehirlerle haşır neşir olarak, hep şeytansı entrikalar kurarak "kusursuz suç"un peşinde sayfalar döktürmüştür yıllar yılı şaşırtıcı bir verimlilikle. Ve A. Christie dendi mi kendisi kadar ünlü külyutmaz kahramanı Hercule Poirot gelir akla. Bir de Şark ekspresi.. Maurice Dekobra'dan tutun da Graham Greene, Eric Ambler hatta Ian Fleming gibi çağdaş romancılara bile esin kaynağı olmuş bu "efsanevi" Şark ekspresi, sevimli Belçikalı H. Poirot'nun keskin zekâsıyla tel tel çözdüğü bir "fail-i meçhul cinayet"in, sinemada ender rastlanacak kadar aslına titizlikle uydurulmuş ve profesyonelce düzenlenmiş gözalıcı dekorunda İstanbul'dan Calais'ye doğru yola çıkıyor. İşte bu hafta, uzun süredir ilgiyle beklenen Şark Ekspresi İstanbul'da. Çuf, çuf, çuf sesler çıkararak, A. Christie'nin uzun uzadıya tasvir ettiği cicili bicili Pullman ya da Yataklı Vagonlarıyla, Amerikalı yönetmen Sidney Lumet'nin makinistliğinde, İngiliz sinemasında şimdiye kadar pek görülmemiş sayıdaki ünlü oyuncuları taşıyarak. Üüf, kimler yok ki bu üstün yapımın oyuncuları arasında... A. Christie'nin bile yattığı yerden doğrulup kalksa 'vay canına' diyeceği "şahsına münhasır" bir H. Poirot yaratan cin ve muzip tavırlı bir Albert Finney'den, 'Blow-up" kızı Vanessa Redgrave'den, şenşakrak Jean-Pierre Cassel'den Sir John Gielgud'a, kırılacakmış duygusunu veren çok değerli bir biblo gibi salınan Jacqueline Bisset'ye, Majestelerinin hizmetindeki James Bond Sean Connery'ye, ruhsal açıdan her zaman çocuksu kalmış bir Anthony Perkins'e kadar... Ve diğerleri, saymakla tükenmeyen. Bunca uluslararası ünlüyü bir araya getiren yapımcı, nasılsa turnayı gözünden vurup parsayı toplar er ya da geç diyordu birisi, yanındakine dönmüş. Bu kadarı yetiyormuş. Gerçekten S. Lumet'nin Şark Ekspresinde Cinayet'i sadece bu yanıyla, olağanüstü zenginlikteki oyuncu kadrosuyla sinema tarihinde kalıcı bir yer alır belki. Ama treni kullanma açısından, örneğin yıllar önce Sinematek'te gösterilen bir Polonya filminin, Kawalerowicz'in unutulmaz "Gece Treni"nin yanına dahi yaklaşamaz. 1930'ların İstanbul'unda Salacakiskelesinde önde H. Poirot olmak üzere, heyecan ustası ton ton A. Christie'nin bütün kahramanlarının sırayla bir bir boy göstermesiyle başlıyor filmimiz. O anglo-saksonlara özgü egzotik (!) İstanbul görünümleriyle sakız gibi yapışkan satıcılarla, kara derili Türklerle (!) fesler, serpuşlar arasında sürüyor. Ve de öylesine itiçi bir "Şark" anlayışı ki bu, nerdeyse herhangi bir Arap ülkesini seyrettiğini zannedip geri plandaki İstanbul kesitini, Sirkeci garını bile yadırgıyor seyirci. Neyse, kaymak tabakanın temsilcileri olan kahramanlarımız Sirkeci'den, Avrupa'yı eninden boyuna katedecek namlı-şanlı trene biniyorlar da bu çarpık egzotizm düşkünlüğü sona eriyor. Zenginler için lüsk yolculuğun simgesi olarak kuşaktan kuşağa göz kamaştırmış şark ekspresinde geçirilecek iki saatlik gerilim yavaş yavaş kurulmakta ve S. Lumet'nin teknik yönetiminde gerilen yaylar boşanacakları sahnelere hazırlanmaktadır artık.

Geçenlerde televizyonumuzda yeniden gösterilen başka bir A. Christie uyarlamasında (Wilder'ın Beklenmeyen Şahit'i) olduğu gibi Şark Ekspresinde Cinayet'de de sürpriz son kaçınılmazdır bilmeyenler için. Polisiye romanın ölümsüz kraliçesi A. Christie, günümüzde 40 yıl kadar önce Jules Verne'vari bir yaklaşımla, modern çağın çağdaş insan üzerindeki olumsuz etkilerini, özellikle çok gelişmiş teknoloji ülkelerinde rastlanılan grup halinde yapılan aşk oyunlarından, grup halinde adam öldürerek orgazma ulaşmalara kadar varan toplumsal çılgınlıkları, sanki önceden kestirmiş te yazmış, bir öc alma öyküsü kalıpları içinde. Bütünüyle "kötü" olarak sergilenen kişilik (Bunca yılın çizgi dışı kötü adamı R. Widmark), iyiler tarafından kusursuz bir cinayetle ortadan kaldırılıyor, Şark Ekspresinin son derece konforlu kompartımanında. Makyaj büyücüsü Charles Parker'in bütün bütün hepten değiştirdiği A. Finney / H. Poirot ilk şaşkınlığı atlattıktan sonra ayrıntıları sırayla ve sabırla degerlendirerek kusursuz cinayetin esrarını çözüyor beklenildiği gibi. Ama sonuçta o da iyilerin yanını seçerek cinayeti örtbas etmeye yöneliyor. Zaten H. Poirot için önemli olanı biliyoruz, kafa patlatarak bilmece çözer gibi kusursuzca işlenmiş suçları aydınlatmak, ortaya çıkarmak.

Ticari başarılarıyla, zaman zaman gerçekçi ve tutarlı sayılabilecek filmleriyle kalburüstü Amerikan yönetmenlerinden biri olarak, ayakta kalabilen Lumet, yayınlanışından bunca zaman sonra polisiye romanın klasikleri arasında yer alan bu heyecanlı soruşturmayı, Paul Dehn'in başarılı senaryosuyla sinemaya uyarlarken, belli ölçüler içinde seyircinin ilgisini sonuna kadar bağlı tutan sağlam bir ekip çalışmasına imzasını atıyor... Sanki 1930'ların, korkunç iki dünya savaşı arasındaki o dönemin kaygısız havasını yeniden canlandırmaya yönelik buğulu görüntülerle, yeni bir moda yaratmak hevesindeki giysilerle, İngiliz esprisinin her karesine sindirildiği, aşırı biçimselliklerden kaçınabilmiş bir ticari başarıyı tezgâhlıyor ustalıkla bu film de. Neşeli ve alaylı anlatımıyla bu türün meraklıları için kaçırılmaması gereken bir film Şark Ekpresi'nde Cinayet.

Agatha Christie'nin bir romanından uyarlanan filmin bir sahnesinde Lauren Bacall ve Albert Finney

YUNUSLARIN GÜNÜ

(THE DAY OF THE DOLPHİNS) YÖNETMEN: MİKE NİCHOLS, SENARYO: BUCK HENRY, OYUNCULAR: GEORGE C. SCOTT, TRİSH VAN DEVERE, PAUL SERVİNO, FRİTZ WEUVER GÖSTERİLEN SİNEMALAR: DÜNYA, KENT.

George C. Scott, filmde, yunusların davranışları üzerine araştırma yapan bir biyoloğu canlandırıyor

Deniz biyologu Jake Terrell, karısı ve öğrencileriyle birlikte Florida kıyısında özel olarak kurulmuş bir laboratuvarda yunusların davranışları üzerinde araştırmalar yapmaktadır. Alfa adını verdiği yunus balığı, insanların kullandığı iletişim yöntemini yani konuşmayı öğrenmek yolunda hızla ilerlemektedir. Öğretici ile büyük bir dostluk ilişkisi vardır aralarında. Beta adlı yeni bir yunus geldiğinde, Alfa bir süre yalnız kendi dilinde konuşmak için direnir, sonunda Jake'in isteğine uyarak konuşur. Daha sonra, yunusların zekasını politik bir suikast amacıyla kullanmaya çalışan kötü adamlar ve bu faciayı önlemek isteyen iyi adamlar(!) karışırişin içine. Bilim adamı, bu gelişmeler karşısında çaresizdir. Yunusların yardımıyla bombalanacak olan başkanın yatının kurtuluşu, Alfa'nın Beta'yı ikna gücüne kalmıştır.

Alfa ile Beta'dan, bedenlerinin her yanı ile duyabilen, beyinleri insan beyni kadar büyük ve belki de aralarında en az insanlarınki kadar gelişmiş bir iletişim sistemi bulunan bu sevimli yaratıklardan öğrenecek çok şeyimiz var. Mike Nichols filmde rasyonel düşüncenin, insan zekasının, kurnazlığının ve onun doğal bir uzantısı olan kötülüğün karşısına yunuslarla, duyguların sınırsız zenginliklerle dolu dünyasını getiriyor. Bilim adamının yunus balığı ile kurduğu "İnsanca" ilişki ahlâkî bir sorun olarak çıkıyor karşımıza. Alfa'yı duyguların o saf, temiz dünyasından ayırıp heceler ezberletmeye, belirli koşullar altında belirli biçimde tepki göstermeyi öğretmeye hakkımız var mı?

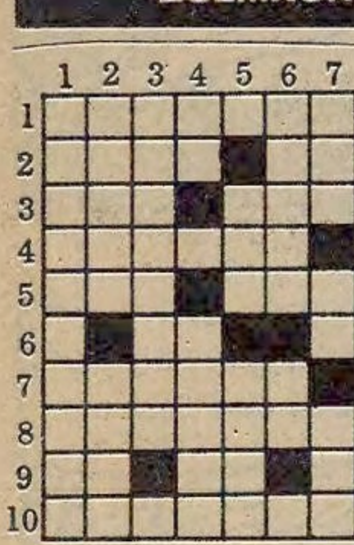
Uygarlığın bozamadığı bu canlılara güven ve bağlılık aşılayan bilim adamı, Alfa'nın kazandığı becerilere karşılık neleri yitirdiğini çok iyi biliyor. Jake'in bilimsel tutkularıyla Yunusa karşı duyduğu duygusal yakınlık arasındaki çelişkiyi George C. Scott gibi usta bir oyuncunun yardımıyla başarıyla anlatıyor Nichols.

Filmin ikinci bölümündeki yunusların kaçırılması ve başkana suikast hikayesi, Yunusların Günü'nün etkisini azaltıyor. Filmin yanlış bir mesaj ileten politik yanı "iş" şansını oluşturuyor herhalde. Nichols'un politik yanı ağır basan ve CİA üzerine hiç de tutarlı olmayan yorumlar taşıyan bir kitaptan yola çıkması filmi için önemli bir ayakbağı olmuş.

Yine de, Robert Merle'nin sıradan "best-seller"inden hareket ederek konuya yeni boyutlar kazandırmış, kolaylıkla düşebileceği "fedekâr Lassie" tuzağına düşmeksizin, bilimsel ve düşünsel ögeler ile gerilimin çok iyi dengelendiği bir film ortaya koymuş Nichols. "İlk ders" (Carnal Knowledge) deki başarı çizgisine ulaşamasa bile, anlatımının ilginçliği ile günümüz sinemasının en bilinçli ve usta yönetmenlerinden biri olduğunu kanıtlıyor. Deleure'in müziğinin de filme, küçümsenmeyecek katkısı olduğunu belirtelim.

Bir yanıyla bilim kurgu, bir yanıyla polisiye bir politik öykü niteliklerini taşıyan, ama tümüyle sağlam bir felsefî içeriğe sahip olan "Yunusların Günü", günümüz insanına yitirdiği, ya da hiç tatmadığı duyguları anımsatabilir.

BULMACA

SOLDAN SAĞA - 1- İspanya Kralı. 2 - Bir işin ehli - Şekerle yapılan yiyecekler. 3- Binanın üst kısmı - Anadolu'da kullanılan 'ölür mü' anlamında bir söz - Kısa zaman 4- Bir bütünün parçaları arasındaki uygunluk - Avuç içi 5- Bir emir, - Uyarı. 6- TERSİ dünyanın uydusu - Çin'de Mao'nun ölümünden sonra tutuklanan bir parti yetkilisi. 7- Bir sıcakölçer - TERSİ, Beyaz. 8- Balkanlarda bir ülke. 9- Tellürün simgesi - Bir emir - Peru'nun başkenti. 10- Mısır Devlet Başkanı.

YUKARDAN AŞAĞI - 1- El ve ayak hareketleriyle yapılan iki Japon sporu. 2- Özsu - Ermiş olan kimse. 3- Argoda "Uydurma" manasında bir söz. 4- Sodyumun simgesi - Hazır. 5- Bir eskiçağ uygarlığı - TERSİ, dans ve oyunlardan meydana gelen sahne gösterisi. 6- Canlıların tohumu - Rutenyumun simgesi. 7- İtalyan televizyonunun kısa adı - TERSİ, Bir telgraf çeşidi. 8- Litrenin kısa yazılışı - Üye - TERSİ, Beş duyu organlarından biri. 9- Vukuat, hadise - Okumakeylemi. 10- İmtihan - TERSİ, Küçük yelkenli.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA: 1- Ton Duktang. 2- Islahane. 3- rİ - Karataş. 4- Dayak - Ki. 5- Asur - Arz. 6- Nim - Kavram. 7- Lapaz - An. 8- Do - Azoik. 9- Opal - Flama. 10- Ziyan - Kmor.

YUKARDAN AŞAĞI: 1- Tırpan - Doz. 2- Osi - Silopi. 3- Nİ - Duma - Av. 4- Dakar - Pala. 5- Uhay - Kaz. 6- Karamazof. 7- Tnak İlk. 8- AET - Arakam. 9- Akran - Mo. 10- Goşizm - Kar.

Sinemalar

BEYOĞLU

ALKAZAR (45 75 38) - 1- Kolombo Şakir. Aydemir Akbaş. 2- İt Adası. Feri Cansel.
ATLAS (44 44 60) - Akbabanın Üç Günü (RO) Robert Bedford.
DÜNYA (49 93 61) - Yunusların Günü (RO) George Scot.
EMEK (44 84 39) - Tommy (RO). A. Margret - O. Reed
FİTAŞ (49 93 61) - Gençlik Duyguları (RO) C. Villiani
LALE (44 35 95) - Tek Başına (R) Cüneyt Arkın
LÜKS (44 03 80) - Kanundan Kaçılmaz (R) Hakan Balamir
RÜYA (44 54 57) - Mahallede Şenlik Var. (R) Ali Poyrazoğlu
SARAY (44 16 56) - Hababam Sınıfı Uyanıyor (R). K. Sunal - A. Nagit
SİNE POP (44 24 22) - Hostes Evelin Traeger (RT)
YENİ MELEK (44 42 78) - Soy ve Öldür. Edwige Fenech

ŞİŞLİ

AS (47 63 15) - Şark Ekspresi (RO). Sean Connery - Ingrid Bergman
GAZİ (40 36 25) - Akbabanın Üç Günü (RO). Robert Bedford.
İNCİ (40 45 95) - Tek Başına C. Arkın.
KENT (47 77 62) - Yunusların Günü (RO). George Scot.
KONAK (48 26 06) - Eti Benim Kemiği Senin (RO). Luis de Funes
ÖZLEM (66 60 83) - 1- Tek Başına (R). C. Arkın. 2- Tosun Paşa (R) K. Sunal.
ŞAN (40 67 92) - Hababam Sınıfı Uyanıyor (R). K. Sunal - A. Naşit.
SİTE (47 69 47) - Gençlik Duyguları. C. Villiani

İSTANBUL

BULVAR (21 35 78) - Hababam Sınıfı Uyanıyor. A. Naşit - K. Sunal.
ÇORUH (21 39 37) - 1- Çapkın Birader (RT). 2- Öldüren Darbe (RT)
KÖŞK (21 61 63) - 1- Tek Başına C. Arkın 2- Mahallede Şenlik Var (R). A. Poyrazoğlu
KULÜP (22 72 77) - 1- Kana Kan (R). 2- Kanundan Kaçılmaz (R). 3- Mahallede Şenlik Var. (R).
MARMARA (22 38 60) - Yunusların Günü George Scot (R)
RENK (21 15 25) - Tek Başına (C. Arkın).
SUR (23 67 12) - 1- Bogard (RT) - 2- Eti Benim Kemiği Senin (RT) L. de Funes.
ŞAFAK (22 25 13) - Eti Benim Kemiği Senin L. de Funes.

KADIKÖY

ARK (54 02 66) - Pazar: 1- Kana Kan. 2- Dünyayı Titreten Adam. Çarşamba: 1- Tehlikeyi Severim (RT) 2- Karanlıkta Tecavüz.
NİLGÜN (21 11 60) - 1- Tek Başına, C. Arkın (R). 2- Deli Gibi Sevdim. M. Ar. S. Güney
BELEDİYE (53 37 78) - Pazar: Bıktım Hergün Ölmekten. Çarşamba: Sevdalılar.
OCAK (36 37 71) - Tek Başına C. Arkın.
REKS (36 01 12) - Hababam Sınıfı Uyanıyor. K. Sunal - A. Naşit. (R).
SÜREYYA (36 06 82) - Ilık Dudaklar. M. Hemingway (RO)

ÜSKÜDAR

SUNAR (33 05 84) - 1- Sınıfta Şenlik (RT) 2- Polis Piton Y. Montad (RT)
ÜSKÜDAR (33 24 75) - 1- Tek Başına (R). C. Arkın - 2- Tatlı Tatlı (M. Mutlu) (R).

BEŞİKTAŞ

MİSTİK (46 15 14) - 1- Azrail Soyarsa (RT) Tomy Lav. 2- Öldüren Hırs (RT). Stefania Casini.
SUAT PARK (47 81 90) - Tek Başına C. Arkın (R)

RADYOLAR

TRT I

05.00 - Açılış, Program ve Kısa Haberler
05.05 - Türküler, Şarkılar, Oyun Havaları
06.00 - Kısa Haberler
06.02 - Günaydın
06.30 - Kur'an-ı Kerim Açıklaması ve Yorumu
07.00 - Kısa Haberler
07.02 - Köye Haberler
07.30 - Haberler
07.40 - Sabahtan Sabaha
09.00 - Kısa Haberler
09.02 - Kadın Dünyası
10.00 - Kısa Haberler
10.01 - Arkası Yarın
11.00 - Kısa Haberler
11.01 - Çocuk Bahçesi
11.16 - Ekrem Kongar'dan Şarkılar
11.30 - Yabancı Dil Dersi
12.10 - Öğle Üzeri
12.55 - Reklamlar ve Radyo Televizyon Program haberleri
13.00 - Haberler
13.15 - Oyun Havaları
14.32 - Yurttan Sesler
15.00 - Kısa Haberler
15.01 - Sizlerle Birlikte
16.05 - Yabancı Dil Dersi
16.35 - Hafif Müzik
16.45 - Çocuk Bahçesi
17.00 - Kısa Haberler
17.02 - Akşama Doğru
19.00 - Haberler
20.15 - Köy Dağarcığı
20.40 - Erol Küçükyalçın'dan Şarkılar
20.55 - Çocuklar İçin
21.00 - Kısa Haberler
21.02 - Türkçe Sözlü Hafif Müzik
21.17 - Ses ve Saz Dünyamızdan
22.00 - Kısa Haberler
23.00 - Haberler
23.10 - Tatil Gecesi
00.55 - Kısa Haberler
01.00-05.00 - Gece Yarısı

TRT II

08.00 - Gün Başlıyor
09.00 - Olayların İçinden
09.30 - Küçük Konser
10.00 - Deyişler ve Ezgiler
10.30 - Okul Radyosu
11.30 - Türküler
11.45 - Şarkılar
12.00 - Hafif Müzik
12.20 - Beyin Gücü
12.40 - Halkın Dilinden Sazın Telinden
13.00 - Haberler
13.15 - Hafif Müzik
13.30 - Olayların İçinden
14.00 - Türküler
14.15 - Beri Gel Barışalım
14.35 - Solistlerden Seçmeler
15.01 - Okul Radyosu
16.00 - Türküler Geçidi
16.20 - Arkası Yarın
16.40 - Şarkılar
17.00 - Konser Saati
18.00 - Din ve Ahlak Konuşması
18.30 - Yurttan Sesler
19.00 - Haberler
19.30 - Çeşitli Müzik
19.45 - Küçük Koro
20.15 - Barok Müzik
20.30 - Olayların İçinden
21.00 - Spor Dergisi
21.45 - Türküler
22.02 - Yay-Kur Saati
23.00 - Türkçe Sözlü Hafif Müzik
23.15 - Bir Romanımız Var
23.30 - Haberler
23.35 - Türküler ve Oyun Havaları
23.55 - Program ve Kapanış

TRT III

07.00 - Açılış ve Program
07.02 - Güne Başlarken
08.00 - Sabah Konseri
09.00 - Plaklar Arasında
10.00 - Günün Konseri
11.00 - Yurttan Sesler
11.30 - Sazlarımız ve İcracıları
12.00 - Öğle Konseri
13.00 - Klasik Türk Müziğinden Seçmeler
13.30 - Konser Saati
15.00 - Çağdaş Türk Sanat Müziği
16.00 - Müzik Sohbetleri
17.00 - Türküler
17.15 - Solistlerden Seçmeler ve Saz Soloları
17.45 - Çeşitli Ülkelerden Müzik
18.15 - Bağlamalarla Oyun Havaları
18.30 - Kadınlar Topluluğu
19.00 - Sizin Seçtikleriniz
20.00 - Çağdaş Müzik
20.30 - Şarkılar
21.00 - Opera Albümlerinden
21.30 - Bir Yeni Bir Eski Albüm
22.30 - Türküler Geçidi
23.00 - Gece Konseri
24.00 - Gece ve Müzik
01.00 - Program ve Kapanış

ortalık

BİR ŞİİR GECESİ

Hilmi Yavuz, şiirlerini öylesine ağır ve titiz bir işçilikle bütünlüyor ki, kıskanmamak elde değil. "Doğu 1390"ı, doğayla, asker ve ordu düzeniyle, en önemlisi, tarihsel görüngesi içinde doğunun kendisiyle bütünlemiş Hilmi Yavuz. Okumak inceliğini gösterdiği birkaç dize bile etkileyici.

Şiirden, romandan bol bol konuşup da öyküye az yer verdiğimiz o akşam, benim için büyük bir zenginlikti. Zaten Hilmi'nin belli başlı özelliği, sözü evirip çevirip edebiyata, sanata, dahası edebiyatın kuramsal yanına getirmesinde billûrlaşır. Çok renkli bir kulaktan kulağa ortamında mısınız, birden, kendimizi Lukacs'ın ya da ne bileyim, yeni yayımlanmış bir inceleme kitabının koynunda bulursunuz. O çok renkli kulaktan kulağa ortamı ilginizi çekmez artık

Hilmi Yavuz'la birlikte Behçet Necatigil şiirini konuştuğumuz bir akşamüzeriyi anımsıyorum. Şişli'den Osmanbey'e, Osmanbey'den Şişli'ye, Şişli'den Pangaltı'ya üç kez çıkıp inmiştik de ayrımına varamamıştım...

İşte o gece de böyleydi Rastlantı sonucu karşılaştık Papirüs'te. İmge çalışmasından, şiirde organik bütünlük arayışından, çağımızda romanın niçin hala öyküyü yendiğinden söz açarak; Papirüs'ten Bulvar Kahvesine, ordan Taksim-Elmadağ ve Elmadağ-Taksim yürüyüşüne belli bir süreyi doldurduk. Bu, kıpkısa yaşanmış süre, düşünüyorum da Yavuz'un edebiyata bakışındaki canlılığı, renkliliği olduğunca yansıtabiliyor. Korkunç bir bütüncülük ustası Hilmi Yavuz.

Bir yapıtı, bir yazarı ele alışta çok inandırıcı kanıtlar ileri sürüyor... Öyküden az söz ettik dedim ya, hemen hemen bütün kadın hikâyecilerimizden konuşuldu, tartışıldı yine de. Sözgelimi Aysel Özakın "Sessiz Bir Dayanışma"da niçin başarılı, Sevgi Soysal'ın "Barış Adlı Çocuk"la getirdiği köklü yenilik neydi...

Ama asıl odak noktası şiirdi. "Ben", diyor Hilmi Yavuz, "dizede ve bütünde hesabı verilemeyecek tek bir imge, tek bir sözcük kullanmak istemiyorum."

ŞİİRDEN ROMAN

Ben de hemen romana kaydırıyorum sözü. Çünkü ayrı işçiliğin romanda aranıp aranamayacağı sorunu var kafamda. Romana bakışı daha bir değişik Yavuz'un. Nasıl anlatılır, sorusunun yanısıra, ne anlatılmış sorusunu da ekliyor mutlaka. Zaten edebiyata tüm bakışını bu iki soru temellendiriyor.

Slogan edebiyatı konusundaki bakış açısı da çok ilginç. Sorunu, her şeyden önce, kültür temelleriyle irdeliyor. Böylelikle bugün savsöz niteliğini taşıyan kimi yapay işçiliklerin, yarın değişeceğine inandığımız kültür temellerinin üzerine oturtulamayacağını belirtiyor.

Aklım ille de bu roman meselesinde. Bu yüzden öykünün romana yenildiğini bile kabulleniyorum. (Eskiden olsa, tartışırdım, gelgelelim roman yazıyorum ben de artık!)

selim ileri

"James Bond" lar gerçeğin aynasında

Eski "James Bond" Sean Connery

Yeni "James Bond" Roger Moore

Bay 007 vergiler yüzünden "Kaçak"ı oynuyor

LONDRA - Polisiye yaşamın ünlü ajanı olarak tanınan "James Bond" - lar, gerçeğin aynasında, kişisel sorunlarını çözümlemek için "007" anahtarını kullanamıyor lar. Örneğin, ilk "007"Sean Connery, saçlarının beklenmeyen biçimde dökülmesinden sonra, "Bond" olarak oturduğu koltuğu bırakıp, yaşam kavgasında da yorucu uğraşlar vermek zorunda kaldı.

Oysa her güçlüğü çözümleyen James Bond, "Saç dökülmesi" ve "Eskimek" bu kişilikteki Sean Connery'nın aklına bile gelmeyen gerçekti.

Bu nedenle, yeni "Bay 007"lik görevi Roger Moor'a verildi. Ne var ki, "İkinci Bond" da, gerçeğin aynasında, sorunlarını, filmlerde olduğu gibi çözümleyemedi. Çünkü İngiliz vergiciler " Size şapka çıkarırız Bay Bond" demiyorlar, "vergileriniz için hoşgörülü olamayız" sözlerini ediyorlardı.

"Bay 007" için vergicilere karşı silahı yoktu. O halde?.. "Kaçak" ı oynamak, hiç değilse, "Bond"luğun hakkını vermek olacaktı.

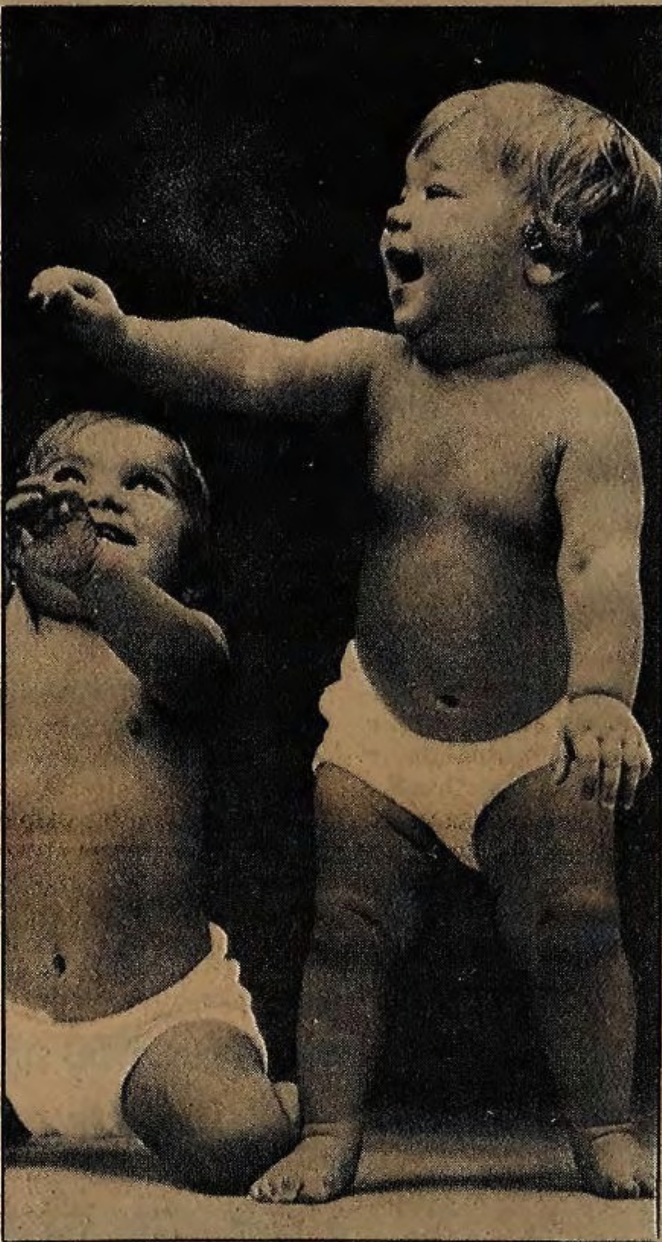
Tıbbî rapor

"Düztaban"lık küçüklükte tedavi ediliyor

LOS ANGELES-İnsanlardaki fiziksel kusurların nedenleri ve geçiştirilmeleriyle ilgili olarak yapılan bir seminerde, "Düztabanlık"ın erken bulgu ve bilinçli tutumla geçiştirileceği yargısına varıldı.

18 aydan küçük çocukların yüzde 90'ında görülen "Düztabanlığın" 10 yaşındaki çocuklarda ancak yüzde 4 olduğunu kanıtlayan ortopedi uzmanları şu yargıda birleştiler:

"Çocuklar yalınayak yürütülürse... Olağan günlerde çocuklara yumuşak köseleden yapılmış, arkası sert ayakkabılar giydirilirse... Çok çok ip atlatılırsa... Ölçülü koşular yaptırılır, bisiklet pedalı çevirmeleri sağlanılırsa, düztabanlık geçer."

Bebekler... Yüzde 90 düztaban...

Cüneyt Arkın Reklam filmlerine "Tövbe" etti

Nerden oldu, nasıl oldu, ne kadar paraya oldu? Bu soruları "Ne siz sorun, ne de ben söyliyeyim" sözleriyle yanıtlayan Cüneyt Arkın" Bir daha reklam filmi çevirmek mi?.. Tövbeler olsun." diyor.

Eşi Betül Işıl ile birlikte, geçen yıl televizyonda gösterilen bir çarşaf reklamının filminde oynayan Cüneyt Arkın, daha sonra gelen teklifleri geri çevirdiği için bir dolu eleştiriye uğradığını söyledi ve konuyu şöyle noktaladı: "O reklam filminde neden oynadığımı açıklamak istemiyorum. Özel nedenleri var. Hemen söyleyeyim, daha sonra gelen teklifleri cevaplamak, bana gerçekten üzüntülü oldu. Kimse, bir kez daha bir reklam filminde oynamak istemediğime inanmıyor. Oysa tövbe ettim, oynamayacağım."

Cüneyt Arkın

Arkın'ın yakın dostları da, sanatçının "Çarşaf" reklamı yaptığı filmde oynamasında, özel nedenler bulunduğu bildiriyor ve şöyle konuşuyor: "Bu filmde oynaması, paraya bağlı değil. Çünkü, parayı düşünse, onca süredir sahneye çıkması için yapılan astronomik teklifleri kabul ederdi."

Marjorie Wallas, "Dünya Güzelliği" tacıyla

"74 Dünya Güzeli" nin konduğu son dal: Tenis

Wallas ve Connors başbaşa.

(DENİZ TÜRKER)

1974 Dünya Güzeli Marjorie Wallace, milyonerle kurduğu ilişkiler yüzünden tacından oldu. Çünkü paraya düşkün gazetelerin birinci sayfalarından düşmez olmuştu. Ünlü futbolcu George Best'i hırsızlıkla suçlayarak başını derde sokması, yarışçı Peter Revson'nun Marjie ile seviştiği sırada pistte parçalanarak ölmesi, şimdilerde 22 yaşındaki kraliçenin adının uğursuza çıkmasına sebep olmuştu.

Flörtlerinden pahalı mücevherler alması ile ün yapan Marjorie'yi 50 bin sterlinglik iş teklifinin suya düşmesi de hiç üzmedi. Çünkü o sırada 34 yaşındaki milyoner tenis şampiyonu Jimmy Connors ile tanışmıştı. Genç adam son derece otoriter olan annesinin, sevgilisine itiraz edeceğini biliyordu, nitekim bütün dostları ve menejeri de "Bu kız senin paranın peşinde, spor hayatını da yıkar, derhal ayrıl" dediler.

TRT PROGRAM... ELEŞTİRİ... HABER...

"GÜLÜNÜZ GÜLDÜRÜNÜZ" GİTTİ GİDER

Şu sıralar, televizyonda "sürüp giden" programlar arasında bir "Kaynanalar" bir de "Gülünüz Güldürünüz" çok yazılıp çizildi. "Kaynanalar"da yeni "Nöriye"nin bulunması, suları biraz olsun durulttu. "Gülünüz Güldürünüz"le ilgili olarak ise karşılıklı "deyişler" hergün yeni "paragraflarla" yenileniyor.

Televizyonun İstanbul Müdürü Atalay Akçalı'nın "Gülünüz Güldürünüz" sunucusu Öztürk Serengil'e "Durunuz-düşününüz" dercesine yaptığı çıkıştan sonra finallerin yapılmayacağı ve de yayınlanmayacağı açıklandı. Bunun üzerine de, Öztürk Serengil, kendi deyimi ile "Demiri tavında dövüp" programın finalini filmleştirmek için Yeşilçam'da bir yapımcı ile anlaşma imzaladı.

Öztürk Serengil ise, programın finallerini, filmleştirmek yolundaki çabalarına hiç değinmeden şunları söyledi: "Halk programı beğeniyordu. Televizyonun İstanbul Müdürü ile jüri - nin oluşması, finallerin bir gazinoda yapılması, yarışanlara ödüller verilmesi konusunda anlaşamadık."

Televizyonun İstanbul Müdürü Atalay Akçalı'nın, konuyla ilgili dedikleri ise şöyle: "Seyircilerden çok mektup aldık. Hepsi de jürinin sululuğundan yakınıyordu. O nedenle, tutarlılık getirmek istedim. Sonra, finallerin bir gazinoda yapılması o gazinonun reklamı olacaktı. Ayrıca, finalde, yarışmacıların, hünerlerini belirli sürede göstermelerini istedim. Çünkü kimisinin diyelim 15 dakikada, kimisinin 25 dakikada hünerini göstermesi haksızlıklar yaratabilirdi. Kazananlara, özel kuruluşlardan sağlanan armağanların verilmesi de TRT ile ilgili yasalara aykırı idi. Serengil, önerilerimi kabul etmeyince, yetkimi kullanıp, televizyonu kendi çıkarlarına daha çok alet etmemesi için ve de istemeyerek programın yayınlanamayacağını bildirdim."

Atalay Akçalı

Serengil filmcilerle

Heidi	18.40
Köye	19.05
Büyük Umutlar	19.30
Haberler Hava Durumu	20.00
Küçük Ev	20.35
Sıra Sizde	21.25
Haftanın Filmi	22.30
Güne Bakış	23.45

Serpil Barlas

"Sıra Sizde" son kez ekranda

Televizyonun "Program müdürleri" görüşlerini şu sözlerle noktaladı: "Seyirciye birşey vermiyor."

Bu görüş, İzmir Televizyonu tarafından hazırlanan "Sıra Sizde"nin ekranlarda yaşama olasılığını ortadan kaldırdı. Seyirciler söz konusu yapımı bu akşam son kez izleyecekler.

Eğer, böyle yapılmaz da "Sıra Sizde" son kez yayınlanırsa, yarışmacıların genel kültüre ilişkin soruları yanıtlamasını izleyecek olan seyirciler, ayrıca Türk Hafif Müziği dalında Serpil Barlas'tan da şarkılar dinleyecekler.

Sevilen dizi: Küçük Ev

Doktorla hastası arasında başlayan ilişkinin öyküsü

"Küçük Ev"in karı-kocası

Bir yandan "Bay Ingals"ın, televizyonda daha önce başlayan dizi film "Dolu Dizgin"deki "Küçük Co" kişiliğinde sevilmişliğin etkisi... Bir yandan bayan " Bayan Ingals"ın saygın albeniliği... Bir yandan da, üç küçük kızın, özellikle de Laura'nın bağlayıcılığı...

Tüm bunlara, her bölümde bir ayrı sarıcı konuyla seyircilerin karşısına çıkması da eklenince "çok sevilen" bir dizi olan "Küçük Ev"de, bu akşam izlenecek serüven "Doktora Bir Eş Aramıyor" adını taşıyor.

Konu şöyle: Bayan Oleson'un yeğeni Kate'ın ayağı burkulur. Bu nedenle kasabanın doktoru Baker'e gidilir. Genç hastasıyla doktor arasında, duygusal ilişkiler belirir. Bu ilişkiler, evlenmeye hazırlanmaya kadar gelişir...

Doktorla hastası arasında beliren duygusal ilişkinin "Tatlı son"a bağlanması için engellerin de bulunmadığı görülür.

Sonra...

Sonra, ilişkiye de evlenmeye de karşı çıkanlar, olayın akışında, önemli dönemeçler olurlar...

Böylece, Bayan Oleson'un yeğeni Kate ile, kasaba doktoru arasındaki insancıl duygular da "Kendine yontanlar"ın ne denli üzücü oldukları da, inançlı ve bilinçli olanların kazançları da ortaya çıkar.

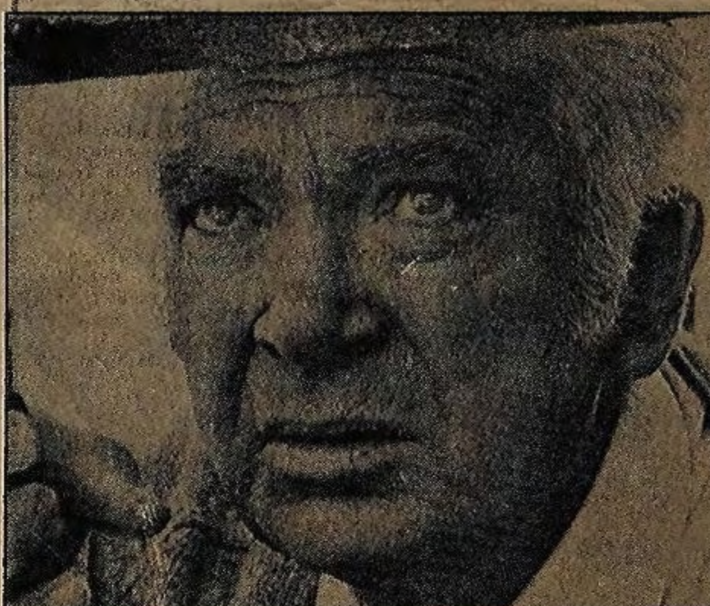

"Küçük Ev"in Laura'sı

TİYATRO YERİNE...

FİLMİN ADI: KIZLARIM

Televizyonda, filmden çok ne var ki? İşte dizi film "Küçük Ev"den sonra, bir de televizyon filmi: Kızlarım...

Aslında, bu akşam "tiyatro oyunu" olması gerek. Ama TV'de tiyatro oyunu yok. O nedenle, yaşamını toprağa bağlı sürdürmek tutkusundaki babanın, amacına ulaşmak için üç kızına da görev vermek istemesiyle gelişen olaylarla dolu bir film izlenecek.

"Kızlarım"ın aktörü Buud Ebsen

SANATÇI "NOT"UYLA TV

Televizyonda beğendiği ve de beğenmediği programlar konusundaki düşüncelerini açık ve kesin sözlerle açıklayan Attila Atasoy yanda görülüyor

Attila Atasoy "Şimdilerde TV'yi tüm olarak beğenmiyorum"

Evet... Seyirciler, televizyonda, uzun ya da kısa süreçlerde, sanatçıları izliyorlar. Bu sanatçılardan birisi de Attila Atasoy...

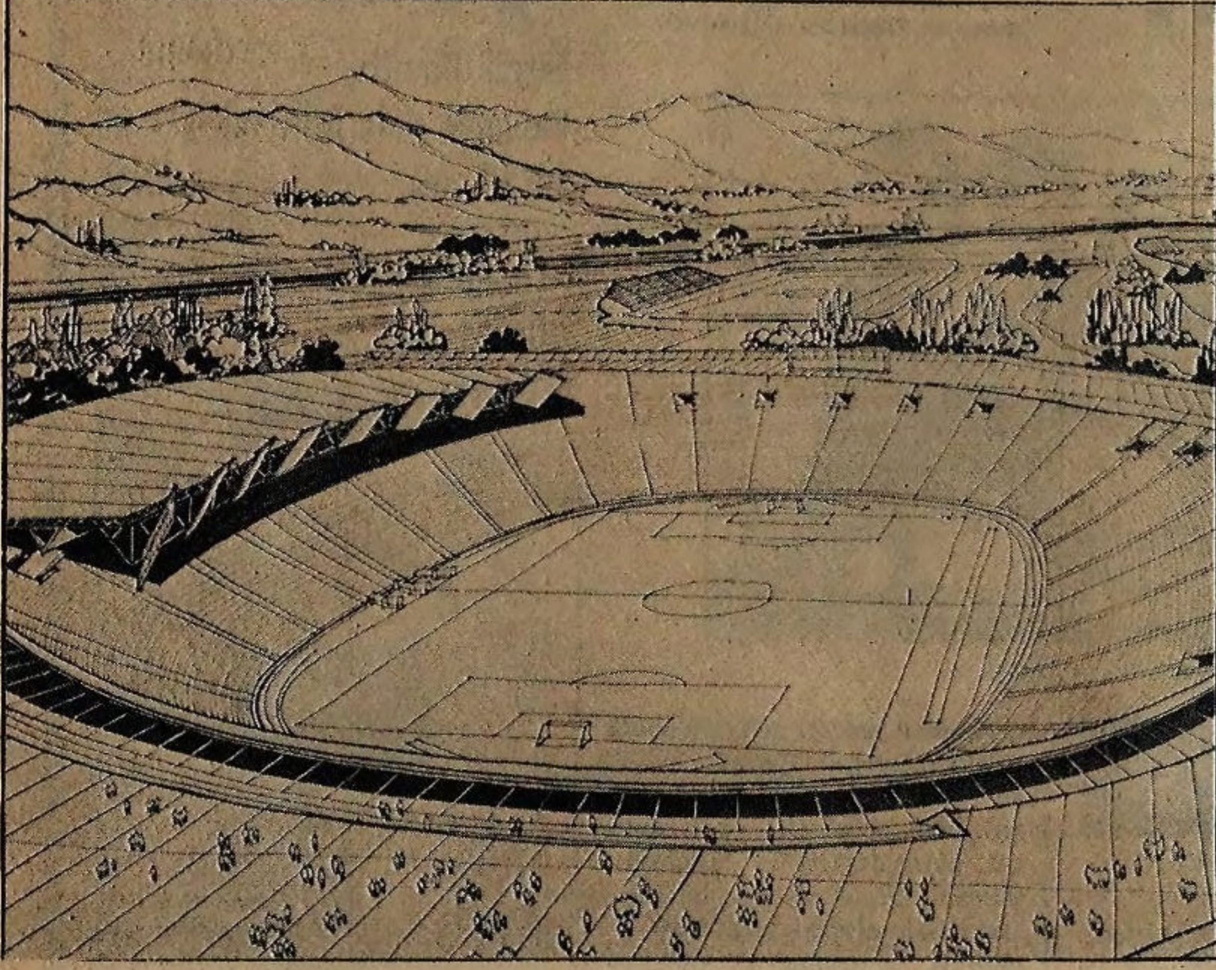
"Ekranda görünen" sanatçının ekranda gördükleriyle ilgili düşünceleri şöyle:

"Televizyonda beğendiğim yapım ya da program mı?... Doğrusu yanıtlamak benim için oldukça güç. Yerli yapım izlemek olanağımız nerdeyse kalmadı. Dış kaynaklı yapımlar arasında ise (Mc Millan ve karısı)nı beğeniyorum. Bunun dışındaki dizi filmleri beğendiğimi doğrusu söyleyemeyeceğim...

...Beğenmediğim yapımlar mı?. Kimse alınıp gücenmesin. Şu sıralar, televizyonu genel anlamda beğenmiyorum ki, tutup ta, beğenmediğim yapımlardan söz edeyim...

Televizyonla ilgili bir anım... Kuşkusuz her sanatçı için televizyonla ilgili anı bulunur. Benim içinse şu: Bir ara, bana ekranda görünmek yasağı geldi, sonra kaldırıldı. Aslında bu olaya hiç anlam veremedim. Çünkü, yasağın kalkmasından sonra da bir buçuk ay süre ile İstanbul'daki ilgililerle Ankara'daki ilgililer ortak bir karara varamadılar."

Arjantin Dünya Kupası heyecanıyla kendi kendini yoğuruyor!

Arjantin sabırsız bir bekleyiş içinde. Üstteki resimde hiçbir yerde yayınlanmayan Dünya Kupası finalinin oynanacağı stadyumun krakisi görülüyor.

"Dünya Kupası" maçlarının Arjantin'e getireceği götürdüğünden daha fazla

"Kupa... Kupa..." Tüm dünyanın futboldaki heyecanı. Ama kimi yerde bölgesel, kimi yerde daha da genişçe...

Tüm dünyanın dört yılda bir nabzının attığı "futbol şampiyonası" tükenmeyen bir sabırlı bekleyişe hep gebe bırakır gibi dünyayı.

İşte Arjantin... Alabildiğine sporla kendini sürekli yoğuran ülke. Amaç, tüm halkıyla Dünya Futbol Şampiyonasına en iyi şekilde hazırlanabilmek...

Kamuoyumuz Arjantin'i futbola ağırlığını koyan bir ülke olarak tanımlar. Genel doğrularda gerçek bir olgudur bu... Şiddet olayları olarak nitelendirilen raporlarda, baş sırayı alan bir ülkede, spor ne ölçüde nabza şerbettir bilinmez ama, "bizimkiler" komedyasında 100 bin liralık pirimin vize niyetine geçtiği yerdir Arjantin.

1978 Dünya Kupası, Arjantin'e büyük değişiklikler getirdi. Ülke halkı yedisinden yetmişine bu büyük hazırlığın içerisinde. Buenos Aires yoğun hazırlıklara zoraki gebe bırakılmış bir kent görünümünde. Stadlar inşa ediliyor. Dünyanın en modern soyunma odaları yapılıyor. Aynı şekilde dünyanın en hızlı haberleşme aygıtları monte ediliyor. Ve Arjantin gerçekten kendini yoğuruyor Dünya Kupası için.

Arjantin'de şimdilerde en geçerli olan slogan şöyle "Futbol spordan çok çok daha fazla birşeydir. Bu bir ihtirastır. Halkın ihtirasıdır. Yedisinden yetmişine kadar tüm ülke halkı bu heyecanı daha şimdiden yaşamaya başladı.

1978 Dünya Kupası'nın Arjantin'de gerçekleşmesinin bir başka özelliği daha var. Eğer Arjantin Dünya Kupası'nı kazanırsa, faşist yönetimin armağanı olarak bir afyon gibi halka sunulacak kararı şöyle açıkladı: "Tüm zindanlar boşaltılacak."

Kupa hazırlıkları çeşitli ülkelerde devam ediyor

Dünya Kupası 1978'in heyecanı tüm ülkeleri kapladı. İngiltere, İtalya ve Hollanda Avrupa'nın Kupa'ya en fazla kendilerini tembihleyen ekipleri. Batı Almanya ise kupa sahibi olmanın rahatlığına varmış, hazırlanıyor. Amerika'dan Brezilya'nın milyonlarca liralık harcamayı gözden çıkardığı geçenlerde açıklandı. Pele'nin de görev alacağı Brezilya Milli Takım yöneticileri "Süperfutbol" ortaya koyacaklarını ve kupanın tartışmasız sahibi olacaklarını öne sürüyorlar.

İngiltere Kupa maçlarına devam edildi

LONDRA (THA) - İngiltere Federasyon Kupası ve lig kupası maçlarına dün yapılan üç karşılaşma ile devam edildi.

Federasyon Kupası 4 tur revanş maçlarında Everton - Swindon U2-I Southampton da Nottingham Forest'2-1 yenmişlerdir. Lig kupası yarıfinal 1. ayağında da Quenns Park Rangers-Aston Villa ile 0-0 berabere kaldılar.

Deplasmanlı Basketbol Ligine bu hafta da devam ediliyor

İSTANBUL (AA) - Türkiye Birinci ve İkinci Deplasmanlı Basketbol Ligi karşılaşmalarına bu hafta İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa'da oynanacak olan maçlarla devam edilecek.

Eczacıbaşı-Beşiktaş karşılaşmasında çıkan olaylar nedeniyle Beşiktaş bu haftaki maçlarını Boluspor Salonunda oynayacak.

Deplasmanlı Türkiye Basketbol Liginde 5, 6, 7 Şubat tarihlerinde oynanacak olan maçların programı şöyle:

5 Şubat/Cumartesi-(İstanbul Spor ve Sergi Sarayı)
Fenerbahçe-Karşıyaka..
(İzmir Atatürk Spor Salonu)-Altınordu-Kurtuluş
(Bolu Spor Salonu)-Beşiktaş-Tofaş Sas
6 Şubat/Pazar (Ankara Atatürk Spor Salonu)
DSİ Spor-Yenişehir
7 Şubat/Pazartesi (İstanbul Anadolu Spor Sitesi)
Galatasaray-Tofaş Sas
(Bolu Spor Salonu)
Beşiktaş-Karşıyaka

Beşiktaş Basketbol Takımı...

Metin Türel dün yaptığı basın toplantısında görülüyor.

Milli Takım Aday Kadrosu dün açıklandı

HÜSEYİN SORGUCU

Milli Takım Teknik Direktörlüğüne getirilen Metin Türel dün bir basın toplantısı yaparak çalışmaları hakkında bilgi verirken Milli Takım aday kadrosunu da açıkladı.

Göreve başlamasıyla kamuoyunda geniş yankı uyandıran Metin Türel, kendisine verilen görevin sorumluluğunu bildiğini ve elinden gelen bütün çabasıyla en iyiyi vermeğe çalışacağını Milli Takımdaki teknik heyetin çalışmaları için yeterli olduğunu belirterek şunları açıkladı:

Trabzonspor'dan 'dan Şenol, Turgay, Necati, Bekir, Ali Kemal, Necmi, Eskişehirspor'dan Metin, Galatasaray'dan Fatih, K. Mehmet, Fenerbahçe'den Alpaslan, Cemil, Ender, Beşiktaş'tan Kemal, Altay'dan Erol, Bursaspor'dan Kemal, Boluspor'dan Necdet, Adanaspor'dan İsa, Adana Demirspor'dan Eser.

Sanlı'nın kararını değiştirmesi bekleniyor

Tekil" "Milli Takımı Türel ve arkadaşları çalıştıracak"

ANKARA (THA) - Futbol Federasyonu Başkanı Furuzan Tekil "Milli Takımı Metin Türel ve arkadaşları çalıştıracak. Bu iş artık bitti, tartışması yapılamaz" dedi.

Sanlı Sarıalioğlu'nun kararını değiştireceğini sandığını belirten Tekil, bu konudaki görüşlerini THA'ya şöyle açıkladı:

"Milli Takım Teknik Direktörlüğüne Metin Türel getirildi. Bu arkadaşımıza güvenimiz tamdır. Türel'in Türk Milli Takımına çok şeyler vereceğine inanıyorum.

Federasyonumuz tarafından bu göreve getirilmesi kararlaştırılan Türel'de çalışacağı arkadaşlarını seçti. Bu da federasyonumuz tarafından uygun görüldü. Sanlı Sarıalioğlu ve Candan Tarhan Türel'e yardımcı olacaklar. Bir süre önce görev kabul etmeyeceğimi açıklayan Sanlı'nın bu kararından vazgeçeceğini umuyorum. Uzun yıllar Türk Futboluna hizmet etmiş ve efendiliği ile kendisini herkese kabul ettirmiş olan Sanlı'ya sadece bir noktada kırgınım. Bizimle görüşmeden kararını açıklamamalıydı.

Ayrıca, sert ve kırıcı olmamalıydı: Bu ülkede futbol konusundaki kararları federasyon verir. Benim ise, kurulda bir oyum var. Arkadaşlarımız kararlarını vermişler.

Artık bu konunun tartışması yapılamaz.

Şu hususu da belirtmek isterim. Federasyonumuz büyük bir uyum içinde çalışmakta. Bazı projelerimiz var. Türk Futboluna birşeyler kazandırmak istiyoruz. Eğitim Dairesi Başkanı Teoman Yamanlar da görevine devam edecek. Kendisi güvendiğimiz bir arkadaşımızdır."

Beşiktaş güreşte de iddialı

İSTANBUL (THA) - Beşiktaş Genel Kaptanı Mekki Başak "3 büyük kulübün güreş sporuna girmesi ve faaliyet göstermesi büyük canlılık doğurur" dedi.

Güreş Federasyonu Zeki Avralıoğlu'nun yaptığı çağrıyı olumlu karşıladığını belirten Mekki Başak şöyle konuştu: "Beşiktaş zamanında güreş dalında faaliyet göstermiş ve İstanbul birincisi olmuştu."

Cruyff, yine problem. Ama bu kez ülkesinde değil.

Trabzonspor "Altın" rozet yapacak

TRABZON (THA) - Trabzonspor'un taraftarları için yapım çalışmalarını sürdürdüğü "Altın Rozet" çalışmalarının son safhaya geldiği açıklandı.

Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamaya göre, bir defaya mahsus olmak üzere yapımı düşünülen altın rozetlerin üzerinde Trabzonspor'un yeni amblemi bulunacak.

Rozetlerin bin lira karşılığında ve kulüp şeref defterine işlenerek satılacağının belirtildiği açıklamada, henüz kesin miktarın tesbit edilmediği bildirildi.

Yönetim Kurulu adına açıklamayı yapan Genel Sekreter Yardımcısı Ergin Kulaçoğlu rozetler için kulüpte kayıtlara başlandığını ifade etti.

Kaloperoviç bir antrenman sırasında

Kaloperoviç "rahat ama dikkatliyiz"

Fenerbahçe Adanaspor maçına hazırlanıyor

İSTANBUL-(THA)-Fenerbahçe Teknik Direktörü Toma Kaloperoviç Adanaspor maçına rahat, fakat temkinli çıkacaklarını açıkladı. Fenerbahçe'nin Türkiye Kupasında söz sahibi olduğunu belirten Kaloperoviç açıklamasında şöyle dedi:

"Adanasporla oynanan ilk karşılaşmada galip gelebilirdik ancak şanssızlıklar sahadan berabere ayrılmamıza sebep oldu şimdi rövanş karşılaşmasına sıkı bir şekilde hazırlanıyoruz, ligde kesinlik kazanmış bir durum yok, ancak Kupada Fenerbahçe final oynamak için mücadele edecektir."

Aylık maaşı 600 bin liraya yükseltildi

Barcelona Cruyff'a sözlesmesini uzatması için 12 milyon lira veriyor

BARCELONA-(İspanya)-3,5 yıldan beri İspanya'nın ünlü Barcelona takımında top koşturan Hollandalı süper yıldız Johann Cruyff, Haziran ayında ülkesine dönüp dönmeyeceği konusunda hala kararsız. Cruyff, daha önce Hollanda'ya döneceğini açıklamasına, hattâ bu konuda, futbol işlerini gören ve özel menacerliğini yapan kayınpederi Coster'in Hollanda televizyonuna demeç vermesine karşın sonraları, İspanya'nın milyonerler kulübü yöneticilerinin teklifleri üzerine, kararından cayar gibi oldu. Barcelona Kulübü Başkanı Montal, Cruyff'ya yaptığı son görüşmede, sözleşmesini bir yıl daha uzatması için kendisine 12 milyon lira ücret ile 600 bin lira aylık maaş vvermeğe hazır olduklarını açıkladı.

1974 Dünya Kupası'nın büyük yıldızı Cruyff, son haftalarda üstün formuyla dikkati çekmekte. Real Madrid ile lider Barcelona 1-1 berabere kalırken, şahane bir futbol sergileyen ve eski parlak günlerini anımsatan Cruyff, yine yayın organlarının manşetlerinden düşmüyor.

Adana futbolunda tersine dönen çark

Adana Demirspor'un yöneticileri hiçbir zaman birbirini suçlamadı

Ferit POLAT

Durum böyle iken, ilk karşılaşmalardaki başarısızlıklar Teknik Direktör Sabahattin Erman'ı da etkilemiş ve görevini bırakarak Adana'dan ayrılmayı yeğ görmüştü. Sabahattin Erman'ın bir süre çalıştırdığı takımına başarılar dileyerek Ankara'ya dönüşü de taraftarların üzerinde ve kulüp içinde düş kırıklıklarına neden olmuş, belirli bir burukluk yaratmıştı.

Adana Demirspor'un tüm bunlara karşın, Adanaspor'dan ayrıntılı bir yönü vardı. Turuncu-beyazlılarda olduğu gibi yönetici kadrolar birbirlerini suçlamıyor, taraftarlar kulüp yönetimine burun sokmuyorlardı. Tüm sıkıntılara karşın Demirspor'da hafife alınmayacak bir hava estiriliyordu. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Demirspor kadro bakımından gerçekten sıkıntı çekiyor, gereği gibi transfer yapmak olanağından yoksun kalıyordu ama, "Ser vermek, sır vermek yok.." deyimiyle bağdaşacak bir görüntüde yönetiliyordu kulüp,.. Taraftarların çoğunun Adanaspor'a akışının yanında kalanlar da renklerine bağlılıklarını zaman zaman kanıtlıyor, oyuncularının savaşçı kabiliyetlerine inanıyor, takımın ligin dibinden yukarıya doğru tırmanacağını büyük bir umutla bekliyorlardı. Bu umudu, ligin başında kadro dışı bırakıldığı için Adana'dan ayrılan kaptan Erol'un bir süre sonra takımının başına dönmesi güçlendiriyordu.

Nitekim de Samsun deplasmanından bir puanla dönen mavi-lacivertliler, kendi alanlarında yenebileceklerini umdukları Göztepe'den tek puan almış olmalarına karşın yine de umutsuzluğa kapılmadılar. Ligin ilk yarısının son karşılaşmasını Adana'da Zonguldakspor'la verdikleri zorlu mücadelenin sonucunu 2-0 lık skorla kapatınca umutları daha da arttı. Demeçler yöneticilerin ağzından daha güçlü çıkmaya başladı: Yönetim Kurulu Başkanı Duran Ulaştırıcı "Kesinlikle söylüyorum bu sezon I. ligden düşmeyeceğiz." derken, ikinci başkan Yusuf Alper de "Takımımızın I. ligden düşmesi için hiçbir neden göremiyorum." diyor ve basın sözcüsü Celal Serin ise kelimelerin üstüne daha ağır bastırarak "Biz, yöneticisiyle sporcusuyla zor günlerin adamlarıyız, bu bunalımlı dönemi de başarıyla atlatacağız." diyordu. Şimdi tekrar Adanaspor'un kuruluş günlerine dönelim.

Çiçeği burnunda bir spor kuruluşu olan Adanaspor'un içine girdiği parasal bunalım karşısında futbol kafilesi birçok kez kumanya ile ve otobüsle deplasmana çıkmak zorunluğunda kalmış, ancak "kol kırılır, yen içinde kalır" kabilinden bu bunalımın taraftarlara yayılmasından önemle kaçınılmıştır.

(Devamı var)

İZLENİMLER

(Baştarafı 1. de)

lar, doğruyu seçip görmek için, arşivlere başvururuz. Hafızalar yanılabilir... Ancak "arşivler asla" yanılamaz..

Gazete arşivlerine baktığımızda Türkiye'de sınıfsal uygulamayla birlikte, sağın (faşizmin) örgütlenmeye başladığını görürüz. İlk örgütleyici kuruluş AP'dir.

1965'lerde Türkiye'de TİP yeni bir sesti. Büyümekteydi. Boyutlanmaktaydı, emekçi yığınlar arasında. Sermaye ve siyasal kuruluşu AP, TİP'e karşı militan örgütler oluşturmaya başladı. 1965 yılında, genel seçimlerden önce, Başbakan Yardımcısı olan Süleyman Demirel'in buyruğuyla "solu durdurtmak" üzere, AP Gençlik Kolları harekete geçti. Ankara'da Kızılay Meydanında, "Dönüşüm" adındaki dergiyi satan TİP'li gençler saldırıya uğradılar. Dövüldüler, yaralandılar... Bunlar polisin gözü önünde ve gözetiminde oldu.

Kızılay Meydanında başlayan, sağ terör daha sonra dalga dalga Türkiye'ye yayıldı. TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Çetin Altan ve arkadaşları çeşitli yerlerde saldırıya uğradılar. Linç edilmek istendiler.

Bu sırada, adı "Fikir Kulüpleri Federasyonu" olan, daha sonra "Devrimci Gençlik Federasyonu" (Dev-Genç) olarak değiştirilen gençlik kuruluşu, TİP'in yan örgütü olarak saldırılara hedefti. Gençler dövülmekte, her yerde taşlı, sopalı saldırılara uğramaktaydı. Her gün, her yerde bir kaç yaralı vermekte olan gençler, TİP'in frenleyici rolünü "pasivizm" olarak nitelediler. Ayrıldılar, TİP'ten. Kendilerini savunmaya başladılar... Adnan Cemgil'in oğlu Sinan Cemgil, Deniz Gezmiş Hüseyin İnan, Mahir Çayan ayrılan gençler arasındaydılar. Bunlar polis-komando baskısıyla 12 Mart'a geldiler...

Türkeş sağı örgütleme ödevini 1965'lerden sonra AP den devraldı. Komando kamplarını oluşturup, militan eğitmeye başladı. Yangın ülkeye yayıldı... Hedef tüm soldu, artık...

Yangının kırım ve kıyımın olabildiği günlerde Süleyman Demirel Başbakandı. Ona göre, "it ite boğdurulmalı"ydı. O nedenle solun boğulması seyredildi. Sağ ise iktidarın tüm olanaklarıyla destek gördü. Bunu merak edenler, kitapları, gazete ve dergileri açıp karıştırabilirler... Gerçekler orada tazeliğiyle durmaktadır.

Sağ terörün yanında, solun, sağın bir tek toplantısına, mitingine saldırdığını göremeyeceklerdir bunlar.. Ancak Kanlı Pazar'ın nasıl ve kimler tarafından düzenlendiğini, katillerin kimlerden "himaye" gördüklerini göreceklerdir. Polisin nasıl yanlı kullanıldığını da...

Gençliğin liderlerinden Demircioğlu'nun polisce öldürülmesi, Mustafa Taylan Özgür'ün katli, sosyalistlerin vurulma korkusuyla sarsılmaları arkasından Kanlı Pazar'ın sahnelenmesiyle, soldaki gençleri savunmaya zorladı. Bir yandan da sosyalist gençliğin arasına "kışkırtıcı ajanlar" yerleştirildi. Ustalıkla her türlü yönteme baş vuruldu. İktidarın denetim ve gözetimi altında insanlar birbirine kırdırıldı. 12 Marta böyle gelindi.

Barolar Birliği Genel Başkanı Sayın Faruk Erem'in imzasıyla Cumhurbaşkanına verilen dilekçede, MC dönemindeki doğrular Saygın bir berraklıkla anlatılmaktadır. Doğrular karşısında saygıyla eğiliriz. Ancak "İlk kez tethiş usullerine baş vuran soldaki uçlar olmuştur" cümlesi doğruları yansıtmamaktadır. Solda bölünmeler olmuştur. Sosyalizmin çarpıtılması girişimleri, deneyleri olmuştur. Bu da doğrudur. Ancak, soldaki gençlerin karşı koymaya zorlanmaları, yaşadığımız doğrulardandır.

ahmet kahraman

Üstünel: "1977 bütçesi enflasyonu kalkınma modeli seçmiştir"

ANKARA (POLİTİKA) Cumhuriyet Senatosunun dünkü toplantısında Cumhuriyet Halk Partisi grubu adına 1977 bütçesini eleştiren İstanbul Senatörü Prof. Besim Üstünel, 1977 bütçesinin "sahipsiz bir bütçe" olduğunu öne sürmüştür.

Devlet bütçelerinin, halkın yaşamını ve geleceğini etkiliyen ve ülkeyi yönetmekle görevli hükümetlere belirli yetki ve sorumluluklar yükleyen temel yasalardan biri olduğunu kaydeden CHP sözcüsü Besim Üstünel, daha sonra, görüşlerini şöyle özetlemiştir:

"-Bu bütçe, sayın Maliye Bakanının iddia ettiği gibi "denk" bir bütçe değildir. Tam aksine, ekonomimizdeki dengesizliği arttırıcı, enflasyonu hızlandırıcı bir bütçedir. Bu yönüyle bütçe, ancak "enflasyonu bir kalkınma modeli olarak seçmiş, bir hükümetin bütçesi olabilir. 1977 bütçesinin taşıdığı dengesizlik, beklenenden daha da büyük olacaktır."

ENFLASYON VERGİSİ

1977 bütçesinin dar gelirli halkın sırtına yüklenecek, önemli bir "enflasyon vergisi" ile finanse edileceğini de belirten Besim Üstünel, kamu maliyesi ile ilgili olarak 1976 ve 1977 yıllarının en önemli sorunlarının en başında, Kamu İktisadi Kuruluşlarının büyük finansman açıklarının olduğunu söylemiştir.

Besim Üstünel, daha sonra 1977 bütçesini, tüm rakamsal dengesizliğine karşılık "cılız bir bütçe" olarak nitelemiş ve bu cılızlığın temelinde, bütçenin gelir kaynaklarının yetersizliği bulunduğunu söylemiştir.

MUCİP ATAKLI'NIN ELEŞTİRİLERİ

Milli Birlik Grubu Sözcüsü Tabii Senatör Mucip Ataklı, "mezhep ayrılıkları, etnik akımlar tahrik edilerek ulusumuzun parçalanmak istendiğini" söylemiş, "hükümetin de, bu eylemi sürdüren grupları himaye ettiğini" iddia etmiştir. Ataklı, "bugünkü ortam, olumlu uyarılara kulaklarını tıkayan iktidarın başının eseridir" şeklinde konuşmuştur.

Yazıişleri Müdürleri

(Baştarafı 1. de)

ması amacıyla, hazırlanan değişiklik teklifinin biran önce Meclis Genel Kurulunda görüşülmesini istemişlerdir.

17 yazıişleri müdürünün imzasını taşıyan ortak bildiride, 1974 yılında hazırlanan ve Basın Kanununun yazıişleri müdürlerinin sorumlulukları ile ilgili 16. maddesini değiştiren teklifin Adalet Komisyonunca kabul edildiğine ve ivedi görüşülmesi kaydıyla Meclis Başkanlığına sunulduğuna dikkat çekilmiş, buna rağmen konuyla ilgilenilmeyişin şaşkınlıkla karşılandığı belirtilmiştir. Bayrak, Bizim Anadolu, Cumhuriyet, Dünya, Güneş, Hergün, Hürriyet, Milli Gazete, Milliyet, Orta Doğu, Politika, Sabah, Son Havadis, Tercüman, Yeni Asya Gazeteleri nin yazıişlerinin hazırladıkları ortak bildiride şöyle denmiştir: "yazıişleri müdürlerinin hapis cezasına çarptırılmasının hiç bir hür demokratik hukuk devletinde sözkonusu olmadığına işaretle, hür demokratik hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetinin Parlamentosunu saygı ile göreve çağırır."

THY

(Baştarafı 1. de)

grev kararı alındığını bildirmiş, ancak bu karar 8 Ocakta Bakanlar Kurulu kararı ile bir ay ertelenmiştir. Bunun üzerine sendikanın Danıştay'a yaptığı başvuru üzerine yürütmeyi durdurma kararı alınmıştır. Daha sonra işveren durumundaki Ulaştırma Bakanlığı ile Kaya-İş Sendikası, Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün başkanlığındaki Yüksek Uzlaştırma Kuruluna gitmişlerdir. Yüksek Uzlaştırma Kurulunda da anlaşma sağlanamamış, kurulun sendikaya verdiği süre de dün gece sona ermiştir.

Sendika yetkilileri, 11 Mart 1976 tarihinde imzalanan toplu iş sözleşmesi maddelerinden çoğunluğunun uygulanmadığı gerekçesiyle grev uygulamasına başlayacaklarını söylemişlerdir.

TMMOB

(Baştarafı 1. de)

ken, TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk, "Erginbay'ın faşist güçlerce katledildiğini" açıklamıştır.

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Başkanı Ertuğrul Tığlay'da Zeki Erginbay'ın öldürülmesi olayı ile ilgili olarak düzenlediği basın toplantısında Erginbay'ın öldürülmesini örgütlü ve önceden tasarlanmış bir cinayet olarak nitelemiş, bu tür siyasi cinayetleri önleyemiyen MC hükümetinin ya aciz ya da göz yummakta olduğunu söylemiş, hükümetin istifa etmesini istemiştir.

Ertuğrul Tığlay'ın dünkü basın toplantısındaki konuşması şöyledir:

"Teknik Güç"ün Yazıişleri Müdürü Zeki Erginbay, iğrenç eller tarafından kaçırılarak vahşice öldürülmüştür. Üniversite gençliğine dönük gibi görünen faşist cinayet saldırıları çeşitli demokratik meslek kuruluşlarına, özellikle kanunla kurulmuş meslek kuruluşlarına yapılan saldırılara dönüşmüştür.

Yaptığımız inceleme ve araştırmalarda Zeki Erginbay'ın kaçırılarak öldürüldüğü kesinlik kazanmıştır. Arkadaşımız 12 gün ortadan kaybolduktan sonra ölü olarak bulundu. Yapılan ilk araştırmalara göre 4 gün önce öldürülmüştür. Ayrıca, Beykoz Cumhuriyet Savcılığının açıklamasına göre Zeki Erginbay'ın giymiş olduğu parka üzerinde herhangi bir kurşun deliğine rastlanmamıştır. Otopsiden alınan ilk bilgilere göre arkadaşımız öldürülmeden önce yemek yemiş, yani tok karnına öldürülmüştür. Bu durumda vahşi cinayetin değerlendirilmesini halka bırakıyoruz. Tarafsız yapılacak bir otopsi raporunda bunlar tamamen belli olacaktır. Bu cinayet örgütlü ve daha önce tasarlanan bir şekilde işlenmiştir. Türkiye'de örgütlü tasarlanmış cinayetlerin kimler tarafından işlenmekte olduğu da kamuoyu tarafından bilinmektedir. Aylardan beri süregelen siyasi cinayetler ve son olarak işlenen vahşi cinayet karşısında MC Hükümeti hiçbir önlem girişiminde bulunmamaktadır. Buna göre hükümet ya acizdir, veya olayların gelişmesine göz yummaktadır. Her iki halde de iktidar demokrasiye biraz olsun saygı duyuyorsa, istifa etmek zorundadır. Hükümet içerisinde İnşaat Mühendisleri Odasına üye bir çok bakan bulunmaktadır. Başbakan ve İçişleri Bakanı da bunlara dahildir. Üyesi oldukları İnşaat Mühendisleri Odası mensubuna yapılan bu saldırı tüm Oda camiasına yapılmıştır. Bu nedenle üyelerimiz olan Başbakan ve İçişleri Bakanlarını, öldürülen arkadaşımızın cenaze törenine davet ediyoruz. Belki bu törende bir an önce hükümetten çekilmeleri gerektiğini anlarlar.

Sorumlular suçluların bulunması için gerekli girişimlerde bulunmadıkları takdirde İnşaat Mühendisleri Odası olarak suçluların yakalanması için gerekli tüm yasal girişimleri yapacağız.

İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı'nın konuşmasından sonra sözalan bazı ilerici demokratik kuruluşların temsilcileri Zeki Erginbay'ın öldürülmesini vahşice işlenen bir cinayet olarak tanımlayarak, cinayeti kınamışlardır.

Zeki Erginbay'ın öldürülmesi ile ilgili olarak düzenlenen basın toplantısına T. M. M. Odasına bağlı 12 meslek kuruluşu ile TÜMAS, TÜMÖD, TÖB-DER, TÜTED, TÜM-DER, ve Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi katılmışlardır.

TUTSAK ALINMIŞTI

İstanbul Teknik Üniversitesindeki devrimci öğrencilerin önde gelen liderlerinden olduğu bildirilen Zeki Erginbay'ın arkadaşları ise Erginbay'ın komandolar tarafından 12 gün önce kaçırılarak tutsak alındığını ve olayın ortaya çıkarak ilgililere duyurulmasından sonra da öldürüldüğünü öne sürmüşlerdir.

İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi son sınıf öğrencisi olan Zeki Erginbay'ın cesedi balıkçılar tarafından bulunmuştur. Devrimci kesimin önde gelen liderlerinden olan Erginbay bundan oniki gün önce kaybolmuştu. Olaya el koyan Beykoz Cumhuriyet savcısının incelemesi sonucunda cesedin üzerinde çıkan kimlik kartı ve adresten cesedin günlerden beri aranan ve hayatından endişe edilen Zeki Erginbay'a ait olduğu saptanmıştır.

BABASI SAVCILIĞA DİLEKÇE VERMİŞTİ

Uzun süredir İstanbul İnşaat Mühendisleri Odası tarafından çıkartılan "Teknik Güç" adlı gazetenin Yazıişleri Müdürlüğünü yapan Zeki Erginbay 23 Ocak ta Şişlideki şube binasından ayrıldıktan sonra kendisinden haber alınamamıştı. Erginbay'ın Tekel idaresinde bekçilik yapan babası İsmail Erginbay bundan üç gün önce, savcılığa bir dilekçe vererek oğlunun bulunmasını ve hayatından endişe edildiğini bildirmişti. İstanbul İnşaat Mühendisleri Odasının yaptığı bütün araştırmaların sonuçsuz kalması ve güvenlik kuvvetlerinin olayla ilgili olarak bir açıklama yapmaması çeşitli kuşku ve söylentilerin oluşmasına yolaçmıştır. Bir çok ilerici yayın organı Zeki Erginbay'ın komandolar tarafından kaçırıldığını ve bu komandoların üs olarak kullandığı bir yurtta esir olarak tutulduğunu yazmıştır. Devrimci kesimde çok sevilen bir öğrenci lideri olan Erginbay'ın siyasi bir kaçırılma olayı sonucunda rehin olarak tutulduğunun belirtildiği çeşitli açıklamalarla kamuoyuna duyuran ilerici basın organları Erginbay'ın hayatından endişe edildiğinden ve öldürülebileceğinden de söz etmişlerdi.

TEOMAN ÖZTÜRK'ÜN AÇIKLAMASI

Zeki Erginbay'ın cesedinin bulunmasından sonra bir açıklama yapan TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk Zeki Erginbay'ın faşist güçlerle katledildiğini" belirtmiştir. Zeki Erginbay'ın bir siyasi cinayete kurban gittiğini bildiren Öztürk açıklamasında şunları söylemiştir:

"Birliğimize bağlı İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesinde Teknik Güç gazetesi Yazıişleri Müdürü olarak görev yapan Zeki Erginbay faşist güçlerce katledildi. 12 gün önce görevini bitirdikten sonra gündüz saat 14.00 te görev yeri İMO İstanbul Şubesinden ayrılan Zeki Erginbay'dan, bu süre içinde, hiç bir haber alınamadı.

Zaman, zaman İstanbul I. Şubede olduğu yolunda haberler gelen ancak tüm aramalara rağmen izi bulunamayan Zeki Erginbay 2. Şubat 1977 günü Ömerli Barajında göğsüne kahpece sıkılmış bir kurşunla ölü olarak çıkarıldı.

Bugün her zaman her olayda, olduğu gibi öldürenler belli değildir.

Halkın içinden gelen ve halkın çıkarlarını savunan Zeki Erginbay bu mücadelede en ön safta yer tuttuğu için faşist güçlerce katledildi. Bir avuç egemen azınlığın çıkarlarını savunan ve bu yüzden halkın her kesimine karşı terör, saldırı ve öldürme girişimlerinde bulunan faşist güçler bir şeyi artık anlamak zorundadırlar. Bu olayında hesabı birgün mutlaka sorulacaktır.

Faşist saldırılara, öldürmelere karşı daima aktif mücadeleyi savunan ve bu mücadelede en ön safta yer alan Zeki Erginbay'ın mücadelesi mücadelemize ışık tutacaktır."

"SİYASİ CİNAYETLERİ ÖNLEMEK "GÖREVİNİZ"

İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Arif Merdol'da, Zeki Erginbay'ın kaçırılarak öldürülmesi olayı üzerine dün Cumhurbaşkanı, Başbakan, İçişleri Bakanı ile CHP ve öteki partilerin genel başkanlarına yolladığı telgrafta "insan avı ve siyasi cinayetleri önlemek görevinizdir" demiştir.

Merdol'un telgrafının tam metni şöyledir:

"-Faşist çetelerin yıl boyu azgınlaşan saldırıları herkesime karşı yoğunlaşırken, gericilerin gazeteleriyle verdikleri işaretten sonra odamız tekrar boy hedefi seçilmiş ve "Teknik Güç yazı işleri müdürü devrimci arkadaşımız Zeki Erginbay, her yönüyle etraflıca planlandığı açık olan bir şekilde on gün kadar esir tutulmuş ve daha sonra da alçakça katledilmiştir. Can güvenliğinin tümden yitildiği ülkemizde bunun sorumlularının bağımsızlığımıza karşı olan faşist çeteler olduğunu biliyoruz. Ancak, bu faşist çetelerin cinayetlerine daha fazla seyirci kalınmasını bekleyemeyiz. Can güvenliğinin tüm yurtseverlere sağlanması zorunluluğuna da işaret eder, bu korkunç olayı telin ederiz. İnsan avını ve siyasi cinayetleri önlemek görevimizdir."

İstanbul Tabib Odası'da Zeki Erginbay'ın öldürülmesi üzerine yayınladığı bir basın bildisinde, "Zeki Erginbay egemen sınıfların ülkemizde sürdürmekistediği düzenin bir halkası olarak vahşice öldürülmüştür" denilmektedir.

İstanbul Tabib Odasının bildirisi de şöyledir:

Devrimci kişiliği ve yurtseverliği. Kamuoyunda tartışmasız bilinen bu devrimci kişiyi de kaybedişimizin üzüntüsü içindeyiz.

Ancak bilmelidirler ki: Yurtseverleri öldürme planları ve çağdışı politikaları karşısında tüm devrimci kuruluşlar yurtseverler ve halkımız bir bütündür ve mücadelelerini sonuna kadar sürdüreceklerdir.

İstanbul Tabib Odası olarak ülkemizdeki demokratik özgürlükleri sonuna kadar savunacağımızı açıklar ülke sorunlarına yönelik çözüm önerilerinde tüm demokratik kuruluşlarla beraber olduğumuzu bir kez daha kamuoyuna duyurur tüm devrimcilere yurtseverlere ve halkımıza başsağlığı dileriz.

CENAZE OSMANAĞA CAMİİNDEN KALDIRILACAK

Zeki Erginbay'ın cenazesi, dün öğleden sonra Adli Tıp'tan alınarak Beşiktaş Sinan Paşa Camiine götürülmüştür. Cenaze bugün, törenle 09.00 da Kadıköy Osmanağa Camiine götürülerek burada kılınacak öğle namazından sonra Kısıklı Namazgah Kabristanında toprağa verilecektir. İstanbul'daki tüm ilerici kuruluşların cenaze törenine katılacakları öğrenilmiştir.

Korutürk'le görüşen

(Baştarafı 1. de)

lar karşısındaki düşüncelerimizi arzetmek için ziyaret imkânı aradım, bugün o imkânı buldum."

FEYZİOĞLU'NUN AÇIKLAMASI

Çankaya'daki görüşmeden sonra Mecliste yazılı bir açıklama yapan Turhan Feyzioğlu, "Koalisyon protokolünün özüne ve metnine sadakat gösterilmesi konusundaki ısrarımız kesindir. Başbakana sözlü olarak ilettiğim düşünce ve görüşlerimizi yazılı olarak da ulaştıracağım" demiştir.

YORUM YOK

Parlamento Muhabirleri Derneği Yönetim Kurulu ile dün bir görüşme yapan Başbakan Demirel, "CGP'nin hükümetten ayrılması olasılığı ile ilgili bir soru üzerine. "Yorum yok". hükümetimiz görev başındadır demiştir.

Başbakan, katsayı konusu ile ilgili olarak da şunları söylemiştir:

"Hükümet, bütçesini Meclis'e göndermiştir. Bütçenin diğer kanunlardan farkı yoktur. Katsayı, tasarıda 10' du. Bütçe Komisyonunda 11'e çıkarıldı. Bu işi ben istiyorum, sen istiyorsun yarışına dökmekte mana yoktur. Memur ve işçiye para vermeyi kim istemez. Bu kaynak meselesidir, imkân meselesidir Artık bütçe Meclisin malı olmuştur. Bu mesele de Meclisin meselesidir."

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun Türkiye'deki son siyasal olaylar ve cinayetlerle ilgili olarak Cumhurbaşkanı Korutürk'e sunulan dilekçe de, polisin tarafsız kullanılmadığı ifade edilmiş, "Faili meçhul cinayetlerin Türkiye'de hiçbir zaman bu düzeye ulaşmadığı anlatılmıştır.

Sorumluların cinayetler karşısında önlem almamaları nın anlamlı olduğunun da belirtildiği dilekçede, karşı görüşlerin birbirlerini yok etmelerini beklemek gibi bir ilkelliğin devlet tasarrufu olamayacağı bildirilmiştir.

Olayların yoğunlaşarak üniversitelerde öğrenim yapılamaz hale gelinmesi üzerine, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün bütün rektörleri bir toplantıya çağırdığı öğrenilmiştir. Toplantının yarın yapılması beklenmektedir.

MSP'li üyenin Mobilya Komisyonundan istifa etmesi çalışmaları aksattı

ANKARA (POLİTİKA)- MSP'li Mehmet Bilgin'in Soruşturma Hazırlık Komisyonundan istifasıyla, bu konudaki hazırlık soruşturması nın en az bir aylık gecikmeye uğrayacağı bildirilmiştir.

Öteyandan MSP Genel Merkezi, Bingöl Senatörü Mehmet Bilgin'in istifasında, "AP'nin iltifatlarının rol oynamış olabileceğini" bildirmiştir.

BİR AYLIK GECİKME

Demirel ailesinin" Mobilya ihracatı" nedeniyle oluşturulan TBMM Soruşturma Hazırlık Komisyonunun çalışmalarını tamamlayarak raporunu verebilmesi için, MSP'nin yeni bir aday göstermesi gerekmektedir. Ancak, Cumhuriyet Senatosu dün bütçeyi görüşmeye başlamıştır. Bütçenin Senatodaki görüşmeleri 10 gün sürecektir. Senato bütçeden sonra da 10 gün kadar sürecek bir tatile girecektir. Bu nedenle MSP aday gösterse bile bunun Senatoca onaylanması için en az 20 günlük bir süre gerekmektedir.

Daha sonra ise Millet Meclisi bütçeden sonra kısa dönemli bir tatile gireceği için, TBMM'nin toplanmasına olanak olmayacaktır.

MSP'NİN STRATEJİSİ Mİ?

CHP Yöneticileri, Mobilya Hazırlık Soruşturma Komisyonunun çalışmalarının sonuna geldiği ve raporunu yazmak üzere olduğu bir sırada MSP'li üyenin istifa ederek Komisyonu çalışamaz duruma getirmesinin anlamlı olduğunu, bunun MSP ile AP arasındaki anlaşmanın bir sonucu olabileceğini söylemişlerdir. MSP Genel Başkan Yardımcısı Fehmi Cumalıoğlu ise bu konudaki sorulara, "Benim haberim yok" yanıtını vermiştir.

BİLGİN VE AP

MSP Genel Merkezinin bazı yöneticileri ise, Mobilya Komisyonu çalışmalarının sonuçlanmasının Demirel için önemli olduğunu belirterek, Bingöl Senatörü Mehmet Bilgin'in eski bir AP'li olduğunu söylemişlerdir. MSP'liler, "Bilgin'in AP'den iltifat görmüş olabileceğini" söylemişlerdir.

İstifa ederek Mobilya Komisyonunu çalışamaz duruma getiren MSP'li Mehmet Bilgin ise önceki gün ortalıkta görünmemişti.

DİSK Genel

(Baştarafı 1. de)

ken yapılması için tüm ağırlığını koyacak, seçimlerin geleceğine yönelecek her girişime karşı üstüne düşeni büyük bir inanç ve kararlılıkla yerine getirecektir" demiştir.

"İŞÇİ SINIFI OLAYLARI DİKKATLE İZLEMEKTEDİR"

Güven, açış konuşmasında özetle şunları söylemiştir: "Faşizmin çirkin ve kara yüzü, demokratik gelişmedenürktüğü için umudunu sokak cinayetlerine bağlamış, seçimin geleceği üzerine gölge düşürmeye çalışmaktadır. Yaratılan sokak anarşisi ile açık faşizmin çığırtkanlığı yapılmakta, faşist cuntaya y ol açılmaya çalışılmaktadır. İşçi sınıfı seçimler üzerine düşürülmek istenen en ufak bir gölgeye, bir faşist cuntaya karşı en aktif biçimde karşı duracaktır. İşçi sınıfımız, üretimin başında büyük bir titizlik ve kararlılık ile olayların gelişmini izlemektedir. Demokrasi düşmanları ayaklarını denk atmalıdırlar. Tekstil İşçileri faşist tırmanışa karşı ve güncel hedef 1977 seçimlerinin güvencesi için üstüne düşeni yapacaktır. Serbest ve huzur içinde derhal seçimlerin yapılmasını, halkın özgürce oy kullanmasını sağlamak amacıyla adına komando denen faşist güçlerin eylemlerinin bastırılmasını, sendikal ve siyasal hak ve özgürlüklerin konuşmasını, can, çalışma ve öğrenim özgürlüğünün güvence altına alınmasını sağlamak için geçici seçim hükümetinin kurulmasını istiyoruz."

MEMUR SIRTINDAN VATANSEVERLİK...

(Baştarafı 1. de)

Başka bir deyişle, acımasızlık ve insafsızlıkta AP milletvekilleri biraz gerilerse, böylesine büyük bir haksızlıktan 750.000 memur ailesi korunmuş olacaktır.

Ama anlayış, kapkaççılığın, dağ kanunlarının, gücü olmayanı ezmenin, yoketmenin anlayışıdır.

Senato ve Mecliste, bu anlayışa karşı yeni bir mücadele verilecektir. Memurun AP tarafından yoksullaştırılmasıyla bile sonuçlansa, gerçekler, bir kez daha ve en yalın biçimde ortaya çıkacaktır.

Erbakan'ın yemekli toplantısının faturasını işadamları ödedi

İSTANBUL (THA) - Necmettin Erbakan'ın Sheraton otelinde verdiği "Yeni büyük sanayileşme hamlemiz ve özel sektörün mevzuları" adındaki projeksiyonlu konferans önceki gece saat 01.'e kadar devam etmiştir. Konferansta Vehbi Koç, Erol Sabancı, İstanbul Sanayi Odası Başkanı Nurullah Gezgin, İbrahim Bodur, Ticaret Odası Başkanı Celal Umur, gibi sanayici ve iş adamları bulunmuştur.

KOÇ SAAT 11'DE YATMADI

Vehbi Koç vazgeçilmez alışkanlıklarından Erbakanı dinlemek için vaz geçmiş ve yaşamında bir istisna olarak, saat 23 haberlerini yatağında dinlememiştir. Bu konuda THA muhabirinin sorusunu cevaplandıran Koç: "Erbakan konuştu bizde dinledik" demiştir. THA muhabirinin "Size yapılacak fabrika bırakmadı Erbakan" sorusuna da yalnızca gülerek cevap vermiştir.

YEMEK VE DUA

Tanışma faslını takiben yemeğe geçilmiş ve yemekte Rus usulü yumurta, mercimek çorbası, kuzu fırın, pilav, salata meyva salatası ve dondurma verilmiştir. Yemeği takiben, yemek duası yapılmış ve bütün konuklar duaya katılmışlardır. Sanayi Bakanı Çalışma Bakanı, MSP'li milletvekillerinden bazılarının katıldığı yemekten sonra Erbakan Vali Namık Kemal Şentürk'ün kürsüye davet etmesi üzerine 3 saati aşkın bir süre devam eden projeksiyonlu konferansa başlamıştır. Sheraton otelindeki yemeğin faturasını ise Emin Cankurtaran, Tatlıcılar, Nuh Kuşçu ve Kemal Yazıcı ödemişlerdir.

ÖZEL SEKTÖRÜN İSTEDİKLERİ VE SINIF AYRIMI

Projeksiyonlu konferansta, özel sektörün talepleriyle kendi taleplerinin çakıştığını bildiren Erbakan, ortak amaçlarının "Siyasi istikrar", "Çalışma hayatında barış" teşvik olduğunu bildirmiştir. Çalışma barışının sağlanması için sınıf ayrımının kaldırılacağını, "Fazla verirseniz almam" diyen sendikacılığın kurulacağını söylemiş ücretlerin devletçe tayin edilmiş, adalet prensiplerine uygun, olarak belirleneceğini ileri sürmüştür.

Cerrahpaşa

(Baştarafı 1. de)

Dün sabah saat 09.00 sularında içeride solcu öğrencilerin olduğu söylenen fakülte anfisi önüne 5-6 kişilik bir grup gelmiş ve camları yaylım ateşine tutmuştur. Kadın doğum kliniğinin arka tarafında gelişen olaylar sırasında çocuk kliniğinin anfisine de ateş açılmıştır. Okul içinden kendilerine cevap verilmesi üzerine komando oldukları ileri sürülen grup, bir kamyonetin arkasına saklanarak okula ateş etmeye devam etmişler dir. Bu sırada kamyonete 3 kurşun isabet etmiştir. Bir süre kamyonet arkasından ateş eden saldırganlar daha sonra olay yerinden süratle uzaklaşmışlardır.

Olaydan sonra toplanan Fakülte Yönetim Kurulu gerekli can güvenliği ortamının sağlanmadığı gerekçesiyle öğretimi 10 Şubat Perşembe gününe kadar tatil etmiştir.

G. ANTEP'TE DİSK'E BAĞLI BASIN-İŞ SENDİKASINA SALDIRILDI...

G. Antep'te DİSK'e bağlı Basın-İş Sendikasına meçhul kişilerce saldırılarak camları kırılmış sendika binasının bir çok yerinde tahribat yapılmıştır...

Irak

(Baştarafı 1. de)

Ankara'ya gelmiştir. Saddam Hüseyin'in ziyareti son ana kadar gizli tutulmuştur.

Sovyetler Birliğinde bir geziye çıkmış olan Saddam Hüseyin Moskova'daki temaslarından sonra Türkiye'ye gelmiştir. Irak'ın Ankara Büyükelçiliği, Saddam Hüseyin'in Ankara'daki görüşmelerin de, "İşbirliği konularını ve iki ülkeyi ilgilendiren tüm konuları ele alınacağını" bildirmiştir.

KİMLER VAR?

Saddam Hüseyin'le birlikte Ankara'ya gelen Irak heyetinde öteki ilgililerden bakan düzeyinde Devlet Bakanı Flaye Hasan el Casım Dışişleri Bakanı Sadun Hamadı, İçişleri Bakanı İzzet İbrahim Elduri. Genelkurmay Başkanı Abdülcebbar Semsel, Planlama Bakanı Adnan Hüseyin Hamdani ve Tanıtma Bakanı Tarık Aziz yer almaktadır. Heyette yer alan bakanların kendi konularında ilgililerle görüşmeler yapacakları, Saddam Hüseyin-in de Başbakan Demirel'le bir görüşme yapacağı bildirilmiştir.

GİZLİ TUTULDU

Saddam Hüseyin'in Ankara ziyareti son ana kadar gizli tutulmuştur. Saddam Hüseyin'in kalması için yabancı konuklar köşkü hazırlanmış ve hazırlıklar yapılmıştır.

Ancak, Dışişleri Bakanlığı, ziyareti düne kadar doğrulamamıştır. Dün Saddam Hüseyin ve beraberindekilerin özel uçakla Ankara'ya gelmelerinden bir kaç saat önce ziyaret doğrulanmıştır.

Kıbrıs'ta Ülkü Ocaklarının faaliyetleri kınandı

LEFKOŞE: (SELAHİ ALDANMAZ BİLDİRİYOR)- Kıbrıs eski Cumhurbaşkanı Yardımcısı Dr. Fazıl Küçük, Kıbrıs'taki ülkü ocaklarının toplumu bölmeyi amaçladığını bildirerek, "Militan kuvvetlerin" Türk toplumunun varlığını ortadan kaldıracak tek etkili silah olduğunu belirtmiştir.

KÜÇÜK, "ÜLKÜOCAKLARI BÖLÜCÜLÜK YAPIYOR"

Dr. Küçük, gazetesi "Halkın Sesinde" nereye götürmek istiyorlar" başlığı altında yazdığı yazı dizisinde, Gençlik, Spor ve Kültür İşleri Dairesi ile Kıbrıs Türk Ülkü Ocakları Derneklerinin faaliyetini şiddetle kınamıştır. Konunun Federe Meclis'te de ele alınıp söz konusu iki örgütün başkanı olan Fikret Kürşat'ın gençlik kamplarında "Başbuğ" olarak tanındığına, ayrıca adanın çeşitli bölgelerinde "Komandoların" yetiştirilmekte olduğuna dikkati çeken Dr. Fazıl Küçük, Gençlik, Spor ve Kültür İşleri Dairesinin "Beden eğitimi" adı altında "Komando" kursları düzenlediğini bildirmiştir. Söz konusu örgütlerini "Millici ve vatan haini" şeklinde toplumu ikiye bölmeye çalıştıklarını ifade eden eski Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Ülkü Ocaklarının idaresine alınan bazı öğretmenlerin, orta eğitim kuruluşlarında, "Kültür Ocaklarına üye olanların sınıfı kolayca geçebilecekleri yolunda" tavsiyede bulunduklarını belirtmiştir. Ülkü Ocaklarının kurucularına sert bir dille çatan Dr. Küçük, bu ocakların temellerini atan kişilerin hangi düşünce ile silahlı gruplar kurma yoluna gittiklerini sormuştur.

Çekirdek kahve

(Baştarafı 1. de)

kahve fiyatlarının çok düşük olmasının yurt dışına kahve kaçırılmasına neden olduğunu söylemişlerdir.

Açıklamaya göre çekirdek kahve Tekel tarafından 100 liraya satılacak, parakende satış fiyatları ise belediyeler tarafından tespit edilecektir.

TGS

(Baştarafı 1. de)

nin, kendisine iletilen bilgileri, duyulan somut olayları, gönderilen mektupları gerekli gördüğü taktirde kamuoyunun bilgisine ve ilgililere sunması olduğuna değinilen açıklamada, TGS İstanbul Şube Sekreteri Taylan Sorgun şunları belirtmiştir:

"Gazete yöneticilerinin 24 Ocak günü yayınladıkları ortak bildiride, Türkiye'deki olayların durdurulması yolundaki kararını imzalayan gazetelerin, bir yazarın konu ile ilgili yazısını tahrikçilik olarak nitelendirmelerini tasvip etmek mümkün değildir. Üyemiz Sandalcı'nın adeta hedef gösterilmesi niteliğindeki bu yanlış yayın, habercilik ve gazetecilik görevinin dışına çıkmış niteliktedir.

Etiyopya

(Baştarafı 1. de)

bir ast rütbeye indirilmesinde başrolü oynamışlardı.

Adis Ababa radyosu, Askeri Konsey Başkan Yardımcısı Mengistu ile İkinci Başkan Yardımcısı Yarbay Atnafu Abate'nin, darbe girişimini atlattıklarını ve duruma tamamen hakim olduklarını bildirmiştir. İyi haber alan kaynaklara göre Devlet Başkanı Teferi Bante ile diğer altı Konsey üyesinin idamlarını muhtemelen Albay Mengistu emretmiştir.

Radyo, yedi kişinin ne vakit idam edildiklerini belirtmemiştir.

CAN DÜŞMANI OLMUŞLARDI

Politik gözlemcilere göre, anlaşmazlık daha ziyade genel politika stratejisi üzerinde yoğunlaşmıştır. Konseyin ılımlı unsurları ile sosyalist bir yol izlenmesini istiyen Etiyopya Halk Devrim Partisini destekleyen bazı üyeler, son bir hafta içinde birbirlerinin adeta "can düşmanı" kesilmişlerdi.

MC'NİN ISRAFI MEMURUN SIRTINDAN ÇIKARTILAMAZ

ANKARA GÜNCESİ

İSMET SOLAK

DAYANILMAZ KUSURLAR ZİNCİRİ

Millet Meclisi Genel Kurulunda yedi CHP'li, onbeş AP'li, yedi MSP'li, iki DP'li milletvekili vardı.

Konu, Anadolu Ajansı Genel Müdürü hakkında araştırma açılmasıydı.

Kürsüde CHP Kars Milletvekili Doğan Araslı vardı :

-Değerli arkadaşlarım, diyordu... Bu Anadolu Ajansı Genel Müdürü, iktidarın bir kanadını korumakta, korumak için de akıl almayacak şeyleri haber olarak gazetelere geçmektedir. Bu Genel Müdürün kadrosunun Batı Almanya muhabiri olarak uygulandığı yolunda şöylentiler vardır. Büyük masraflar etmektedir. Ama ajansta çalışan fikir ve beden işçilerine haklarını bile vermemektedir .

Halk dinliyordu, basın dinliyordu. Ama milletvekillerinin büyük çoğunluğu salonda yoktu. Ve Doğan Araslı konuşuyordu:

-Bu Genel Müdür, Başbakan'ın Irak gezisinde ,petrol boru hattının açılış törenin de bulunmuş, "Lozan'da kaybedilenleri Demirel geri aldı" diye Atatürk'ün şerefli katkısı ile kazanılan ve üstelik kurtuluş savaşı ile kazanılanları hiçe sayıyor, haberini böyle veriyor. Sahtekarlık içinde ve utanmazca...

AP'liler neden kızmasın?

AP'liler bu sözlere kızdılar. Özellikle, Gümüşpala'nın yaveri ve AP kurucularından Şinasi Osma yerinden bar-bar bağırdı, kızdı, öfkelendi:

-Bunları nasıl söylersiniz?... Kendisi burada yok, hakaret edemezsin efendiiiim Böyle söyleyemezsin.. Bu nasıl söylenirrr

CHP'liler salonda yedi kişiydi... Sesleri çıkmıyordu. Ve konu, AA Genel Müdürüydü. Doğan Araslı konuşuyordu:

-Nasıl mı söylerim ? Atatürkçü olduğum için söylerim. Aslında Atilla Onuk'un adını ağzıma almakla ağzımı kirletirim . Fakat yinede bunları söylüyorum. Bu Genel Müdür ajansın mal varlığını kendine katıyor diye her yerde söyleniyor.. Buna karşı susamayız..

Doğan Araslı neler söylemiyordu ki... Ama salonda yedi CHP'li onbeş AP'li,kendi aralarında sohbet eden ve genellikle MSP içinde muhalefet grubuna mensup olan altı milletvekili vardı. Bu altı MSP'liden biri ise Erbakan'ı en güç duruma düşüren AA'ya karşı olan Grup Başkanvekili Süleyman Arif Emre idi..

Çanta taşıdıktan sonra

Doğan Araslı'dan sonra DP'li Özer Ölçmen söz aldı:

-Bugünkü Anadolu Ajansı Genel Müdürü bir zamanlar Demirel'in çantasını taşıyan bir gazeteciydi, dedi.

Akıl almayacak şey, bu konuşmalar olurken, CHP'den en az elli-altmış milletvekilinin kuliste sohbet etmesiydi... Ve tartıştıkları,yazılmasını istemedikleri ödenek zammıydı.

Bağışlanmayacak kusurlardan biri buydu.

-Parlamenter ve parlamento haysiyeti . Kabul. Katılıyoruz. . Ama, içerde bu haysiyeti koruyacak konuşmalar sırasında kaç kişi vardı ?

Özer Ölçmen konuşmasını sürdürüyordu:

-Bu AA Genel Müdürü kendi imzası ile DP'yi bölerek, bölmek için özel çaba göstererek, bunu devlet parasıyla çalışan ajansın bültenlerine sokmuştur ve üstelik , telsizler kullanarak, nöbet bekleyerek, bu şekilde haber verilerek, DP'yi ne zaman ve nasıl böleceğini anında duyurmak için tertipler düzenleyecek kadar ileri gitmiştir..

A.A yerine AP denirse

Özer Ölçmen'in kısa,ama ilginç konuşması bitmemişti:

-Devlet parası ile yürüyen ajans,kurtuluş savaşı sırasında önemli görevler yapmıştır. Ama, bu genel müdür zamanındaki uygulaması affedilemez. Sanki Adalet Partisinin bir ajansı gibi çalışmaktadır . AP eğer isterse, bir ajans kurabilir, bir ajans kurduracak parayı bulabilir. O zaman Anadolu Ajansı yerine, Adalet Partisi Ajansı denilebilir. İsmini de değiştirmesi gerekmez. Yine AA kalsın ama kamuoyu , bilsin ki, bu Adalet Partisi'nin ajansıdır .

Özer Ölçmen'in ilginç konuşması şöyle sona eriyordu:

-Adı değişmese bile, Adalet Partisinin ajansı olsa bile, elbette tarafsız TRT yine bunun haberlerini verir. Adalet Partisi ajansı olarak da verecektir bu tarafsız TRT... Ama hiç olmazsa kamuoyu, bunun AP ajansı olduğunu bilecektir...

Oylama ve sonrası

Bu konuşmadan sonra oylamaya geçildi. CHP'li divan katibi İlhami Çetin'in de uyarısı ile, zil çalınmaya başlandı. Buna rağmen bir türlü kapılardan giren CHP'li görünmüyordu . AP'liler ise birer ikişer giriyordu. Sonradan girmeye başlayan CHP'liler de Başkanın neyi oyladığını bilemiyordu:

-Araştırma açılmasını kabul edenler .. Etmeyenler... Araştırma açılması kabul edilmemiştir efendim ...

Bazı CHP'lilerin kapıdan girdikten sonra arkadaşlarına seslendiklerini duyuldu :

-Ne oldu yahu ? Ne oylandı ?

Kusurlar vagon dolusu

Bu bir örnekti.. Bugünkü ortamda işlenen kusurlar, akılcı, gerçekçi ve seçim öncesi ortama ters düşerek yapılan kusurlar öylesine göze batıyor ki, insan dayanamıyor.

Anlattığımız oturumdan bir gün önce de CHP'li Yalçın Oğuz kürsüye çıkmıştı :

-Basın, bazı basın, parlamento haysiyetini hiçe saymaktadır. Bugüne kadar çok şey gördük ama, Meclis kararını uygulamayan. bazı kimselerin sözleri ile uygulamayan bir Millet Meclisi Başkanı bir Senato Başkanı görmemiştik.

-Bravoooo ...

Bu övgüyü en çok yapanlar AP sıralarında oturanlardı. İyi mi ?

"Devrimci gerçekçi ve solcu "Yalçın Oğuz, genellikle AP'liler ve CGP'li Hasan Tosyalı tarafından hararetle alkışlanıyordu.

Seçim öncesi, çocukların güpegündüz tek kurşunla öldürüldüğü, hastanede ziyaret için gittiklerinde saldırıya uğrayıp can verdiği ortamda, bu alkışları duymak isteyen kim olabilir? Ve de, hiç bir AP'linin söz almadığı konuda, zam konusunda başka fedai yok mu,ki, hep CHP'den sözcü, savunucu çıkar .

Ne yapılmak isteniyor?

Devrimcilik mi? Buna, DİSK'in baktığı açıdan bakalım artık, Ecevit'in açısından bakalım. Öyle bakalım ki, bu sistemi yıpratmak isteyenlere karşı koz olmayalım .

Yıpratılmak istenen kim? Ve neden ? Hangi kısmı? Önce bunları görmeye çalışalım...

Seçim yılına girilmişken, solda görünüp sol ile uğraşanların durumu da apayrı. Muğla'da bir cenaze törenini istismar ettirebilecek girişimlerde bulunanlara solcu nasıl denilir ?

Ortaklıkta yolsuzluk, ursuzluk, rüşvet partizanlık, cinayetler almış yürümüşken başka konu yokmuş gibi halkın sevdiği yazarların eleştirilmesi sol adına yapılıyor.

İşçi sınıfının önderliği... Ama çatılan , DİSK ... Devrimcilik... Ama, eleştirilen sol gazeteler ve yazarlar.. Devrimci nutuklar...

Geç efendim geç...

YÜKSEK ASKERİ ŞURA 7 ŞUBATTA TOPLANIYOR

ANKARA (AA)-Yüksek Askeri Şura'nın 7-9 Şubat Tarihleri arasında yapacağı toplantıda "ülkenin savunma sorunları ile TBMM'ye sevkedilecek kanun tasarıları - nın gözden geçirileceği" açıklanmıştır.

Genelkurmay Genel Sekreterliği Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Şubesi' nin konuya ilişkin açıklaması şöyledir:

"Yüksek Askeri Şura' nın Şubat ayı olağan toplantısı 7-9 Şubat 1977 tarihleri arasında yapılacaktır."

146. ve 147. dönem Yedek Subay adayları Nisanda silah altına alınıyor

ANKARA (ANKA)- 146. dönem sıhhiye ve 147. dönem karışık sınıf yedek subay adaylarının 1 Nisan 1977 tarihinde silah altına alınacağı açıklanmıştır.

Milli Savunma Bakanlığı Genel Sekreterliğinden bu konuda yapılan açıklamada , şöyle denilmiştir:

"146. dönem sıhhiye ve 147. dönem karışık sınıf yedek subay aday adayları, 1 Nisan 1977 tarihinde silah altına alınacaktır.

a. Karışık sınıftan,22,23 ve 24 ncü gruba dahil olan yedek subay adayları

b. Sıhhiye sınıfından, 31 Ocak 1977 tarihine kadar askerliğine karar aldırmış olan tabib,diş tabibi ve eczacı yedek subay aday adayları,

c. Daha önceki dönemlerden olupta,çeşitli kanuni nedenlerle sevkedilmemiş olanlardan,kanuni özürleri sona erenler,askerlik şubesi başkanlıklarınca 1 Nisan 1977 günü, sınıf okulları test ve mulâkat merkezlerinde

1. bu dönemde:

bulunacak şekilde sevk edileceklerdir.

2. Karışık sınıftan,21,22, 23,ve 24 ncü gruba dahil olupta,Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortadereceli lise ve dengi okullarda,öğretmen olarak görev yapan yedek subay aday adayları,öğle,1 Nisan 1977 celbinde silah altına alınmıyacaklardır. Öğretmenlerin celbi,1 Ağustos 1977 tarihinde yapılacaktır.

3. Karışık sınıftan 25 nci grup dahil daha sonraki gruplardan hiçbir yükümlü silah altına alınmayacaktır.

KATSAYI İÇİN MEMURLAR NE DİYOR?

"Asgari geçim indirimi ve vergi muafiyeti sistemi getirilmeli"

Kubilay Kasaboğlu (Memur)

"Şu anda katsayının 11 yapılması 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa bağlı olan biz memurlar için yeterli değildir. Örneğin ben üniversite mezunu ve askerliğini yapmış bir kimse olarak halen 9'un 3'üncü derecesinden 1834 lira para almaktayım. Herhalde bu kadar senenin semeresinin bu olmaması gerekirdi,düşüncesindeyim. Söz konusu katsayı meselesi 14 veya 15'inci dereceler hakkında düşünülecek olursa hele, ilk maaşın Emekli Sandığına gitmesi ihtimali de göz önüne alınırsa bu derecedeki memurların ne kadar zor durumda oldukları açıkça belli olmaktadır. Bence bu durumda yapılması gereken, göstergenin değiştirilmesi, üst kademelerde eski göstergenin, alt kademelerde de değiştirilen yeni göstergenin tatbiki ile asgari geçim indiriminin veya vergi muafiyeti sisteminin getirilmesi en geçerli yoldur."

Öcal Şenel (Memur)

"Her şeyden önce katsayı sistemine karşıyım. Bu sistemden memurlar eşit bir şekilde yararlanamamaktadır.

Örneğin katsayının artma durumlarında; 12 olması durumunda" 13'üncü derecedeki bir memurun eline azami 100 lira,birinci derecedeki bir memurun eline ise yaklaşık 1350 lira geçmektedir.

Bu da katsayı sisteminin küçük dereceli memurlara hiç bir şey getirmiyeceğini ortaya koymaktadır.

Nesligün Demirçeken (Memur)

"Katsayı artışı özellikle küçük memurlar için gülünç denecek kadar azdır. Eskiye göre 14, 15 dereceli memurların eline geçen para daha da azaldı. 5 nüfuslu bir ailenin aylık gelirinin 5000 - 6000 lira civarında olması gerektiği resmi makamlarca açıklanıyor.

Oysa bugünkü durumda ellerine geçen 1500 lira civarındadır. Bir ev kirası maaşın hepsini alıp götürüyor. Diğer zorunlu ihtiyaçlar nasıl karşılansın ? Ben şahsen katsayının yükseltilmesini veya geçim indirimini istiyorum."

Nuran Arıcı "Memur"

"Parlamenter maaşları ile küçük dereceli memurların maaşları arasında büyük bir uçurum vardır. Şu anda katsayının 11 olması sorunlarımıza çözüm getirmez . Aksine bu durum biz küçük dereceli memurlarla alay etmek gibi bir şey oluyor.

Bu katsayının artışından dolayı maaşlarımız 100 lira artmış oluyor. Bunun 60 lirası genel sağlık sigortası olarak geri alınıyor. Ayrıca şimdiden memur katsayısının arttığını duyan esnaf her şeye zam yapıyor. Eğer amaç küçük dereceli memurların hayat şartlarını düzeltmekse ki hiç sanmıyorum konuya başka bir açıdan yaklaşılmalı."

Y.Ç (ÜNİVERSİTE MEZUNU BİR BAKANLIKTA MEMUR, 9. DERECENİNEN ÜST KADEMESİNDE)

Y.Ç. : 1975'de yeni göstergeler ayarlanırken ve intibaklar yapılırken 9. derecenin en üst kademesinde yer almış ve net 2138 lira maaşa hak kazanmıştır. Ankara'da Yukarı Ayrancı semtinde oturmaktadır. Bir çocuklu, evlidir. Y. Ç. 1974 yılında 800 lira kira veriyordu. 1975 sonunda kirası 1100 liraya çıkmıştır. 1976 ortasında ev sahibi evden çıkarmış, daha kötü bir eve 1200 lira kirayla girmiştir.

Aynı dönemde, Ankara'da gıda fiyatları artışı resmi rakamlara göre, yüzde 47 civarıdır. Y.Ç'nin beslenme harcamalarına 1975'den ayırdığı 1000 lira bugün yetmemekte, kaliteyi düzeltme sözkonusu olmasa bile, aynı düzeyi tutturabilme için 1470 lira gerekmektedir.

Katsayı 11 olursa, Y.Ç'nin eline 2800 liraya yakın para geçecektir. Ancak ayda 700 lira civarındaki bu artışın 400 lirası ev kirasındaki artışa 470 lirası da gıda maddeleri fiyatlarındaki artışa gitmektedir. Bu durumda diğer zorunlu harcamalardaki artışlar hiç hesaba katılmasa bile, şu anda 11 katsayılık artışla Y.Ç. ailesi 1974'deki durumlarının bile çok gerisine düşmüş olacaklardır.

A.Ş (ODACI, İLKOKUL MEZUNU, 15. DERECEDEN MEMUR)

A.Ş. : 1970 yılında, 731 lira maaş alıyordu. Göstergeler ve katsayı değişti, kademesi de değişti, 1975 yılında 1800 brüt üzerinden 1250 lira civarında maaş almaya başladı. Katsayı 11 olursa eline 1500 lira civarında, 12 olursa 1650 lira civarında para geçecek.

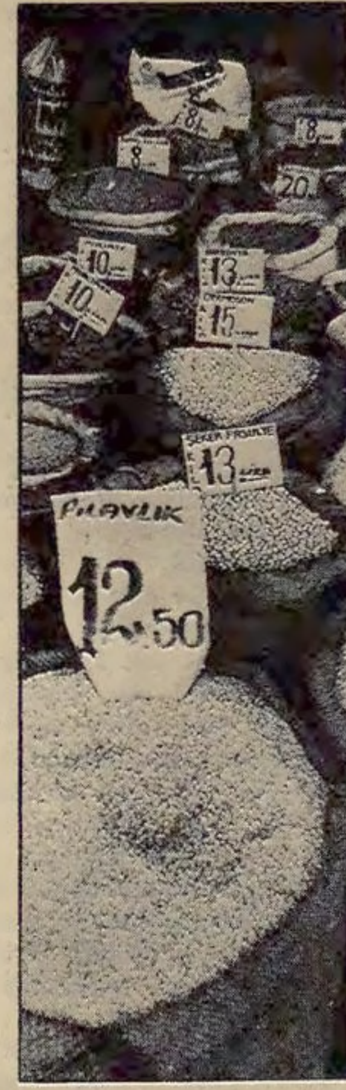
1970 yılında, oturduğu Gültepe gecekondu bölgesinde, 280 lira kira veriyordu . 1976 yılında, aynı semtte oturduğu iki gözlü evin kirası 730 lira.

1970-1976 arasında İstanbul'da gıda fiyatları resmi rakamlara göre yüzde 200 artmıştır. A.Ş. pazardan 1970'de 100 liraya doldurduğu fileyi bugün 300 lira doldurabilmektedir.

Isıtma, aydınlatma masrafları artışı 1970-1976 döneminde yüzde 180 artmıştır. A.Ş. 1970'de yakacak için 400 lira harcarken bu kış ayını yakacak için 1120 liradan fazla harcamıştır.

A.Ş. 1976 yılında, arada maaşının gösterge değişiklikleri ve kademle yüzde 70 civarında artmasına rağmen , bu artış sadece kira ve yakacak masrafları artışıyla sıfıra inmiştir. A.Ş. 1970 - 1976 arasında yoksullaşmıştır.

Ekmek fiyatları 7 yılda memur maaşından 5 kat fazla arttı

Yiyecekler ateş pahası

Politika Haber Merkezi

Memur maaşları katsayısı 11 olarak saptanırken hayat pahalılığı ve fiyatlar büyük bir hızla artmaktadır. İstanbul Ticaret Odasının belirlediği ana yiyecek maddelerinin perakende fiyat artışlarına ilişkin listelere göre,1970 ile 1976 yılları arasında , bu maddelere yüzde 250-300 zam yapılmıştır.

Ticaret Odasının saptadığı ana yiyecek maddeleri fiyatlarına göre,1970 yılında 127 kuruş olan ekmeğin kilosu 1976 yılında 442,9 kuruşa yükselmiş , aynı dönemde patatesin kilosu yüzde 275 artışla 144 kuruştan 539 kuruşa yükselmiştir.

İstanbul Ticaret Odasından sağlanan verilere göre,ana yiyecek maddelerinin 1970 ile 1976 yılı fiyatları ve pahalılanma oranları şöyledir, koyun eti 16.78 liradan 53 lira 13 kuruşa, sığır eti 14.45 liradan 52.04 kuruşa,ekmek 127 kuruştan 442, 9 kuruşa, su 250 kuruştan 754 kuruşa,balık 591 kuruştan 1006 kuruşa,tavuk 1525 kuruştan 37,07 krş.a sucuk 25,39 krş. tan 67. 91 kuruşa, sebze(yaş) 174 kuruştan 652 kuruşa, sade yağ(hayvani) 2804 krş. tan 7690 kuruşa,zeytinyağı 1393 kuruştan 2770 kuruşa,şeker(toz)352 kuruştan 810 kuruşa,patates 144 kuruştan 5391 kuruşa,pirinç 423 kuruştan 1007, 8 kuruşa, kuru fasulye 532 kuruştan 1715 kuruşa,nohut 320 kuruştan 949,2kuruşa,mercimek 300 kuruştan 1035 kuruşa, bulgur 260 kuruştan 608 kuruşa, zeytin 765 kuruştan 2337, 2 kuruşa, süt 256 kuruştan 707 kuruşa,yoğurt 412 kuruştan 1008 kuruşa,beyaz peynir 1142 kuruştan 3660, 5 kuruşa, yumurta 53,50 kuruştan 145,8 kuruşa, meyva(yaş) 344 kuruştan, 1008.8 kuruşa,tuz 125 kuruştan 270 kuruşa.

TÜM-PERSON-KON Genel Başkanı :

"Kamu görevlilerine sendikal özgürlük tanınmalıdır"

Memur katsayısı sorunu ile ilgili olarak görüşlerini aldığımız Tüm-Person-Kon Genel Başkanı Sakıp Hiçerimez şunları söylemiştir:

"MC Hükümeti ile bu hükümeti ve muhalefeti oluşturan siyasal kuruluş sözcülerinin dilinde sayısal anarşiye dönüşen katsayı sorunu,Plan ve Bütçe Karma Komisyonunda (11)e çıkarılmakla gerçekçi bir çözüme kavuşturulamamıştır.

Katsayının (11) olması son iki yılın geçinme endekslerindeki artışa bile ulaşmayı sağlıyamamaktadır.

Bu durum karşısında akla gelen ilk soru 'katsayı ne olmalıdır" biçiminde özetlenebilir. Ancak,bu sorunun sağlıklı bir yanıtını verebilmek için,"1976 yılı sonunda katsayı ne olmalıydı" biçimindeki bir sorunun yanıtını vermek gerekir.

Bilindiği gibi "657 sayılı Devlet Memurları Kanunu" 1327 sayılı yasa ile değiştirilerek 1. 3. 1970 tarihinden geçerli olarak uygulanmaya başlandı. O tarihte yani 1970'de katsayı (7) olarak saptanmıştı. 1970'den 1976 yılı sonuna kadar geçen 6 yıllık süre içinde,hayat pahalılığını yansıtan DİE endeksleri(aşağıdaki tablo) durumu iyice aydınlatmaktadır.

Demek ki,1976 yılı sonunda,Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsünün yayınladığı endekslere göre katsayının 20,4 olması gerekirdi. Hayat pahalılığının yılda ortalama olarak %30 oranında arttığını ve bir katsayılık artışın da %11-14,5 oranında brüt artış sağladığı dikkate alınırsa,1977 yılı için katsayının 22 olması gerekir.

Eğer Türkiye'de de eşel-mobil sistemi uygulansa idi,eğer Türkiye'de işbaşına gelen hükümetler kamu görevlilerine kapukulu zihniyeti ile bakmamış olsalardı, eğer Türkiye'de kamu görevlilerinin de toplu sözleşmeli,grevli sendikal özgürlükleri olsa idi,katsayı bugün çoktan 22 olmuş olacaktı.

İçinde yaşadığımız şu günlerde ise kamuoyuna bu konuda yansıyan katsayı 11 de mi bırakılsın, yoksa 12 mi olsun? TBMM Genel Kurullarında katsayı yükseltilebilir mi? Yükseltilemez mi? Tartışması sürdürülmekte, kamu görevlileri ile emekli,malûl,dul ve yetimlerinin içinde bulunduğu bunalım, gereğince değerlendirilememektedir.

Soruna nasıl bir çözüm getirilebileceği noktasına gelince,kanımızca temel çözüm:

Kamu görevlilerine de toplu sözleşmeli ve grev haklarını da içeren sendikal özgürlüğün tanınmasıdır. Ancak bu özgürlüğün tüm koşulları ile kamu görevlilerine tanınacağı güne kadar alınacak önlemler ikiye bölünebilir:

1-Kısa süreli önlem : Katsayının kesinlikle (11)in üstünde bir sayıya ulaştırılmasıdır. Çünkü şu sırada yasal bazı değişiklikler yapılması olasılığı yoktur.

2-Uzun süreli önlemler.

a)-Gösterge tablosu'nun

b)Giriş dereceleri'nin bilimsel ve objektif kıstaslarla yeniden düzenlenmesi,

c)-Katsayı sisteminin eşel-mobil sistemi ile bütünleştirilmesi,

d)-Her türlü yan ödemelerin kazanılmış hak aylığı içinde bulunmasını sağlayacak yeni bir düzenlemeye gidilmesi olmalıdır."

1970-1976 arası artışlar

ARTIŞIN TÜRÜ	1970 ENDEKS	1976 ENDEKS	ARTIŞ YÜZDESİ
Toptan eşya fiyatları genel	144.8	422,0	191,4
Ortalama ücretler (Türkiye)	35,42	81,40	130,0
Asgari Ücretler (")	18. -	60,-	233,3
Ankara geçinme endeksi	188.4	489,7	160,0
İstanbul " "	143.3	448,8	213,1
Kira Ankara	500. -	2054,-	310,8
" İstanbul	837.50	2150,-	156,7
Ulusal gelirden kişi başına düşen pay	5,250,-	13,394	155,1

Bu endekslerdeki artış oranında arttırılsa idi katsayı ne olurdu?

	KATSAYI
Toptan eşya fiyatlarına göre	20,4
Ortalama ücretlere göre	16,1
Asgari ücretlere göre	23,3
Ankara geçinme endeksine göre	18,2
İstanbul " " "	21,9
Ankara kirasına göre	28,7
İstanbul " "	17,9
Ulusal gelirden kişi payına göre	17,8
Sekiz kalem ortalaması:	20,4

MEMURLARIN 1970'DEKİ YAŞAM DÜZEYİNİ KORUMALARI İÇİN KATSAYININ 20 OLMASI GEREKLİ

İSTA Araştırma Servisi

Memur maaşlarına yapılacak bir zammın temeli olan "Katsayı"nın 11 mi 12 mi olması yolundaki tartışmalar, memur kitlesinin daha az mı daha çok mu yoksullaştırılacağı tartışması haline dönüşmüştür.

Katsayı 12 bile olsa, 9 katsayıdan 12 katsayıya çıkmakla , sağlanacak maaş artışları, fiyat artışlarının gerisinde kalmakta ve memurların satınalma gücü gerilemektedir.

Çeşitli gösterge değişikliklerinin yapıldığı, bu yüzden de hesaplamalarda karışıklıklara yol açan 1975 Mart öncesi bir yana bırakılsa bile,9 katsayının kabul edildiği 1975 martından, yeni katsayının yürürlüğe gireceği 1977 martına kadar geçen iki yıllık dönemde fiyat artışları yüzde 48 civarında olacaktır. 1977 başında, yüzde 45'i aşkın fiyat artışı karşısında, iki yıldır hiç ücret artışı sağlayamamış olan memurlara, 1977 martında 11 katsayı üzerinden zam yapılsa o zamana kadarki fiyat artışlarının ancak yüzde 22'si, 12 katsayı üzerinden zam yapılsa fiyat artışlarının yüzde 33 ' ü karşılanabilecektir.

Göstergeler aynı kaldıkça, 1 katsayılık artışın brüt üzerinden yüzde 14,5 ile yüzde 10 civarında zam sağladığı düşünülürse, ancak 13 katsayı yüzde 44'lük bir artışla fiyat artışları seviyesine yakın bir zam sağlayabilecektir.

Öte yandan, 13 katsayı üzerinden bir zammın sadece 1975'de 9 katsayının kabulünden sonraki fiyat artışlarını karşılayabildiği, oysa fiyat artışlarının önümüzdeki yıl hızlanarak süreceği hesaba katılmalıdır. Bu durumda, 1975 martına göre yüzde 55 civarında bir artış sağlayabilecek 14 katsayı kabul edilirse, 1977 yılında, memurların satınalma güçleri artmasa bile, hiç değilse 1974'deki durumunu koruyabilecektir.

1970 yılındaki satınalma gücünü tutturabilmek için 20-22 arası bir katsayı gerek.

1970 martından 1975 martına kadar geçen ve 1977'nin ilk iki ayını da içeren yedi yıllık süre içinde katsayı 7'den 9'a çıkmış ve memur maaşları brüt üzerinden yüzde 28 civarında artmıştır.

Buna karşılık, aynı dönemde toptan eşya fiyatları yüzde 90 , İstanbul'da hayat pahalılığı yine yüzde 200 civarında artış göstermiştir. Buna göre 1970'den 1976 sonuna kadar geçen dönemdeki fiyat artışlarını karşılamak için ve memurların satınalma gücünün hiç değilse 1970 düzeyinde tutulabilmesi için katsayının 20-22 olması gerekmektedir.

14'ün altındaki her katsayı memurları 1977 yılında,1975 yılındaki durumlarından daha geri bir duruma düşürecektir.

Hesaplar, 14'ün altında tesbit edilecek her katsayının, genel memur kitlesini, satınalma gücü bakımından 1974'den daha geri bir duruma iteceğini göstermektedir.

1977 yılında yıllık fiyat artışlarının yüzde 20'nin altında olması beklenmediğine göre, katsayı 14 bile olsa 1977 sonunda memurların satınalma gücü yine düşmüş olacaktır.

Böylece, katsayı 11 veya 12 mi olsun tartışmasının aslında memurların ne oranda yoksullaştırılacağı tartışması olduğu ortaya çıkmaktadır.